

Regeringens proposition

2020/21:185

Hållbarhetskriterier – genomförande av det
omarbetade förnybartdirektivet

Prop.
2020/21:185

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 29 april 2021

Stefan Löfven

Anders Ygeman
(Infrastrukturdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås hållbarhetskriterier för fasta och gasformiga bi-bränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av en viss storlek. För att sådana bibränslen ska kunna få ett hållbarhetsbesked, vilket exempelvis krävs för skattenedsättning eller tilldelning av elcertifikat, får de inte komma från mark med stor biologisk mångfald eller stora kollager. Det föreslås också begränsningar för hur höga utsläppen av växthusgaser får vara.

Det föreslås särskilda hållbarhetskriterier för skogsbiomassa som används för produktion av biodrivmedel och bibränslen. Om avfall och restprodukter som kommer från jordbruksmark används för framställning av biodrivmedel eller bibränslen, ska det finnas övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager.

De föreslagna lagändringarna är föranledda av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

Ändringarna i lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bibränslen föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. Ändringarna i lagen om elcertifikat och i lagen om skatt på energi föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	19
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat	21
3	Ärendet och dess beredning	22
4	Hittillsvarande reglering om hållbarhetskriterier	22
5	Ändringar som krävs för att genomföra det omarbetade förnybartdirektivet	24
6	Hållbarhetskriterier för fasta och gasformiga biobränslen	25
7	Utökade krav på minskade växthusgasutsläpp	27
8	Ändrad inriktning på markkriterierna	29
8.1	Markkriterier för agrobiomassa	29
8.2	Markkriterier för skogsbiomassa	31
8.3	Särskilda regler för avfall och restprodukter	37
9	Kontroll av hållbarhetskriterierna	41
9.1	Rapporteringskyldiga aktörer.....	41
9.2	Reglerna för kontrollsystem och hållbarhetsbesked ska gälla även för fasta och gasformiga biobränslen	44
9.3	Förändringar av uppgiftsskyldigheten	47
10	Ändringar av övriga regelverk	50
10.1	Hållbarhetsbesked som villkor för skattebefrielse för biogas och biogasol	50
10.2	Hållbarhetsbesked som villkor för tilldelning av elcertifikat	52
11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	53
12	Konsekvensanalys.....	55
13	Författningskommentar.....	60
13.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen	60
13.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	73
13.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat	75
Bilaga 1	Sammanfattning av Energimyndighetens rapport	76
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	81

Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	97	Prop. 2020/21:185
Bilaga 4	Artiklarna 28–31 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018.....	98	
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag.....	109	
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	126	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 april 2021.....	129	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1, 2 och 3 §§, 2 kap. 1–6 §§, 3 kap. 1–1 b, 1 d, 1 e och 3 §§ och 3 a kap. 1–3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 1 kap. 3 a § och 2 kap. 1 b, 7 och 8 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Föreslagen lydelse

Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen

1 kap.

1 §²

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och *flytande* biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

2 §³

I denna lag betyder

agrobiomassa: biomassa som produceras inom jordbruket,

biobränslen: fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

² Senaste lydelse 2020:1044.

³ Senaste lydelse 2020:1044.

förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

biodrivmedel: vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål,

biodrivmedel: flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift,

livsmedels- eller fodergrödor: stärkelserika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte

1. restprodukter och avfall,
2. material som innehåller både cellulosa och lignin, eller
3. mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

flytande biobränslen: vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

gasformiga biobränslen: gasformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet, och

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet,

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller det flytande biobränslet och börjar med

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller biobränslet och börjar med

– odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, eller

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller det flytande biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet.

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet, och

skogsbiomassa: biomassa som produceras inom skogsbruket.

3 §⁴

För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–5 §§ vara uppfyllda.

Biodrivmedel och flytande biobränslen som framställts av avfall eller restprodukter ska anses som hållbara även om kriterierna i 2 kap. 2–5 §§ inte är uppfyllda. Om en restprodukt har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet gäller dock kriterierna i 2 kap. 2–5 §§.

För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–7 §§ vara uppfyllda. *Om sådana drivmedel eller bränslen framställts av avfall eller restprodukter, gäller bara kriteriet i 2 kap. 1 § utom i fall som anges i andra stycket.*

Om biodrivmedel eller biobränslen framställts av

– restprodukter som uppkommit direkt i en vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1–7 §§,

– restprodukter som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1–8 §§, och

– avfall som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1 och 8 §§.

Fast kommunalt avfall från biomassa som används för produktion av el, värme och kyla ska anses som hållbart även om hållbarhetskriterierna i 2 kap. inte är uppfyllda.

3 a §

I fråga om fasta eller gasformiga biobränslen gäller 3 § första och andra styckena endast bränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med anläggningar och sammanlagd installerad tillförd effekt.

⁴ Senaste lydelse 2017:1094.

För att biodrivmedel *eller* flytande bibränslen ska anses som hållbara ska användningen av *dessa bränslen* medföra *en minskning av* utsläppen av växthusgaser, *jämfört med* de utsläpp som *användning av* fossila bränslen hade gett, med

1. minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift senast den 5 oktober 2015, *och*

2. minst 60 procent om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift efter den 5 oktober 2015.

Utsläppen ska räknas från den produktionsprocess som börjar med odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, och som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller det flytande biobränslet eller, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet framställs av avfall eller restprodukter, den produktionsprocess som börjar med omhändertagandet av avfallet eller restprodukterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas.

För att biodrivmedel *och* flytande bibränslen ska anses som hållbara ska användningen av *dem* medföra *att* utsläppen av växthusgaser *understiger* de utsläpp som *användningen av* fossila bränslen hade gett, med

1. minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som *har* tagits i drift senast den 5 oktober 2015,

2. minst 60 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som *har* tagits i drift efter den 5 oktober 2015, *och*

3. *minst 65 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift efter den 31 december 2020.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser *för de biodrivmedel och flytande bibränslen som avses i första stycket* ska beräknas.

1 a §⁶

En anläggning anses vara tagen i drift enligt 1 § så snart det förekommer fysisk produktion av biodrivmedel eller flytande biobränslen på anläggningen.

För att fasta och gasformiga biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett, med

1. minst 70 procent, om anläggningen där biobränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2020, och

2. minst 80 procent, om anläggningen där biobränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2025.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser för de biobränslen som avses i första stycket ska beräknas.

1 b §

En anläggning anses ha tagits i drift enligt 1 och 1 a §§ så snart det vid anläggningen förekommer fysisk produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen eller el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga biobränslen.

2 §⁷

För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande har denna beskaffenhet eller ej:

För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte produceras av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande är av detta slag eller inte:

a) naturskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

⁶ Senaste lydelse 2017:1094.

⁷ Senaste lydelse 2011:1065.

b) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet förblir gräsmark och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

c) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad, *eller*

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts till *naturskyddsområden*.

c) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad,

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts för *naturskydd*, *eller*

e) skog eller annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att råvaruuttaget varit oskadligt ur naturskyddssynpunkt.

Första stycket gäller dock inte

a) om det inom ett område som anges under första stycket c är nödvändigt att *samla in* råvaror för att bevara markens status som gräsmark *och dessa råvaror används för att producera biodrivmedel och flytande biobränslen*, *eller*

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och *flytande* biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket *a–c*.

a) om ett område som avses i första stycket b eller c är mindre än en hektar eller om det inom ett område som anges i första stycket c är nödvändigt att *skörda* råvaror för att bevara markens status som gräsmark, *eller*

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

3 §⁸

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får inte *dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade eko-

För att biodrivmedel *och* biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter,

system eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om marken fortfarande *har denna beskaffenhet* eller *ej*.

Första stycket gäller *dock inte* om produktion av *råvaror* till biodrivmedel och *flytande* biobränslen *inte* påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om marken fortfarande *är av detta slag* eller *inte*.

Första stycket gäller *endast* om produktion av *agrobiomassa* till biodrivmedel och biobränslen påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges i första stycket.

4 §⁹

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får *inte dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas *eller avverkas*:

a) våtmarker, varmed avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

b) kontinuerligt beskogade områden, varmed avses markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

c) markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Första stycket gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges under c medför att kraven i 1 § uppfylls.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

5 §¹⁰

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får *inte dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark som

För att biodrivmedel *och* biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark som den 1 januari 2008

⁹ Senaste lydelse 2011:1065.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:1065.

den 1 januari 2008 var torvmark, såvida det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

var torvmark, om det inte visas att odling och skörd av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som avses.

6 §

För att biodrivmedel eller flytande biobränslen, som har producerats av jordbruksråvaror som odlats i Europeiska unionen, ska anses som hållbara ska råvaran vara framställd i enlighet med

a) artikel 6.1 och bilaga III i rådets förordning (EG) nr 73/2009 av den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitikerna och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003, och

b) de rättsakter som anges i bilaga II till förordningen, punkterna 1–5 och 9.

För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det finns både en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och system för övervakning och kontroll av samma område som säkerställer att

1. avverkningsverksamheten sker på ett lagenligt sätt,

2. skogsförnygring sker på avverkade arealer,

3. arealer som utsetts för naturskydd skyddas,

4. det vid avverkningen tas hänsyn till att jordbeskaffenheten och den biologiska mångfalden ska bevaras, så att skadeverkningarna minimeras, och

5. avverkningen upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt.

Aven om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen anses som hållbara om det visas att det finns ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att villkor som motsvarar dem som anges i det stycket är uppfyllda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende de system för övervakning, kontroll eller förvaltning som anges i första och andra styckena är uppfyllda.

7 §

För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung är part i Parisavtalet och

1. har lagt fram ett sådant nationellt fastställt bidrag (NDC) för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning och som säkerställer att förändringar i kollager i samband med skörd eller avverkning av biomassa tillgodoräknas landets åtagande att minska eller begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med det nationellt fastställda bidraget, eller

2. har en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet, och visa att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen anses som hållbara om det visas att det finns ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren som anges i första och andra styckena är uppfyllda.

8 §

För att biodrivmedel och biobränslen som produceras av avfall

eller restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet ska anses som hållbara ska det visas att det finns övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenhets- och markens kollager.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende de övervaknings- och förvaltningsplaner som anges i första stycket är uppfyllda.

3 kap.

1 §¹¹

Rapporteringskyldig är den som
a) enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel eller flytande biobränsle, eller

b) i yrkesmässig verksamhet använder flytande biobränsle som varken utgör eller ingår i bränsle som är skattepliktigt enligt lagen om skatt på energi.

Rapporteringskyldig är den som
1. enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel,

2. i yrkesmässig verksamhet använder ett flytande biobränsle,

3. i yrkesmässig verksamhet använder ett fast biobränsle för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt,

4. i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt biobränsle för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt, eller

5. inte omfattas av 1–4 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringskyldigheten enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med-

1 a §¹²

Den som är rapporteringskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de biodrivmedel och *flytande* biobränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara.

Den som är rapporteringskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de biodrivmedel och biobränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara.

Den rapporteringskyldige ska genom överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och genom stickprov hos dessa aktörer säkerställa att kravet i första stycket uppfylls.

En rapporteringskyldigs kontrollsystem ska granskas av en oberoende granskare. Granskaren ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av den metod för stickprov som ska ingå i kontrollsystemet och stickprovets frekvens. Dessutom ska granskningen innehålla en utvärdering av de uppgifter som den rapporteringskyldige har lämnat om sitt kontrollsystem.

Den oberoende granskaren ska i ett intyg avge ett utlåtande om kontrollsystemet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem och granskning av sådana system.

1 b §¹³

Den som är rapporteringskyldig ska till tillsynsmyndigheten ge in en beskrivning av sitt kontrollsystem tillsammans med den oberoende granskarens intyg.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om den rapporteringskyldiges kontrollsystem uppfyller kraven enligt 1 a § (hållbarhetsbesked).

Ett hållbarhetsbesked gäller tills vidare men ska omprövas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om beskrivning av kontrollsystem samt fastställande och omprövning av hållbarhetsbesked.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och *flytande* biobränslen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och biobränslen.

1 d §¹⁴

Ett hållbarhetsbesked ska återkallas helt eller delvis av tillsynsmyndigheten om

¹² Senaste lydelse 2011:1065.

¹³ Senaste lydelse 2011:1065.

¹⁴ Senaste lydelse 2017:1094.

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de biodrivmedel och *flytande* bibränslen som rapporteras inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de biodrivmedel och *flytande* bibränslen som den rapporteringsskyldige rapporterar inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de biodrivmedel och *flytande* bibränslen som rapporteras inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttas.

Ett hållbarhetsbesked får även återkallas om rapporteringsskyldigheten har upphört.

Återkallelse enligt första stycket får inte ske vid ringa felaktigheter.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart.

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de biodrivmedel och bibränslen som rapporteras inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de biodrivmedel och bibränslen som den rapporteringsskyldige rapporterar inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de biodrivmedel och bibränslen som rapporteras inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttas.

1 e §

Den som är rapporteringsskyldig ska lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten

1. om den mängd hållbart biodrivmedel och hållbart flytande bibränsle, som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi,

2. om den mängd hållbart flytande bibränsle som avses i 1 § första stycket b och som den rapporteringsskyldige har använt,

3. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag, och

4. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1513.

Den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–4 ska lämna uppgifter

1. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag,

2. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från

förnybara energikällor och för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt samma direktiv, och

3. om sådana mängder biodrivmedel eller biobränslen som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket 1.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldigheten att lämna uppgifter och om undantag från den skyldigheten, och

2. att den som är rapporteringsskyldig ska informera konsumenter om vilken typ av biobränsle som används i den yrkesmässiga verksamheten och om bränslets geografiska ursprung.

3 §¹⁵

Myndigheter som utövar tillsyn över att lagar följs där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att komma i fråga för en rättighet ska, på begäran *från* tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga enligt 1 § och om den mängd biodrivmedel *och flytande biobränsle* som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Myndigheter som utövar tillsyn över att lagar följs där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att komma i fråga för en rättighet ska, på begäran *av* tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga enligt 1 § och om den mängd biodrivmedel som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

3 a kap.

1 §¹⁶

Ett anläggningsbesked får begäras av den som är

1. rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel enligt 3 kap. 1 § första stycket *a*, eller

Ett anläggningsbesked får begäras av den som är

1. rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel enligt 3 kap. 1 § första stycket *1*, eller

¹⁵ Senaste lydelse 2017:1094.

¹⁶ Senaste lydelse 2020:1044.

2. skattskyldig för ett *annat motorbränsle som framställts av biomassa eller ett gasformigt bio-bränsle* enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

2. skattskyldig för ett gasformigt biobränsle enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Med anläggningsbesked avses ett beslut av tillsynsmyndigheten om att det finns ett kontrollsystem som visar att ett bränsle eller den anläggning där bränslet har producerats uppfyller de krav som följer av detta kapitel.

2 §¹⁷

För ett biodrivmedel *eller annat motorbränsle som framställts av biomassa och* som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a eller 3 b § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska kontrollsystemet visa att bränslet

För ett biodrivmedel som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a eller 3 b § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska kontrollsystemet visa att bränslet

1. inte är framställt av livsmedels- eller fodergrödor, eller
2. är framställt av livsmedels- eller fodergrödor men har producerats i en anläggning som tagits i drift före den 31 december 2013 och inte är fullständigt avskriven.

3 §¹⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av kontrollsystemet och de krav som enligt 2 § måste vara uppfyllda för att ett anläggningsbesked ska kunna ges.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av kontrollsystemet och de krav som enligt 2 och 2 a §§ måste vara uppfyllda för att ett anläggningsbesked ska kunna ges.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.
 2. I fråga om leverans eller användning av biodrivmedel eller biobränslen som en aktör har i lager vid ikraftträdandet eller har avtalat om före den tidpunkten och som avser leverans före den 1 juli 2022, ska de nya bestämmelserna inte utgöra grund för återkallelse av hållbarhetsbesked eller hinder för tillsynsmyndigheten att besluta om sådana besked.

¹⁷ Senaste lydelse 2020:1044.

¹⁸ Senaste lydelse 2015:838.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi Prop. 2020/21:185

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 c § och 7 kap. 3 c och 4 §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 c §¹

För biogas eller biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen.

Om bränslet förbrukas i en sådan anläggning som avses i 1 kap. 3 a § lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen, gäller första stycket dessutom endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet enligt 3 kap. samma lag.

7 kap.

3 c §²

Avdrag enligt 3 a och 3 b §§ medges endast om

1. motorbränslet eller beståndsdelens delen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

1. motorbränslet eller beståndsdelens delen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

2. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, och

3. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare.

¹ Senaste lydelse 2020:1045.

² Senaste lydelse 2017:1231.

En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas och biogasol som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,
 2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare, och
 3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett *anläggningsbesked* enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen.
3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett *hållbarhetsbesked* enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen *och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.*

Om biogasen eller biogasolen förbrukats eller sålts som motorbränsle för transportändamål, gäller skattebefrielse enligt denna paragraf endast om biogasen eller biogasolen dessutom omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat Prop. 2020/21:185

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § och rubriken närmast före 2 kap. 4 § lagen (2011:1200) om elcertifikat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Särskilda krav för el som produceras med flytande biobränsle

Särskilda krav för el som produceras med biobränsle

2 kap.

4 §

När el produceras med *sådana* flytande biobränslen *som avses i lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen*, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena är att anse som hållbara enligt *samma lag*.

När el produceras med flytande, *fasta eller gasformiga* biobränslen, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt *lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för biodrivmedel och biobränslen*.

För fasta och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

3 Ärendet och dess beredning

I det hittillsvarande förnybartdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG, finns krav på att biodrivmedel och flytande biobränslen ska uppfylla kriterier för hållbarhet och för minskade växthusgasutsläpp för att kunna användas för vissa utpekade syften, bl.a. stödgivning. Direktivet har ändrats vid flera tillfällen och omarbetades i sin helhet genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (det omarbetade förnybartdirektivet). Förslagen i propositionen genomför artiklarna 28–31 i direktivet. Det omarbetade förnybartdirektivet ska vara genomfört senast den 30 juni 2021.

Statens energimyndighet (Energimyndigheten) fick i maj 2019 i uppdrag att utreda bl.a. om kontrollen avseende hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp enligt artikel 30 i det omarbetade förnybartdirektivet skulle tas om hand inom det befintliga systemet för hållbarhetskriterier eller om det fanns skäl att ta fram särskilda system för vissa typer av energislag. Uppdraget redovisades i december 2019 genom rapporten Utredning av vissa genomförandefrågor i det omarbetade förnybartdirektivet, deluppdrag 2 om kontroll avseende hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp, ER 2019:28 (I2019/02420). Energimyndigheten förordar att kontrollen av hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp ska tas om hand inom det befintliga systemet för hållbarhetskriterier. En sammanfattning av rapporten finns i *bilaga 1*. Med utgångspunkt i myndighetens bedömning utarbetades en promemoria i Infrastrukturdepartementet. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Infrastrukturdepartementet (I2021/00533). Artiklarna 28–31 i det omarbetade direktivet finns i *bilaga 4*.

I denna proposition behandlas promemorians lagförslag.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 1 april 2021 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Lagrådet föreslår att 1 kap. 3 § och 2 kap. 5–8 §§ får en annan lydelse. Regeringen följer Lagrådets förslag, som behandlas i författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissen görs även vissa redaktionella och språkliga ändringar.

4 Hittillsvarande reglering om hållbarhetskriterier

I det hittillsvarande förnybartdirektivet ställs krav på att biodrivmedel och flytande biobränslen ska uppfylla vissa s.k. markkriterier och kriterier för

minskade växthusgasutsläpp för att finansiellt stöd ska kunna ges. Nedsättning av energiskatt och koldioxidskatt för biodrivmedel är exempel på sådant finansiellt stöd. Förmånsbehandling inom EU:s system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser (EU ETS) är ett annat exempel.

Biodrivmedlet eller det flytande bibränslet måste också uppfylla de nämnda kriterierna för att kunna räknas med i EU:s nationella mål för användningen av förnybar energi som medlemsstaterna måste uppfylla. Kraven gäller också om drivmedlet eller bränslet ska användas vid uppfyllandet av kvoter för energi från förnybara energikällor. Elcertifikatsystemet och reduktionsplikten är exempel på sådana system för kvoter.

Genom hållbarhetskriterierna ställs krav på att råvaror som används för att producera biodrivmedel eller flytande bibränslen inte får komma från mark med högt kolinnehåll eller mark med hög biologisk mångfald (markkriterier), om drivmedlet eller bränslet ska anses som hållbart. Kriterierna för minskade växthusgasutsläpp innebär att användningen av biodrivmedel eller bibränslen ska medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 50 procent i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

För biodrivmedel och flytande bibränslen som framställts av avfall eller restprodukter gäller kravet på minskade växthusgasutsläpp, men beräkningen görs från den plats där avfallet eller restprodukten uppstod. Huvudregeln är att markkriterierna inte gäller för avfall och restprodukter. Det är bara i fråga om restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk som direkt har uppkommit i sådan verksamhet som markkriterierna gäller.

I det hittillsvarande förnybartdirektivet finns bestämmelser om hur det ska kontrolleras att markkriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp har uppfyllts av ekonomiska aktörer. Det finns också regler för beräkning av växthusgaspåverkan av biodrivmedel och flytande bi-bränslen.

Det hittillsvarande förnybartdirektivets krav när det gäller markkriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp har genomförts i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bi-bränslen (hållbarhetslagen), förordningen (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bi-bränslen (hållbarhetsförordningen) och i Energimyndighetens föreskrifter om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bi-bränslen (STEMFS 2011:2). Bestämmelser som genomför kriterierna finns även i lagen (2011:1200) om elcertifikat, där hållbarhetsbesked är ett villkor för tilldelning av elcertifikat vid elproduktion från flytande bi-bränslen. Enligt lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen (reduktionspliktslagen) måste de bränslen som reduktionsplikten uppfylls med omfattas av ett hållbarhetsbesked för att få tillgodoräknas mot plikten. I lagen (1994:1776) om skatt på energi (förkortad LSE) är hållbarhetsbesked i vissa fall ett villkor för nedsättning av energiskatt och koldioxidskatt. I de svenska regelverken används ordet hållbarhetskriterier för såväl markkriterierna som kriterierna för minskade växthusgasutsläpp. Energimyndigheten hanterar frågor om hållbarhetskriterier och är tillsynsmyndighet för systemet.

Det är företag och andra aktörer som är rapporteringsskyldiga enligt hållbarhetslagen som ska visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Den

Prop. 2020/21:185 som är rapporteringsskyldig ska därför ha ett kontrollsystem. En oberoende granskare ska kontrollera att kontrollsystemet är uppbyggt på ett sådant sätt att hållbarhetskriterierna uppfylls. Den som är rapporteringsskyldig ska ansöka hos Energimyndigheten om ett hållbarhetsbesked för sitt kontrollsystem. Hållbarhetsbeskedet beslutas av myndigheten och innebär att de biobränslen som den rapporteringsskyldige är skattskyldig för eller använder yrkesmässigt ska anses som hållbara. Beskedet gäller tills vidare men ska omprövas. Det kan under vissa förutsättningar återkallas. Den som får ett hållbarhetsbesked är skyldig att anmäla väsentliga ändringar i kontrollsystemet till myndigheten. Rapporteringsskyldiga aktörer ska en gång per år rapportera uppgifter till Energimyndigheten om de hållbara biodrivmedel och flytande biobränslen som skattskyldighet har inträtt för enligt 5 kap. LSE eller som använts i yrkesmässig verksamhet om det rör flytande biobränslen som inte är skattepliktiga.

5 Ändringar som krävs för att genomföra det omarbetade förnybartdirektivet

Den stora förändringen efter omarbetningen av förnybartdirektivet är att det införs hållbarhetskriterier för användning av fasta och gasformiga biobränslen för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av en viss storlek. Både markkriterier och krav på minskade växthusgasutsläpp införs för dessa biobränslen. För produktion av bränslen krävs dock endast att markkriterierna är uppfyllda. Därutöver höjs kraven på minskade växthusgasutsläpp för biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i en anläggning som tagits i drift efter den 31 december 2020.

För biodrivmedel och biobränslen som framställs av skogsbiomassa införs ändrade krav på hållbarhet. Kraven innebär att det ska finnas en lagstiftning i det land där biomassan produceras, som bl.a. säkerställer skogsföryngring, skydd av arealer som utsetts för naturskyddsändamål och att det vid avverkningen tas hänsyn till att jordbeskaffenheten och den biologiska mångfalden ska bevaras.

I direktivet ställs även krav på att landet, eller den regionala organisation för ekonomisk integration, som skogsbiomassan kommer ifrån ska vara part i Parisavtalet från 2015 om klimatförändringar, som följde på den 21:a partskonferensen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (Parisavtalet). Landet eller regionen ska också ha en lagstiftning i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet eller ha ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt. Vidare ställs krav på att det, i fråga om avfall eller restprodukter som kommer från jordbruksmark, ska finnas övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager. Utöver kraven på hållbarhetskriterier ställs krav på rapportering av uppgifter till en databas som gör det möjligt att spåra flytande och gasformiga drivmedel.

Regeringens förslag: Hållbarhetskriterierna för fasta och gasformiga biobränslen ska endast gälla för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som avses med anläggningar och sammanlagd installerad tillförd effekt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska även få meddela föreskrifter om krav på kontrollsystem för anläggningsbesked för gasformiga biobränslen.

Med biobränslen ska avses fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än motordrift. Definitionerna av flytande och gasformiga biobränslen ska utgå.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians definition av biobränsle har en annan utformning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser är positiva till förslaget.

Flera remissinstanser, som *Energiföretagen Sverige*, *Skatteverket* och *Energigas Sverige* påpekar att det har stor betydelse hur begreppen anläggning och sammanlagd installerad tillförd effekt definieras och att det bör vara tydligt vad som avses i god tid innan regelverket träder i kraft.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 29 i det omarbetade förnybartdirektivet finns krav på hållbarhet även för fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen.

Både kraven på minskade växthusgasutsläpp och markkriterierna måste vara uppfyllda för fasta och gasformiga biobränslen. Kraven gäller dock bara om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 20 megawatt eller mer, om det är fasta biobränslen som används, och på 2 megawatt eller mer, om det är gasformiga biobränslen som används. Medlemsstaterna får tillämpa hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp på anläggningar med lägre sammanlagd installerad tillförd effekt. Det är dock inte aktuellt för Sverige att i nuläget utnyttja den möjligheten.

I direktivet används uttrycket biomassabränslen för fasta och gasformiga bränslen som framställs av biomassa. Sådana bränslen föreslås ingå i uttrycken biodrivmedel (gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift) och biobränslen (fasta och gasformiga bränslen som används för andra energiändamål än motordrift) vid genomförandet. De hittillsvarande definitionerna av flytande biobränslen och gasformiga biobränslen kan därmed utgå.

Ett antal remissinstanser påpekar att det är av stor betydelse hur anläggning och sammanlagd installerad tillförd effekt definieras. Hur uttrycken anläggning och sammanlagd installerad tillförd effekt tolkas får avgörande betydelse för vilka anläggningar som kommer att omfattas av kraven på hållbarhet. Energimyndigheten efterfrågar vägledning i sin rapport. Ordet anläggning används i det nuvarande förnybartdirektivet, bl.a. för att

Prop. 2020/21:185 reglera vilka anläggningar som omfattas av krav på minskade växthusgasutsläpp. I ett meddelande från kommissionen om det praktiska genomförandet av EU:s hållbarhetssystem för biodrivmedel och flytande biobränslen och om beräkningsregler för biodrivmedel (2010/C 160/02), avsnitt 3.1, behandlar Europeiska kommissionen frågan om undantag från kraven på minskade växthusgasutsläpp för anläggningar som var i drift vid en viss tidpunkt (23 januari 2008). Kommissionen anger sammanfattningsvis att det i uttrycket anläggning ingår en eventuell bearbetningsanläggning som används i produktionsprocessen och att hela anläggningen omfattas av kravet på minskade växthusgasutsläpp. Med utgångspunkt i meddelandet omfattar uttrycket anläggning alltså en hel produktionsanläggning, inklusive eventuella bearbetningsanläggningar. Det kan dock inte uteslutas att kommissionen tar fram ytterligare vägledande dokument med detaljerade anvisningar för tolkningen av vad som avses med anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 20 megawatt eller mer, om det är fasta biobränslen som används, och på 2 megawatt eller mer, om det är gasformiga biobränslen som används. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vad som avses med sådana anläggningar. Nya anvisningar från kommissionen kan då genomföras i förordning eller myndighetsföreskrifter.

När det gäller produktion av el, värme, kyla eller bränslen från fasta och gasformiga biobränslen får även den sammanlagda installerade tillförda effekten betydelse för hur regelverket ska tillämpas. Effekten från flera pannor kan behöva räknas ihop. Anläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt blir styrande för om kraven på hållbarhet ska gälla eller inte. Anvisningar för hur beräkningen ska göras är därför viktiga och bör tas in i hållbarhetsregelverket. Flera remissinstanser anser att betydelsen av detta begrepp behöver förtydligas. Bestämmelser om beräkning av en sådan effekt kommer att vara detaljerade. De bör därför inte finnas i hållbarhetslagen. Det bemyndigande som avser anläggningarna bör omfatta en möjlighet att på lägre normnivå än lag meddela detaljerade föreskrifter om vad som avses med sammanlagd installerad tillförd effekt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör även få meddela föreskrifter om krav på kontrollsystem för anläggningsbesked för gasformiga biobränslen. Ändringen är en komplettering av den ändring i hållbarhetslagen som infördes den 1 januari 2021 och som bl.a. innebär att anläggningsbesked infördes för gasformiga biobränslen (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63).

Regeringens förslag: För att utsläppen av växthusgaser från biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses som hållbara ska de understiga de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett med minst 65 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift efter den 31 december 2020. I fråga om utsläppen av sådana växthusgaser från fasta och gasformiga biobränslen som används vid produktion av el, värme eller kyla ska utsläppen understiga de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett med minst 70 procent, om anläggningen där det fasta eller gasformiga biobränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2020, och minst 80 procent, om den anläggning där det fasta eller gasformiga biobränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2025. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser för fasta och gasformiga biobränslen ska beräknas.

En anläggning ska anses ha tagits i drift när den fysiska produktionen av biodrivmedel eller flytande biobränslen har inletts, eller när den fysiska produktionen av el, värme eller kyla från fasta och gasformiga biobränslen har inletts.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslås att även användning av fasta och gasformiga biobränslen för produktion av bränslen ska omfattas av kravet på minskade växthusgasutsläpp.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker promemorians förslag eller har inga invändningar mot det. Ingen remissinstans invänder mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Krav på minskade växthusgasutsläpp

En viktig del av kravet på hållbarhet är att användningen av biodrivmedel och biobränslen leder till minskade växthusgasutsläpp jämfört med användningen av fossila bränslen. För biodrivmedel och flytande biobränslen finns sedan tidigare krav på utsläppsminskning med 50 respektive 60 procent, beroende på om den anläggning där drivmedlet eller bränslet produceras har tagits i drift före eller efter den 5 oktober 2015. Genom artikel 29.10 i det omarbetade förnybartdirektivet höjs kravet på minskade utsläpp från dessa bränslen till minst 65 procent, om de har producerats i anläggningar som har tagits i drift från den 1 januari 2021. En bestämmelse som genomför det kravet föreslås i hållbarhetslagen.

Kravet på minskade växthusgasutsläpp utvidgas genom artikel 29.10 till att även omfatta fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla. Kravet gäller endast för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 20 megawatt eller mer, om det är fasta biobränslen som används, och på 2 megawatt eller mer, om det är gasformiga biobränslen som används. Utsläppen ska minska med minst

Prop. 2020/21:185 70 procent för anläggningar där driften inleds från och med den 1 januari 2021 och med 80 procent för anläggningar där driften inleds från och med den 1 januari 2026. En bestämmelse som genomför det kravet föreslås i hållbarhetslagen.

Anläggningar som använder fasta eller gasformiga bibränslen för produktion av bränslen omfattas inte av kravet i artikel 29.10. De bör därför inte omfattas av förslaget om utökade krav på minskade växthusgasutsläpp utan behöver endast uppfylla markkriterierna.

En anläggning är tagen i drift när den fysiska produktionen inletts

Den tidpunkt då en anläggning har tagits i drift är avgörande för hur stor utsläppsminskningen måste vara. En anläggning anses, enligt artikel 29.10 i det omarbetade förnybartdirektivet, vara tagen i drift när den fysiska produktionen av biodrivmedel och flytande bibränslen har inletts eller när den fysiska produktionen av el, värme eller kyla från fasta och gasformiga bibränslen har inletts. Regleringen i hållbarhetslagen om när en anläggning ska anses vara tagen i drift måste anpassas så att den avser även anläggningar för produktion av el, värme eller kyla från fasta och gasformiga bibränslen.

Bedömningen av när en anläggning som producerar el, värme eller kyla från fasta och gasformiga bibränslen har tagits i drift ska göras utifrån det datum då anläggningen började att använda bibränsle. En anläggning som producerar el, värme eller kyla och som senast den 31 december 2020 har använt någon form av fast eller gasformigt bibränsle omfattas med andra ord över huvud taget inte av kravet på minskade växthusgasutsläpp. En anläggning som däremot är byggd före den 31 december 2020 men som först därefter börjar använda fasta eller gasformiga bibränslen för att producera el, värme eller kyla omfattas av regelverket. Det avgörande är alltså när någon del av anläggningen började att använda bibränsle. Även om en förbränningsenhet exempelvis undantas vid beräkningen av sammanlagd installerad tillförd effekt bör den enheten betraktas som en del av anläggningen. En anläggning som använder biogas som samdistribuerats med naturgas i ett gasnät och producerar el, värme eller kyla bör anses ha använt bibränslen. Vad som avses med en anläggning beskrivs i avsnitt 6 där det också föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som avses med en anläggning.

Hur utsläppen av växthusgaser ska beräknas bör regleras i föreskrifter på lägre normnivå än lag

Utsläppen av växthusgaser ska beräknas utifrån de utsläpp som uppkommer under hela produktionsprocessen från odling av biomassa till användning av biodrivmedlet eller bibränslet. För restprodukter och avfall ska dock utsläppen räknas från det att restprodukten eller avfallet uppstod. Detta gäller även avfall och restprodukter som först bearbetas till en produkt och som sedan bearbetas ytterligare till biodrivmedel eller bibränslen. Detta framgår av artikel 29.1.

I artikel 31 i det omarbetade förnybartdirektivet finns detaljerade regler om hur utsläppen av växthusgaser ska beräknas. Utsläppen kan antingen beräknas som ett faktiskt värde i enlighet med en beräkningsmetod som

beskrivs i direktivet eller beräknas utifrån så kallade normalvärden. Ett normalvärde är en bedömning av hur stora utsläppen är i en hel produktionskedja (t.ex. produktion av etanol från vete) eller en del av en produktionskedja (t.ex. transport av råvara med lastbil en viss sträcka). Syftet med att ta fram normalvärden är att underlätta beräkningarna och att minska den administrativa bördan. Det finns inte normalvärden för alla produktionskedjor. Om det inte finns några normalvärden, behöver utsläppen beräknas antingen genom endast faktiska beräkningar eller genom en kombination av faktiska beräkningar och användning av normalvärden för delar av produktionskedjan, om sådana finns.

Reglerna för beräkning av växthusgasutsläpp från biodrivmedel och flytande bibränslen har endast ändrats i begränsad omfattning. Vid beräkning av växthusgasutsläpp från produktion av el, värme och kyla från flytande bibränslen ska beräkningen nu även omfatta omvandlingen till el, värme och kyla. Endast den som använder bibränslet kan därmed göra beräkningen av hur mycket växthusgasutsläppen minskat, vilket skiljer sig från den hittillsvarande tillämpningen. Ett flertal normalvärden har tillkommit eller ändrats. Det jämförelsevärde för utsläppen från fossila bränslen som biodrivmedel jämförs med vid bedömningen av om kravet på minskning av växthusgasutsläppen är uppfyllt har ökat från 83,8 g CO₂eq/MJ till 94 g CO₂eq/MJ. För produktion av el, värme och kyla från fasta och gasformiga bibränslen har det tillkommit helt nya regler om hur minskningar av utsläppen av växthusgaser ska beräknas.

Reglerna om beräkning av utsläpp av växthusgaser är detaljerade och tekniskt komplicerade. Dagens reglering finns därför i huvudsak i föreskrifter på lägre normnivå än lag och har meddelats med stöd av bemyndigandet i 2 kap. 1 § hållbarhetslagen. Bemyndigandet behöver inte ändras med anledning av omarbetningarna i direktivet. Den nuvarande beräkningsregeln i 2 kap. 1 § bör flyttas från lagen och med stöd av nämnda bemyndigande tas in i hållbarhetsförordningen.

8 Ändrad inriktning på markkriterierna

8.1 Markkriterier för agrobiomassa

Regeringens förslag: De bestämmelser i hållbarhetslagen som syftar till att skydda mark med hög biologisk mångfald, förhindra ändrad markanvändning på mark med stora kollager och förhindra dränering av torvmark ska endast gälla agrobiomassa. Bestämmelserna ska även omfatta fasta och gasformiga bibränslen. Det ska införas ett nytt hållbarhetskriterium som avser skogar och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald.

Med agrobiomassa ska avses biomassa som produceras inom jordbruket.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker promemorians förslag eller har inga invändningar mot det. Ingen remissinstans invänder mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Vissa markkriterier ändras så att de endast avser agrobiomassa

De s.k. markkriterierna i artikel 29.2–29.5 syftar till att skydda mark med hög biologisk mångfald, förhindra ändrad markanvändning på mark med stora kollager och förhindra dränering av torvmark. De har tidigare gällt för både agrobiomassa och skogsbiomassa. Den viktigaste förändringen i det omarbetade förnybartdirektivet är att dessa markkriterier endast gäller agrobiomassa, dvs. biomassa som produceras inom jordbruk. Nämnade bestämmelser i direktivet utökas även från att hittills endast ha gällt för biodrivmedel och flytande biobränslen till att omfatta fasta och gasformiga biobränslen som framställs av biomassa.

Skydd av marker med hög biologisk mångfald

Mark som har stort värde för den biologiska mångfalden omfattar mark vars status i januari 2008 utgjordes av naturskog, skogar och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald, vissa naturskyddsområden och gräsmark med stor biologisk mångfald. För att biodrivmedel och biobränslen ska anses vara hållbara är det som huvudregel inte tillåtet att använda biomassa från sådan mark. Det är dock tillåtet att använda råvaran, om det finns belägg för att uttag av råvara från ett naturskyddsområde inte påverkar naturskyddsändamålet eller om skörd av råvara på en icke-naturlig gräsmark är nödvändig för att bevara markens status som gräsmark med stor biologisk mångfald.

Bestämmelserna om skydd av marker med hög biologisk mångfald finns i 2 kap. 2 och 3 §§ hållbarhetslagen. Bestämmelserna måste anpassas så att de endast gäller agrobiomassa. De måste också ändras så att de även omfattar fasta och gasformiga biobränslen som används för andra energändamål än motordrift. Det bör också läggas till ett nytt hållbarhetskriterium, som avser skogar och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald. Biodrivmedel eller biobränslen som produceras från agrobiomassa som kommer från sådan mark bör inte anses som hållbara. Agrobiomassa från gräsmarker med stor biologisk mångfald som är mindre än en hektar bör kunna undantas från det aktuella hållbarhetskriteriet.

Skydd av mark med stora kollager

För att biodrivmedel eller biobränslen ska anses vara hållbara är det inte tillåtet att vid produktionen använda biomassa från mark som den 1 januari 2008 hade höga kollager men som inte längre har det. Mark med stora kollager är våtmarker, kontinuerligt skogsbeväxta skogsområden och mark som omfattar mer än en hektar träd som är högre än fem meter och trädkronor som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan. Detta gäller dock inte om marken hade samma status som i januari 2008 vid tidpunkten då råvarorna anskaffades.

Bestämmelsen om skydd av marker med stora kollager finns i 2 kap. 4 § hållbarhetslagen. Den måste anpassas så att den endast gäller agrobio-

Skydd av odikade torvmarker

För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av biomassa från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, om det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark. Syftet är att förhindra att odikade torvmarker dräneras, eftersom detta leder till att kol som är bundet i marken frigörs i form av utsläpp av koldioxid.

Bestämmelsen om skydd av odikade torvmarker finns i 2 kap. 5 § hållbarhetslagen. Den måste anpassas så att den endast gäller agrobiomassa. Den behöver också ändras så att den omfattar fasta och gasformiga biobränslen.

Bestämmelserna om jordbruksråvaror som odlats i unionen tas bort

Enligt det omarbetade förnybartdirektivet gäller hållbarhetskriterierna och kriterierna om minskade växthusgasutsläpp oberoende av biomassans geografiska ursprung. De särskilda kraven på jordbruksråvaror som odlats i unionen har tagits bort. Bestämmelserna om detta i 2 kap. 6 § hållbarhetslagen kan därför utgå.

8.2 Markkriterier för skogsbiomassa

Regeringens förslag: Det ska införas nya hållbarhetskriterier för att biodrivmedel och biobränslen som produceras av skogsbiomassa ska anses som hållbara. Med skogsbiomassa ska avses biomassa som produceras inom skogsbruket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren och systemen för övervakning, kontroll och förvaltning av de nya hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa är uppfyllda.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Svenska trädbränsleföreningen och Svenska bioenergiföreningen (Svebio) efterfrågar ett förtydligande om hur skogsbiomassa producerad på annan mark än skogsmark ska hanteras, exempelvis sly från träd- och buskmark samt salix och poppel på jordbruksmark.

Svebio, Energiföretagen Sverige och Tekniska verken i Linköping AB delar slutsatsen att svensk skogsbiomassa uppfyller kraven som A-land.

Greenpeace anser att de krav som ställs i EU-rätten är bristfälliga och att biomassa från svenskt skogsbruk inte kan betraktas som hållbar.

Skälen för regeringens förslag

Markkriterier för att minimera risken för användning av skogsbiomassa som kommer från ohållbar produktion

Omarbetningen av förnybartdirektivet innebär att markkriterier har tagits fram för att minimera risken för användning av skogsbiomassa som

Prop. 2020/21:185 kommer från ohållbar produktion vid framställning av biobränslen och biodrivmedel.

Med skogsbiomassa avses biomassa som producerats i skogsbruk, vilket motsvarar råvaror som producerats på skogsmark. En definition av vad som avses med skogsmark finns i 2 § första stycket 1 skogsvårdslagen (1979:429). Ett par remissinstanser efterfrågar ett förtydligande av hur skogsbiomassa som inte producerats på skogsmark ska hanteras. Skörd av biomassa från salix och poppel på jordbruksmark utgör agrobiomassa och ska uppfylla de hållbarhetskriterier som gäller för agrobiomassa.

Markkriterierna för skogsbiomassa, som finns i artikel 29.6–29.9, har sin grund i ett s.k. riskbaserat förfarande. Med det menas att i de fall biomassan kommer från länder med låg risk för att biomassan ska vara ohållbar kan hållbarhetskriterierna uppfyllas på ett betydligt enklare sätt än om biomassan inte kommer från ett sådant land. Artiklarna är därför uppdelade i A- och B-alternativ beroende på förutsättningarna i det land där råvaran är odlad.

Om skogsbiomassan har avverkats i ett land med en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och det finns övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer vissa i artikeln angivna förutsättningar, räcker det att visa på att skogsbiomassan kommer från ett sådant land ("A-alternativet") för att skogsbiomassan ska anses som hållbar. Lagstiftningen och kontrollsystemen ska visa att avverkningsverksamheten sker på ett lagenligt sätt, att skogsförnyring sker på avverkade arealer, att formellt skyddade områden (inklusive sådana arealer på våtmarker och torvmarker) skyddas, att det vid avverkningen tas hänsyn till att bevara jordbeskaffenhet och biologisk mångfald och att avverkningen upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt. Om det inte kan visas att skogsbiomassan kommer från ett land som uppfyller dessa förutsättningar, ska det finnas förvaltningssystem för området som skogsråvaran kommer från som säkerställer att motsvarande krav är uppfyllda ("B-alternativet").

I Sverige används i mycket hög utsträckning svensk skogsbiomassa för produktion av el, värme, kyla eller bränslen. Användningen av skogsbiomassa för produktion av biodrivmedel är i nuläget låg. Det som används är tallolja, som är en restprodukt från massatillverkning. Även lignin och sågspån, som är råvaror som kan komma att användas för produktion av biodrivmedel de närmaste åren, utgör restprodukter från industriella processer.

Markkriterierna behöver inte vara uppfyllda för att restprodukter ska anses som hållbara. Ett undantag är om restprodukten har uppkommit direkt i skogsbruket. Då gäller markkriterierna. Skogsstyrelsen redovisar i rapporten Underlag för genomförande av direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (rapport 2019/15) lagstiftning, övervakning, kontroll och andra åtgärder som är relevanta när det gäller hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa i den omarbetade förnybartdirektivet. Mot bakgrund av redovisningen i den rapporten bedöms svensk skogsbiomassa uppfylla direktivets krav och Sverige blir därmed ett s.k. A-land, se nedan. Flera remissinstanser delar denna bedömning. *Greenpeace* anser dock att kraven i EU-rätten är otillräckliga och att svensk skogsbiomassa inte kan betraktas som hållbar. Nedan finns en redovisning av de regelverk och åtgärder som ligger till grund för bedöm-

ningen att svensk skogsbiomassa är att anse som hållbar enligt de krav som ställs i direktivet. Några ändringar med anledning av direktivgenomförandet är inte aktuella.

Det omarbetade direktivets krav gäller även för importerade biodrivmedel och biobränslen och för råvaror som importeras för att i Sverige producera sådana drivmedel eller bränslen. I dessa fall behöver det kontrolleras hur det land där råvaran har sitt ursprung uppfyller kravet. De nya hållbarhetskriterierna som avser skogsbiomassa kommer att omfattas av befintliga bestämmelser om kontrollsystem i hållbarhetslagen. Några ytterligare lagbestämmelser för att säkerställa kontrollfunktionen behövs inte men genomförandet kan kräva nya bestämmelser på lägre normnivå. I 3 kap. 1 a § hållbarhetslagen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och biobränslen. Med stöd av det bemyndigandet kan föreskrifter meddelas i förordning eller myndighetsföreskrifter.

Svensk lagstiftning uppfyller kraven för A-alternativet

Bestämmelser om avverkning finns främst i skogsvårdslagen, skogsvårdsförordningen (1993:1096) och Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSF 2011:7) och allmänna råd till skogsvårdslagen. Att dessa bestämmelser följs kontrolleras genom den tillsyn som Skogsstyrelsen utövar enligt skogsvårdslagen, lagen (2014:1009) om handel med timmer och trävaror och förordningen (2015:1010) om handel med timmer och trävaror. Vidare finns det bestämmelser om områdesskydd till skydd för biologisk mångfald, meddelade med stöd av 7 kap. miljöbalken, och bestämmelser om artskydd i artskyddsförordningen (2007:845), meddelade med stöd av 8 kap. miljöbalken. Att dessa bestämmelser följs kontrolleras genom tillsyn enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) av bl.a. länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Europaparlaments och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden har också betydelse för att det svenska regelverket följs, även om EU-förordningen inte innehåller några bestämmelser om hur avverkning får utföras.

Återbeskogning av avverkade områden regleras främst i skogsvårdslagen, skogsvårdsförordningen samt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen. Dessutom finns det kompletterande bestämmelser om plantval, markberedning och liknande som måste beaktas vid återbeskogning. I en ansökan om tillstånd till avverkning av fjällnära skog och i en underrättelse om avverkning av skog ska markägaren ange hur återväxten av skogen ska tryggas (14 och 16 §§ skogsvårdslagen). Efter avverkning i ädellövskog ska ny ädellövskog anläggas på området (25 § skogsvårdslagen). Att dessa bestämmelser följs kontrolleras genom den tillsyn Skogsstyrelsen utför i enlighet med skogsvårdslagen.

Vilka områden som utses för naturskydd och särreglering av verksamhet på sådana områden, inklusive sådana områden som är våtmarker och torvmarker, regleras främst genom 7 kap. miljöbalken och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Där finns regler om bl.a. nationalparker, naturreservat, biotopskyddsområden och Natura 2000. Att bestämmelserna följs kontrolleras genom den tillsyn som

Prop. 2020/21:185 länsstyrelser, Skogsstyrelsen och kommuner bedriver enligt miljötillsynsförordningen och som Skogsstyrelsen utför i enlighet med skogsvårdslagen, lagen om handel med timmer och trävaror och förordningen om handel med timmer och trävaror. I områden där det är särskilt angeläget att våtmarker bevaras är det förbjudet att utföra markavvattning enligt 11 kap. 14 § miljöbalken och 4–4 c §§ förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter. Länsstyrelsen bedriver tillsyn över förbudet enligt miljötillsynsförordningen (2011:13).

Avverkning, ska bedrivas inom ramen för den allmänna svenska miljörelaterade regleringen. För skogsbruk finns den allmänna regleringen för bevarande av biologisk mångfald dels i föreskrifter meddelade av Skogsstyrelsen med stöd av 30 § skogsvårdslagen, dels i 2 kap. miljöbalken och i artskyddsförordningen. Artskyddsförordningen genomför rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar. Att dessa bestämmelser följs övervakas och kontrolleras genom den tillsyn som länsstyrelsen och Skogsstyrelsen utför i enlighet med miljötillsynsförordningen och skogsvårdslagen. En skogsbruksåtgärd som står i strid med förbuden i artskyddsförordningen kräver dispens för att kunna genomföras. Skogsstyrelsen får kännedom om sådana åtgärder som ska utföras i skogen och som kräver en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen, eller en anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Om åtgärden bedöms kunna skada naturmiljön, får Skogsstyrelsen förelägga om de försiktighetsåtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skadan. Om sådana förelägganden inte är tillräckliga, kan Skogsstyrelsen förbjuda åtgärden. Som framgår ovan finns det också bestämmelser om områdeskydd för att skydda biologisk mångfald.

I Skogsstyrelsens föreskrifter finns det också bestämmelser om naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen som ska följas när skogsbruksåtgärder vidtas som syftar till att bevara jordbeskaffenheten, bl.a. hänsyn till markkvaliteten och den biologiska mångfalden. Sådana föreskrifter avser exempelvis skyddszoner vid vattendrag, försiktighetsåtgärder vid gödsling, terrängkörning och markberedning och hänsyn till biotoper och arter. Skogsstyrelsen utövar tillsyn enligt skogsvårdslagen över att bestämmelserna följs.

Att trygga skogens möjlighet att fortsatt upprätthålla eller förbättra produktionskapaciteten på lång sikt samtidigt som den biologiska mångfalden bibehålls och hänsyn tas till andra allmänna intressen återspeglas i dagens skogspolitik med de två jämförbara målen för miljö och produktion, vilka beslutades av riksdagen 1993. I skogsvårdslagens portalparagraf (1 §) tydliggörs också att skogen är en nationell tillgång som ska skötas så att skogen uthålligt ger en god avkastning samtidigt som biologisk mångfald bibehålls och hänsyn tas till andra allmänna intressen. Flera andra paragrafer i skogsvårdslagen har bäring på kriteriet att upprätthålla och förbättra skogens produktionskapacitet på lång sikt. Det gäller bl.a. 5 § om skyldigheten att anlägga ny skog, 10 § om tillåtna avverkningsformer och lägsta ålder för förnygringsavverkning och 11 § om ransoneringsregler. Den formella regleringen sammanfaller i princip med den reglering för avverkningsverksamhet som framgår ovan. Skogsstyrelsen utövar tillsyn över att bestämmelserna följs.

Vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) bedrivs riksskogstaxeringen som är en stickprovsinventering där ca 11 000 provvytor per år inventeras och som utgör grunden för skattningar om skogen tillstånd och förändring i Sverige. Den svenska riksskogstaxeringen är, tillsammans med den norska och finska, världens äldsta och har snart genomförts under 100 år. Integrerat med riksskogstaxeringens fältarbete utförs även den s.k. markinventeringen på permanenta provvytor. Där utförs en noggrann beskrivning av markförhållandena. Riksskogstaxeringen utgör en del av Sveriges officiella statistik och används för uppföljning och utvärdering av skogs- och miljöpolitiken. I det här sammanhanget används data från riksskogstaxeringen för att övervaka att skogens skötsel och nyttjande inte leder till att skogens produktionspotential försämras. Det görs genom att virkesförrådet i skogen och skogens tillväxt följs. Riksskogstaxeringen visar på en stabil trend av ökande virkesförråd, i princip en fördubbling sedan mätningarnas början. Det går även att via riksskogstaxeringen följa utvecklingen av skötselåtgärder som röjning och gallring så att de genomförs på ett sätt som är ändamålsenligt för skogens produktionskapacitet. Skogsstyrelsen genomför en återväxtuppföljning för att kunna följa att förnyring av skog efter förnygringsavverkning sker på ett sätt som är ändamålsenligt för skogens framtida produktionskapacitet. Återväxtuppföljningen är en årlig stickprovsinventering på ca 500 avverkningsytor och visar på 91 procent godkända förnyringar.

Sammanfattningsvis är bedömningen att Sverige har nationell lagstiftning och övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer att kriterierna uppfylls så att risken för användning av skogsbiomassa som kommer från ohållbar produktion minimeras. Därmed uppfyller skogsbiomassa som avverkas i Sverige kriterierna för A-alternativet i det omarbetade förnybartdirektivet.

Markkriterier för att säkerställa att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt

Vid omarbetningen av förnybartdirektivet har det också tillkommit bestämmelser som syftar till att säkerställa att kollager och kolsänkor i skogen upprätthålls eller förbättras på lång sikt. Detta anses vara säkerställt om det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung är part i Parisavtalet, har lagt fram ett nationellt fastställt bidrag för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) samt har nationell eller regional lagstiftning i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, och det finns belägg för att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget. Om det inte kan visas att dessa förutsättningar är uppfyllda, ska det finnas förvaltningssystem för området som skogsråvaran kommer ifrån för att säkerställa att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt. Med utgångspunkt i vad Skogsstyrelsen redovisar i sin rapport är bedömningen att Sverige uppfyller kraven. För Sveriges del gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 av den 30 maj 2018 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat-

Prop. 2020/21:185 och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU, den s.k. LULUCF-förordningen. Förordningen fastställer medlemsstaternas åtaganden för sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk som bidrar till att unionen kan uppnå målen i Parisavtalet och målet för minskning av växthusgasutsläppen under 2021–2030. Förordningen fastställer även regler för bokföring av utsläpp och upptag inom LULUCF och för kontroll av medlemsstaternas fullgörande av dessa åtaganden.

Direktivets krav gäller även för importerade biodrivmedel och biobränslen och för råvaror som importeras för att i Sverige producera sådana drivmedel eller bränslen. Därför behövs det även i dessa fall en kontroll av hur det land där råvaran har sitt ursprung uppfyller kravet. De nya hållbarhetskriterierna som avser skogsbiomassa kommer, som nämns ovan, att omfattas av befintliga bestämmelser om kontrollsystem i hållbarhetslagen. Några ytterligare lagbestämmelser för att säkerställa kontrollfunktionen behövs inte, men genomförandet kan kräva nya bestämmelser på lägre normnivå. I 3 kap. 1 a § hållbarhetslagen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och biobränslen. Med stöd av det bemyndigandet kan föreskrifter meddelas i förordning eller myndighetsföreskrifter.

Föreskrifter om system för övervakning, kontroll och förvaltning

Kommissionen ska senast den 31 januari 2021 anta genomförandeakter som ska ge vägledning i fråga om vilket underlag som krävs för att visa att markkriterierna för skogsbiomassa följs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende de nya systemen för övervakning, kontroll och förvaltning är uppfyllda, för att säkerställa att skogsbiomassa som används vid framställning av biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbar och att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt. Föreskrifterna bör även kunna avse bevis för att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget från kollager och kolsänkor.

Regeringens förslag: Det ska finnas övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager för att ett biodrivmedel eller biobränsle som har producerats av avfall eller restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet ska anses som hållbart. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende sådana övervaknings- och förvaltningsplaner är uppfyllda.

De nya hållbarhetskriterierna för att biodrivmedel och biobränslen som framställts av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska gälla för restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet.

Fast kommunalt avfall från biomassa som används för produktion av el, värme och kyla ska anses som hållbart även om hållbarhetskriterierna inte är uppfyllda.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Energigas Sverige* anser att begreppet fast kommunalt avfall bör ersättas med kommunalt avfall, då begreppet inte tillämpas eller är definierat i annan svensk eller europeisk miljö- eller avfallslagstiftning. *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att uttrycket fast kommunalt avfall bör definieras i 2 § på samma sätt som Energimyndigheten föreslår, alternativt förtydligas i författningskommentaren. *Tekniska verken i Linköping AB* anser att industriellt avfall bör undantas på samma sätt som kommunalt avfall och att det behöver förtydligas vilka krav som ställs på industriellt avfall. Även *Energiföretagen Sverige* anser att det behöver förtydligas vilka krav som gäller för industriellt avfall.

Lantbrukarnas riksförbund och *Energigas Sverige* välkomnar att en bedömning har gjorts av att Sverige uppfyller de särskilda kraven på restprodukter och avfall från jordbruksmark men anser att det behöver förtydligas i föreskrifter för att ge säkerhet åt aktörer.

Skälen för regeringens förslag

Krav på övervaknings- och förvaltningsplaner

Vid omarbetningen av direktivet har det tillkommit ett krav i artikel 29.2 på att operatörer eller nationella myndigheter ska ha övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager, om ett avfall eller en restprodukt som används för framställning av biobränslen eller biodrivmedel kommer från jordbruksmark. En bestämmelse som motsvarar direktivets krav föreslås därför i hållbarhetslagen. Direktivets uttryck operatör bör bytas ut mot aktör i bestämmelsen.

Det står inte i direktivet att det är avfall och restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet som avses. Det framstår dock som den enda rimliga tolkningen. Den innebär att kravet exempelvis träffar avfall från en äppelodling men inte avfall från äpplen som använts i restaurangverksamhet. Andra exempel på restprodukter som uppkommer direkt i en jordbruksverksamhet är halm, skal och agnar.

Kravet på övervaknings- och förvaltningsplaner måste vara uppfyllt för att ett biodrivmedel eller biobränsle som har framställts av avfall eller restprodukter ska anses som hållbart. Att kravet är uppfyllt ska säkerställas genom det kontrollsystem som den som är rapporteringsskyldig ska ha enligt nuvarande bestämmelser i hållbarhetslagen. Information om hur sådan påverkan övervakas och hanteras ska rapporteras av de ekonomiska aktörerna inom ramen för etablerade kontrollsystem. Någon ytterligare reglering för att övervaknings- och förvaltningsplanerna ska omfattas av kontrollsystemet krävs inte.

I Sverige finns regelverk och rådgivningsåtgärder som säkerställer att påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager kontrolleras, se vidare nedan. Bedömningen är att biomassa med svenskt ursprung uppfyller det omarbetade direktivets krav på att nationella myndigheter ska ta fram övervaknings- eller förvaltningsplaner. Någon kompletterande reglering eller något kompletterande uppdrag behöver därför inte tas fram. Inte heller behöver några särskilda rutiner införas i kontrollsystemet för kontroll av svensk biomassa från avfall eller restprodukter som uppkommit direkt i jordbruksverksamhet. Eftersom direktivets krav även gäller för importerade produkter, måste däremot rutiner för kontroll av att kravet är uppfyllt upprättas av en rapporteringsskyldig som använder biodrivmedel eller biobränslen som är producerade av utländska råvaror.

Kommissionen kan komma att meddela detaljerad vägledning i fråga om de planer för övervakning och förvaltning som krävs enligt artikeln. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende sådana övervaknings- och förvaltningsplaner är uppfyllda.

Redovisning av åtgärder som säkerställer att kravet på övervaknings- och förvaltningsplaner är uppfyllt för biomassa från Sverige

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska bästa möjliga teknik användas. Försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Kraven gäller enligt 2 kap. 7 § i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Om jordbruksverksamhet eller jordbruksåtgärder medför olägenhet för miljön genom påverkan på markkvaliteten eller kolinnehållet, är jordbrukaren alltså i normalfallet skyldig att vidta försiktighetsåtgärder.

Tillsyn över jordbruk utövas av kommunerna och länsstyrelserna enligt 26 kap. 3 § miljöbalken och miljötillsynsförordningen (2011:13). Om det uppdragas problem med jordkvalitet eller markpackning, kan tillsynsmyndigheten besluta om förelägganden om försiktighetsmått eller förbud enligt 26 kap. 9 § miljöbalken. Förelägganden kan förenas med vite enligt 26 kap. 14 § i balken. Om jordbruksverksamheten är anmälnings- eller tillståndspliktig, ska anmälan och ansökan ange vilka försiktighetsåtgärder som behövs enligt 25 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller 19 kap. 5 § och 22 kap. 1 § miljöbalken. De jord-

bruksföretag som är tillståndspliktiga ska årligen lämna en miljörapport till sin tillsynsmyndighet enligt 26 kap. 20 § miljöbalken. Miljörapporten ska bl.a. innehålla uppgifter om vilka åtgärder som har vidtagits för att uppfylla villkoren i tillståndet och verksamhetens påverkan i andra avseenden än de som omfattas av tillståndsvillkoren.

Utöver de allmänna krav som redovisas ovan och som ställs på den som bedriver jordbruksverksamhet övervakas jordbeskaffenheten och kollagren i marken regelbundet på ett nationellt plan. Sedan mitten av 1990-talet finns det ett jordprovtagningsprogram i syfte att följa viktiga miljö- och bördighetsparametrar. Inom programmet har det konstaterats att kollhalten i marken ökar i 18 av 21 län bl.a. genom att åtgärder för att öka mullhalten i jorden har vidtagits på nationell nivå. Svensk åkermark fungerar därför som en kolsänka.

Miljöövervakning sker även inom ramen för miljökvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap, där en indikator är hektarskörd. Skördenivåer mäts årligen. Ökad skörd bidrar till högre mullhalt (kolinlagring) och högre mullhalt leder till högre skörd. Uppföljningen visar på en positiv trend för jordkvaliteten och mullhalten. Miljöövervakning av bl.a. kolinnehåll görs även av Naturvårdsverket genom (regelbunden) inventering av mark och grödor. Inventeringen och även pågående forskning visar på en positiv trend för markkol.

På Jordbruksverkets webbplats finns tillsynsvägledningar för egenkontroll. Vägledningarna inkluderar områden som kontrollrapporter för beskrivning av rutiner vid växtodling, kopia av växtodlingsplan, markkartor och jordartsbedömning. Via rådgivningen Greppa Näringen erbjuder Jordbruksverket flera olika rådgivningspaket där rådgivningen anpassas efter de unika förutsättningarna på varje gård. Greppa Näringens lantbrukare brukar tillsammans nära hälften av Sveriges åkerareal och ca 8 100 lantbrukare får återkommande gårdsbesök. Det finns ett särskilt rådgivningspaket för ökad mullhalt och bördighet. Greppa Näringens rådgivare kan erbjuda kvalificerad och kostnadsfri rådgivning som hjälper lantbrukarna att hitta långsiktiga lösningar. I denna rådgivning får lantbrukarna ökad kunskap om växtföljdens sammanlagda påverkan på den långsiktiga bördigheten och mullhalten i fält. Detta bidrar därmed till att uppnå de nationella miljömålen ingen övergödning, grundvatten av god kvalitet, giftfri miljö och begränsad klimatpåverkan.

Restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk som direkt har uppkommit i sådan verksamhet

Markkriterierna gäller bara för restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk som direkt har uppkommit i sådan verksamhet. De nya hållbarhetskriterierna för att biodrivmedel och biobränslen som framställts av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska även gälla för dessa restprodukter, jfr avsnitt 8.2.

Bearbetning av produkter

I artikel 29.1 i det omarbetade förnybartdirektivet förtydligas att markkriterierna inte gäller avfall eller restprodukter som först bearbetats till en produkt som sedan bearbetas ytterligare till biodrivmedel eller biobränsle.

Prop. 2020/21:185 Samma tolkning bör göras av det svenska regelverket. Detta förtydligas i författningskommentaren.

Undantag för fast kommunalt avfall

Enligt artikel 29.1 i det omarbetade förnybartdirektivet ska el, värme och kyla som produceras av fast kommunalt avfall inte omfattas av kraven på minskning av växthusgasutsläppen jämfört med användning av fossila bränslen. De omfattas inte heller av markkriterierna. Ett undantag från markkriterierna för fast kommunalt avfall bör tas in i hållbarhetslagen.

Energimyndigheten föreslår i sin rapport att uttrycket fast kommunalt avfall ska definieras för att undvika tillämpningsproblem och att definitionen bör vara densamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken. *Förvaltningsrätten i Linköping* och *Energigas Sverige* är av samma uppfattning. Av definitionen av kommunalt avfall i miljöbalken framgår bl.a. att avfall från jord- och skogsbruk samt bygg- och rivningsavfall inte utgör kommunalt avfall. Hållbarhetskriterierna gäller dock endast för biomassa, vilket utesluter delar av det avfall som omfattas av miljöbalkens definition. Undantaget i det omarbetade direktivet gäller dessutom endast för fast avfall. Att vidga begreppet till att även omfatta annat än fast avfall skulle kunna medföra att fler råvaror omfattas av undantaget än vad som anges i direktivet. Trots vad som anförs av några remissinstanser bör därför inte miljöbalkens definition av kommunalt avfall tas in i hållbarhetslagen. Däremot bör vad som avses med kommunalt avfall i hållbarhetslagen tolkas utifrån definitionen i miljöbalken.

Industriellt avfall

Energiföretagen Sverige och *Tekniska verken i Linköping AB* efterfrågar ett förtydligande av vilka krav som ställs på industriellt avfall (verksamhetsavfall) för att det ska anses som hållbart. Tekniska verken anser att industriellt avfall bör omfattas av samma undantag som kommunalt avfall.

Avfall behöver inte uppfylla markkriterierna. Till skillnad från vad som gäller för användning av kommunalt avfall behöver dock kravet på minskning av växthusgasutsläpp vara uppfyllt. För anläggningar som producerar el, värme eller kyla gäller dock sistnämnda krav endast om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2020, se vidare avsnitt 7.

9.1 Rapporteringsskyldiga aktörer

Regeringens förslag: Rapporteringsskyldig ska den vara som enligt lagen om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel och den som i yrkesmässig verksamhet använder ett flytande biobränsle. Även den som i yrkesmässig verksamhet använder ett fast biobränsle för produktion av el, värme, kyla eller bränslen ska vara rapporteringsskyldig, om biobränslet används i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt. Den som i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt biobränsle i en anläggning för produktion av el, värme, kyla eller bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt ska också vara rapporteringsskyldig, liksom den som ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.

Med biodrivmedel ska avses flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians definition av biodrivmedel har en annan utformning.

Remissinstanserna: *Naturvårdsverket* välkomnar att det ska vara möjligt att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked, eftersom vissa aktörer som omfattas av krav på hållbarhetsbesked enligt EU ETS inte kommer att vara rapporteringsskyldiga enligt hållbarhetslagen. *Lantbrukarnas riksförbund (LRF)* delar regeringens bedömning att frivilligt hållbarhetsbesked kan användas i stället för leverantörsbesked. *Svenska trädbränsleföreningen* och *Svenska bioenergiföreningen (Svebio)* anser att det bör införas ett separat leverantörsbesked för att förenkla administrationen kring biobränslen från skog. *Energimyndigheten* anser att möjligheten att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked inte bör vara obegränsad utan endast gälla för leverantörer tidigare i leveranskedjan samt aktörer som behöver ansöka om hållbarhetsbesked på grund av krav i annan lagstiftning. *Energiföretagen Sverige* anser att förslaget om att aktörer ska kunna ansöka frivilligt om hållbarhetsbesked endast ska gälla för leverantörer.

Energigas Sverige föreslår att det ska vara den skattskyldige leverantören och inte användaren som ska vara rapporteringsskyldig för att begränsa antalet aktörer. Endast i de fall anläggningen är större än 2 megawatt och tas i drift från den 1 januari 2021 bör användaren, enligt *Energigas Sverige*, vara rapporteringsskyldig, eftersom denne då kommer behöva uppfylla kravet på minskade utsläpp av växthusgaser.

Energigas Sverige och *Drivkraft Sverige* anser att definitionen av biodrivmedel i hållbarhetslagen bör ändras så att även bränsle som används i stationära motorer anses utgöra biodrivmedel, då det annars kan bli ottydligt vem som är rapporteringsskyldig.

Rapporteringskyldighet

Av artikel 30 i det omarbetade förnybartdirektivet framgår att medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna, genom att använda ett massbalanssystem, ska visa att hållbarhetskriterierna har uppfyllts. Vem som träffas av denna skyldighet måste bedömas med utgångspunkt från vilka aktörer som är ansvariga för att rapportera in statistik om användning av förnybar energi för bidraget till unionsmålet, vilka aktörer som omfattas av olika typer av nationella kvotsystem för förnybar energi, såsom elcertifikatssystemet och reduktionsplikten, och vilka aktörer som omfattas av nationella stödsystem för förnybar energi. Genom att hållbarhetskriterierna utvidgas till fasta och gasformiga biobränslen kommer fler aktörer och verksamheter att beröras av kraven.

I hållbarhetsregelverket används uttrycket rapporteringskyldig för den aktör som ansvarar för att visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Rapporteringskyldig är enligt dagens regelverk den som enligt 4 kap. LSE är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel eller flytande biobränsle eller som i yrkesmässig verksamhet använder flytande biobränsle som inte är skattepliktigt enligt LSE.

Förändringar av rapporteringskyldigheten för flytande biobränslen

I det omarbetade förnybartdirektivet har anvisningarna för beräkning av växthusgasutsläppen från flytande biobränslen ändrats så att även energiomvandlingen till den el, värme och kyla som produceras ska beaktas. Detta framgår av bilaga V, del C, punkt b. Ändringen innebär att det endast är användaren av det flytande biobränslet, och inte leverantören, som kan göra beräkningen. I dag är det den som är skattskyldig för ett flytande biobränsle som är rapporteringskyldig, dvs. leverantören av bränslet. Från och med den 1 januari 2021 är skattepliktiga flytande biobränslen som förbrukas för uppvärmning inte längre befriade från energi- och koldioxidskatt, vilket innebär att det inte längre finns något behov av ett hållbarhetsbesked för skatteredovisningen av flytande biobränslen. Det finns inte heller alltid en koppling mellan den som kan ta del av skattebefrielse för gasformiga biobränslen och skattskyldighet för dessa bränslen enligt LSE. Rapporteringskyldigheten för biobränslen bör därför inte längre kopplas till skattskyldigheten i LSE. Skyldigheten bör i stället, vilket Energimyndigheten föreslår i sin rapport, läggas på den som använder biobränslen i yrkesmässig verksamhet, dvs. samma krav som i dag gäller för icke skattepliktiga flytande biobränslen.

Flytande biobränslen som används i arbetsmaskiner är skattepliktiga motorbränslen enligt LSE och de är skattebefriade med krav på hållbarhetsbesked. Den som är skattskyldig för ett sådant bränsle bör därför förbli rapporteringskyldig. Detta kan åstadkommas genom att flytande biobränslen som används i arbetsmaskiner i stället anses vara biodrivmedel. I promemorian föreslås att endast flytande eller gasformiga biobränslen som används i mobila arbetsmaskiner och inte i stationära motorer ska vara biodrivmedel. *Drivkraft Sverige* och *Energigas Sverige* framför att även användning av biobränslen i stationära motorer bör omfattas av definitionen av biodrivmedel eftersom det annars kan bli otydligt vem som är

rapporteringskyldig. En sådan otydlighet bör undvikas. Definitionen av biodrivmedel bör i stället utformas på samma sätt som i drivmedelslagen (2011:319) och i reduktionspliktslagen, dvs. avse flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motor-drift. Både mobila arbetsmaskiner, exempelvis skördetröskor, skogs-maskiner eller gruvlastare och stationära motorer omfattas då av definitionen. Med anledning av att definitionen av biodrivmedel ändras föreslås även ett par följändringar i 3 a kap. hållbarhetslagen.

Rapporteringskyldig vid produktion av el, värme, kyla och bränsle från fasta och gasformiga biobränslen

Energimyndigheten föreslår i sin rapport att rapporteringskyldigheten för anläggningar som producerar el, värme, kyla och bränsle från fasta och gasformiga biobränslen också bör läggas på den som i yrkesmässig verksamhet använder bränslen i sådana anläggningar.

Energigas Sverige föreslår att rapporteringskyldigheten ska läggas på den skattskyldige leverantören, om inte anläggningen har tagits i drift efter det datum då kravet på minskade utsläpp av växthusgaser börjar gälla. En sådan lösning skulle sannolikt inte vara förenlig med de krav som ställs i statsstödsgodkännandet avseende biogas och biogasol för värmeändamål, även om det skulle begränsa antalet aktörer och därmed minska de administrativa kostnaderna. Det bör därför vara den som i yrkesmässig verksamhet använder fasta och gasformiga biobränslen för att producera el, värme, kyla eller bränsle som är rapporteringskyldig.

Eftersom hållbarhetskriterierna enligt förslaget endast ska gälla för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 20 megawatt, om det är fasta biobränslen som används, och som uppgår till eller överskrider 2 megawatt, om det är gasformiga biobränslen som används, bör den rapporteringskyldighet som föreslås ha samma begränsningar.

En möjlighet att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked införs

Det kan finnas behov av att även andra än de som omfattas av den rapporteringskyldighet som är kopplad till det omarbetade förnybartdirektivets syften har möjlighet att ansöka om hållbarhetsbesked. Ett sådant behov kan t.ex. uppkomma om det ställs krav på att biobränslen ska omfattas av ett hållbarhetsbesked i någon annan lagstiftning eller om det krävs för att en anläggning ska kunna ta emot statligt stöd. Det som åsyftas med annan lagstiftning är utsläppshandelssystemet EU ETS. Det följer av EU-rätten att krav kan ställas på anläggningar som inte nödvändigtvis är sådana att de är rapporteringskyldiga enligt hållbarhetslagen, vilket också påpekas av *Naturvårdsverket*. En möjlighet att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked bör därför införas.

Energimyndigheten föreslår i sin rapport att det ska införas en möjlighet för bränsleleverantörer att få något som myndigheten benämner leverantörsbesked och som visar att de bränslen som levererats uppfyller hållbarhetskriterierna. Om det införs en möjlighet att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked, saknas det behov av leverantörsbesked och myndighetens förslag behöver inte införas. Några remissinstanser anser att det kan skapa merarbete och osäkerhet för leverantörer att omfattas av samma system

Prop. 2020/21:185 som övriga rapporteringsskyldiga. Sådana konsekvenser bör dock kunna undvikas genom att det tydliggörs i föreskrifter på lägre normnivå än lag vilka krav som ställs på leverantörer.

Energimyndigheten framför att möjligheten att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked bör begränsas till de situationer som anges ovan, dvs. att ett företag omfattas av krav på hållbarhetsbesked genom någon annan lagstiftning eller är en bränsleleverantör. Någon sådan begränsning bör dock inte införas i hållbarhetslagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av bemyndigandet i 3 kap. 1 § andra stycket meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten.

Aktörer som frivilligt ansöker om hållbarhetsbesked kommer inte att omfattas av skyldigheten att lämna uppgifter enligt 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen. Om en leverantör frivilligt ansöker om hållbarhetsbesked för flytande, gasformiga eller fasta bibränslen för produktion av el, värme, eller kyla, kommer kontrollsystemet för beräkning av utsläpp av växthusgaser endast att behöva omfatta de utsläpp som skett fram till det att aktören säljer bränslet. Energiomvandlingen till den el, värme och kyla som sedan produceras ska beaktas även vid denna beräkning. Det framgår av bilaga VI, del B, punkt d i det omarbetade förnybartdirektivet. Innebörden är att endast användaren av bränslet kan göra den slutliga beräkningen för att visa att kriteriet om minskade växthusgasutsläpp är uppfyllt.

Den sekretessbrytande bestämmelsen bör ändras

I dag omfattar den sekretessbrytande bestämmelsen i 3 kap. 3 § hållbarhetslagen både information om biodrivmedel och flytande biobränslen. Syftet med informationen är den ska kunna bidra i tillsynsmyndighetens arbete med att identifiera rapporteringsskyldiga. Rapporteringsskyldigheten för flytande biobränslen kopplas inte längre till skattskyldigheten. Den sekretessbrytande bestämmelsen bör därför ändras så att skyldigheten att överlämna uppgifter endast omfattar biodrivmedel och inte flytande biobränslen.

9.2 Reglerna för kontrollsystem och hållbarhetsbesked ska gälla även för fasta och gasformiga biobränslen

Regeringens förslag: Den som är rapporteringsskyldig ska ha ett kontrollsystem även för fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt (fast biobränsle) eller på minst 2 megawatt (gasformigt biobränsle). Hittillsvarande regler om hållbarhetsbesked och återkallelse av hållbarhetsbesked ska gälla även för sådana fasta och gasformiga biobränslen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska, även i fråga om sådana biobränslen, få meddela föreskrifter om styrkande av hållbarhet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Svenska trädbränsleföreningen, Skogsindustrierna och Energiföretagen Sverige anser att det är viktigt att de administrativa systemen görs så enkla som möjligt för att inte orsaka ytterligare kostnader och administrativ börda och att det är viktigt att processen för hållbarhetsbesked förenklas när bränslena har sitt ursprung i Sverige eller ett annat A-land.

Skogsstyrelsen anser att det återrapporteringskrav som föreslås om att myndigheten ska följa upp bedömningen om huruvida Sverige är ett A-land bör utformas efter det att kommissionen presenterat sina vägledande riktlinjer.

Skälen för regeringens förslag

Krav på kontrollsystemet

Systemet med hållbarhetskriterier och hållbarhetsbesked bygger på att de rapporteringsskyldiga aktörerna upprättar ett kontrollsystem som granskas av en oberoende part och sedan godkänns av tillsynsmyndigheten. De krav som kontrollsystemet ska uppfylla regleras i 3 kap. 1 a § hållbarhetslagen och på förordnings- och föreskriftsnivå. I huvudsak ska den rapporteringsskyldige genom överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och genom stickprov hos dessa aktörer säkerställa att de biobränslen som hanteras är hållbara. Den oberoende granskaren ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av den metod för stickprov som ska ingå i kontrollsystemet och stickprovets frekvens. Dessutom ska granskningen innehålla en utvärdering av de uppgifter som den rapporteringsskyldige har lämnat om sitt kontrollsystem.

Med anledning av att hållbarhetskriterierna efter omarbetningen av direktivet även omfattar fasta och gasformiga biobränslen för produktion av el, värme, kyla och bränsle i vissa anläggningar måste det göras en ändring i hållbarhetslagen så att bestämmelsen om kontrollsystem gäller även för dessa bränslen. Befintliga regler i hållbarhetslagen om hållbarhetsbesked och återkallelse av sådana besked måste också anpassas så att fasta och gasformiga biobränslen omfattas.

I artikel 30.3 i det omarbetade förnybartdirektivet har det tillkommit ett krav på att de ekonomiska aktörerna ska kontrollera att råvaror inte avsiktligt har ändrats eller tagits ur bruk så att partiet eller en del av det blivit avfall eller restprodukt. Detta bör kunna hanteras inom ramen för det kontrollsystem som aktörerna måste ha enligt befintliga bestämmelser i hållbarhetsregelverket. Några lagändringar krävs inte. Däremot krävs ändringar i hållbarhetsförordningen och i anslutande myndighetsföreskrifter. Dessa ändringar kan göras med stöd av bemyndigandet i 3 kap. 1 a § hållbarhetslagen.

Som anges ovan ska kontrollsystemet genomgå en oberoende granskning. I det omarbetade förnybartdirektivet finns särskilda bestämmelser som avser kontroll av att skogsbiomassa är hållbar. För skogsbiomassa är det tillräckligt att använda första- eller andrapartsgranskning upp till skogsbiomassans första samlingspunkt när skogsbiomassan kommer från s.k. A-länder. Det är då tillräckligt att säljare eller köpare upp till denna samlingspunkt försäkras att det finns den typ av lagstiftning samt kontroll-

Prop. 2020/21:185 eller övervakningssystem som framgår av kriterierna. Om det finns en generell analys och bedömning av en myndighet som innebär att kriterierna för A-länder bedömts vara uppfyllda i en viss region, så bör det endast behövas en försäkran om att råvaran producerats i den region som bedömningen gäller för. Energimyndigheten anser att en sådan analys och bedömning bör göras för svensk skogsbiomassa och ges tillräcklig status för att kunna användas av aktörer och tillsynsmyndighet. Detta gäller också för de särskilda krav som ställs på restprodukter och avfall från jordbruksmark. Utgångspunkten är att Skogsstyrelsen ska ges ett återrapporteringskrav i sitt regleringsbrev om att följa upp huruvida lagstiftningen har utvecklats på ett sätt som påverkar bedömningen att Sverige är ett A-land. Ett sådant uppdrag bör, vilket framförs av *Skogsstyrelsen*, utformas först efter det att kommissionen presenterat vägledande riktlinjer.

Massbalanssystemet

En grundläggande del av kontrollsystemet för hållbarhetskriterierna är att de ekonomiska aktörerna ska använda ett massbalanssystem. Detta är också ett krav enligt både det nuvarande och det omarbetade förnybartdirektivet. Det är massbalanssystemet som utgör den metod med vilken råvaror och biobränslen spåras tillbaka i produktionskedjan. Syftet med massbalanssystemet är att det ska vara möjligt att blanda råvaror, biodrivmedel eller biobränslen med olika hållbarhetsegenskaper, som utsläpp av växthusgaser, och sedan kunna ta ut samma parti med samma hållbarhetsegenskaper från blandningen. I svensk rätt framgår kraven på massbalanssystemet av hållbarhetsförordningen och på föreskriftsnivå.

I det omarbetade förnybartdirektivet finns bestämmelserna om massbalanssystemet i artikel 30.1. Jämfört med dagens regler har ett antal förändringar skett. Det har tydliggjorts att en infrastruktur eller plats för överföring och distribution kan vara en plats inom vilken massbalansen kan vara uppfylld. Detta har dock gällt i praxis sedan tidigare och framgår redan delvis av Energimyndighetens föreskrifter. Det har tillkommit ett krav som avser situationen när partier med råvaror med olika energiinnehåll blandas för ytterligare bearbetning. Partiernas storlek ska då anpassas i förhållande till deras energiinnehåll. Det har även tillkommit krav på att massbalanssystemet ska säkerställa att varje parti med biobränsle endast räknas en gång i de nationella bidragen till unionsmålet för förnybar energi samt innehålla information om huruvida stöd har tillhandahållits till produktionen av det partiet samt i så fall om typen av stödssystem. I artikel 30.2 finns detaljerade regler om hur bearbetning av ett parti råvara ska fördelas mellan produkter.

De nya kraven bör införas i hållbarhetsförordningen. Då systemet med hållbarhetskriterier utökas till att även gälla produktion av el, värme, kyla och bränsle från fasta och gasformiga biobränslen krävs även ändringar på föreskriftsnivå för att anpassa regelverket till de produktions- och leveranskedjor som gäller för sådana biobränslen. Ändringarna i förordning och myndighetsföreskrifter kan göras med stöd av bemyndigandet i 3 kap. 1 a § i hållbarhetslagen.

Enligt artikel 30.4–30.7 i det omarbetade förnybartdirektivet får kommissionen besluta att vissa frivilliga nationella eller internationella system innehåller tillförlitliga uppgifter för att visa att markkriterierna och kriterierna för minskade utsläpp av växthusgaser är uppfyllda. Frivilliga system kan även användas för att bl.a. visa att kraven på rapportering av uppgifter till unionsdatabasen är uppfyllda och för att certifiera biodrivmedel och bibränslen med låg risk för indirekt ändring av markanvändning. Om en ekonomisk aktör lägger fram bevis eller uppgifter i enlighet med ett frivilligt system, får en medlemsstat inte kräva att leverantören tillhandahåller ytterligare bevis på överensstämmelse med hållbarhetskriterierna för de syften som omfattas av systemet. Detta regleras i dag i hållbarhetsförordningen. Den förordningen behöver anpassas så att även fasta och gasformiga bibränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek omfattas.

Av det omarbetade förnybartdirektivet framgår även att medlemsstaternas behöriga myndigheter ska övervaka den verksamhet som bedrivs av certifieringsorgan som utför oberoende granskning inom ramen för ett frivilligt system. Energimyndigheten bör få i uppgift att utöva sådan tillsyn.

Hållbarhetsbesked för en avgränsad tidsperiod

Enligt hållbarhetsförordningen får Energimyndigheten ge ett hållbarhetsbesked för en avgränsad tidsperiod. En förutsättning är att den rapporteringsskyldige genom ett massbalanssystem kan styrka att kraven för hållbarhetsbesked är uppfyllda för de biodrivmedel och flytande bibränslen som under den perioden läggs till grund för avdrag enligt LSE eller används i yrkesmässig verksamhet om det rör sig om icke-skattepliktiga flytande bibränslen. Bestämmelsen bör ändras så att den även omfattar fasta och gasformiga bibränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek.

9.3 Förändringar av uppgiftsskyldigheten

Regeringens förslag: Uppgiftsskyldigheten ska gälla aktörer som är rapporteringsskyldiga med undantag för aktörer som har ansökt om hållbarhetsbesked av något annat skäl än att det krävs enligt hållbarhetslagen. Uppgiftsskyldigheten ska även omfatta uppgifter för rapportering till den unionsdatabas som ska inrättas och för sådana mängder biodrivmedel eller bibränslen som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om undantag från uppgiftsskyldigheten och om att den som är rapporteringsskyldig ska informera konsumenter om vilken typ av bibränsle som används i den yrkesmässiga verksamheten och om bränslets geografiska ursprung.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians bemyndigande har en annan utformning.

Remissinstanserna: *Energigas Sverige* och *Svenska bioenergiföreningen (Svebio)* anser att rapportering bör ske samlat för ett företags alla anläggningar och inte per anläggning.

Skälen för regeringens förslag

Rapportering av uppgifter till Energimyndigheten

Det huvudsakliga syftet med rapportering av uppgifter enligt hållbarhetslagen är att visa att markkriterierna och kriteriet om minskade växthusgasutsläpp är uppfyllda. Statistik om användning av förnybar energi för redovisning enligt det nuvarande förnybartdirektivet samlas i huvudsak in genom den officiella statistiken. För vissa specifika uppgifter som ska rapporteras enligt det direktivet används dock den rapportering som görs enligt hållbarhetslagen. Det gäller bl.a. för redovisning av hur stor mängd biodrivmedel som har producerats av de råvaror som anges i bilaga 9 till direktivet. Genom artikel 29.11, som är ny i det omarbetade förnybartdirektivet, har det tillkommit ett krav på att anläggningar som producerar el från fasta och gasformiga biobränslen ska uppfylla vissa krav för att kunna tillgodoräknas i bidraget till unionsmålet för förnybar energi och i rapporteringen av andelen energi från förnybara energikällor. Bedömningen är att alla anläggningar i Sverige uppfyller dessa krav. För att Sverige ska kunna rapportera endast sådan el som enligt direktivet får tillgodoräknas medlemsstaterna behöver det dock samlas in uppgifter om elproduktion från elproducenter som omfattas av hållbarhetsregelverket.

I 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen finns en uppräkningslista av vilka uppgifter som ska lämnas till tillsynsmyndigheten. Energimyndigheten föreslår i sin rapport att de bestämmelser som avser specifika mängder ska flyttas från lagen till förordning eller myndighetsföreskrifter. Myndighetens förslag bör genomföras. Bestämmelserna som förslaget gäller är detaljerade. Det ska också vara möjligt att anpassa dem med kortare tidsintervall än vad en lagändring kräver. Flera vägledningar från kommissionen utarbetas för närvarande och bestämmelserna om vilka uppgifter som ska rapporteras kan behöva ändras med anledning av dessa. Det bör därför anges i lagen att även sådana uppgifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ska lämnas. Bemyndigandet kan sedan användas för att meddela bestämmelser i förordning eller myndighetsföreskrifter.

Energimyndigheten föreslår i sin rapport att den totala användningen av förnybar energi precis som i dag ska samlas in inom den officiella statistiken. För att underlätta för aktörer som inte är rapporteringsskyldiga enligt hållbarhetslagen, men som rapporterar uppgifter till den officiella statistiken, föreslår myndigheten att rapporteringsskyldiga enligt hållbarhetslagen ska rapportera in både verifierade hållbara mängder och icke verifierade hållbara mängder biobränsle. Vid produktion av el och såld värme (fjärrvärme) kommer också mängden producerad el och sådan värme att behöva rapporteras. Med denna information som underlag föreslår myndigheten att den icke verifierade mängden i samband med målberäkningar avräknas från den totala mängden förnybar energi i den officiella statistiken.

Det är angeläget att underlätta den administrativa bördan för aktörer som träffas av en uppgiftsskyldighet. Det finns därför mycket som talar för att

Energimyndighetens förslag även i denna del bör genomföras. Förslaget bör dock analyseras vidare. Bestämmelser om vilka mängder som ska rapporteras bör sedan tas in i förordning eller myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigandet i 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen. Med stöd av samma bemyndigande kan föreskrifter även meddelas om insamling av uppgifter om elproduktion som är relevanta för att säkerställa en korrekt rapportering enligt artikel 29.11. Bemyndigandet bör även göra det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten.

Rapportering av information till unionsdatabasen

Enligt artikel 28 i det omarbetade förnybartdirektivet ska kommissionen inrätta en unionsdatabas som gör det möjligt att spåra förnybara flytande och gasformiga drivmedel. Berörda ekonomiska aktörer ska föra in uppgifter i databasen om de transaktioner som gjorts och om hållbarhetsegenskaperna hos dessa drivmedel, inklusive deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln. Uppgifter ska rapporteras från produktionsplatsen till den drivmedelsleverantör som släpper ut drivmedlet på marknaden. En medlemsstat får använda eller upprätta nationella databaser som är kopplade till unionsdatabasen i syfte att säkerställa att de uppgifter som förs in omedelbart överförs mellan databaserna.

Huruvida en nationell databas bör inrättas beror delvis på hur unionsdatabasen utformas, vilket inte är klarlagt i nuläget. Rapporteringen av uppgifter till unionsdatabasen kan komma att gå utöver vad som i dag behöver rapporteras enligt hållbarhetslagen. Det finns i dag t.ex. inget krav på att rapportera uppgifter löpande under året. Föreskrifter om vilka uppgifter som ska rapporteras in och hur de ska rapporteras in är detaljerade och bör framgå av föreskrifter på lägre normnivå än lag. Ett särskilt krav på att rapportera uppgifter till unionsdatabasen föreslås därför i 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen.

Enligt nämnda paragraf ska de uppgifter som efterfrågas lämnas till tillsynsmyndigheten. Denna bestämmelse bör utgå. Det är osäkert om en nationell databas som tar emot uppgifter för vidarebefordran till unionsdatabasen ska inrättas eller om aktörerna ska rapportera direkt till unionsdatabasen. Båda alternativen bör göras möjliga. Föreskrifter om var uppgifterna ska lämnas kan tas fram med stöd av bemyndigandet i 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen.

Vissa uppgifter om biodrivmedel och biobränslen ska göras tillgängliga för konsumenter

Enligt artikel 30.3 i det omarbetade förnybartdirektivet ska information om det geografiska ursprunget och typen av bränsleråvara när det gäller biodrivmedel och biobränslen per bränsleleverantör göras tillgänglig för konsumenter på operatörers, leverantörers eller berörda behöriga myndigheters webbplatser. Informationen ska uppdateras årligen. Vad som avses med bränsleleverantör definieras i artikel 2.38 i det omarbetade förnybartdirektivet. En bränsleleverantör är en enhet som levererar bränsle till marknaden och som ansvarar för överföring av bränsle genom en punkt för punktskatteuppbörd eller, för el, om ingen punktskatt ska uppbäras

Prop. 2020/21:185 eller om det är vederbörligen motiverat, annan relevant enhet som utsetts av en medlemsstat.

I drivmedelslagen, drivmedelsförordningen (2011:346) och anslutande myndighetsföreskrifter finns det krav på drivmedelsleverantörer att redovisa viss miljöinformation om biodrivmedel, bl.a. på leverantörens webbplats. Redovisningen omfattar information om geografiskt ursprung och typ av bränsleråvara. Direktivet är därmed redan genomfört i denna del.

I fråga om biobränslen krävs dock genomförandeåtgärder. För svensk del bör det inte vara bränsleleverantörerna som träffas av kravet på att göra de aktuella uppgifterna tillgängliga. Direktivet ger också medlemsstaterna möjlighet att utse någon annan än denna leverantör. Kravet på att hållbarhetskriterierna ska vara uppfyllda träffar inte heller leverantörer av biobränslen utan dem som yrkesmässigt använder sådana bränslen. I fråga om fasta och gasformiga biobränslen träffar kravet yrkesmässig användning vid produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek. I stället för att låta bränsleleverantörerna omfattas av kravet bör det vara de som är rapporteringsskyldiga som ska informera konsumenterna om typ av bränsleråvara och biobränslenas geografiska ursprung. Samma tillvägagångssätt som användes vid införandet av kravet på redovisning av miljöinformation i drivmedelslagen bör användas. Ett bemyndigande föreslås därför i hållbarhetslagen. Den närmare utformningen av direktivets informationskrav kan därmed införas i hållbarhetsförordningen och i anslutande myndighetsföreskrifter.

10 Ändringar av övriga regelverk

10.1 Hållbarhetsbesked som villkor för skattebefrielse för biogas och biogasol

Regeringens förslag: Befrielsen från energiskatt och koldioxidskatt som medges för biogas och biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning ska ges endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet. Detta ska endast gälla förbrukning i sådana anläggningar där användningen medför rapporteringsskyldighet enligt hållbarhetslagen.

Avdrag för energiskatt och koldioxidskatt på biogas och biogasol som en skattskyldig har förbrukat eller sålt som motorbränsle ska ges endast om bränslet omfattas av ett hållbarhetsbesked, utan nuvarande begränsning till transportändamål.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker eller har inte lämnat några synpunkter på förslaget. *Skatteverket* anger att det bör tydliggöras att kravet på att förbrukaren vid förbrukningstillfället ska inneha ett hållbarhetsbesked enligt 6 a kap. 2 c § LSE innebär att det inte är möjligt att tillämpa lagstiftningen på ett sätt där ett hållbarhetsbesked ska kunna gälla för en viss tid innan beskedet utfärdas.

Skälen för regeringens förslag: En förutsättning för möjligheten att få finansiellt stöd för användning av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen är enligt artikel 29 i det omarbetade förnybartdirektivet att bränslet ska uppfylla de hållbarhetskriterier och de kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i direktivet. Skattelättnader är en form av finansiellt stöd som omfattas av kraven.

Med biomassabränslen förstås enligt direktivet gasformiga och fasta bränslen som framställs av biomassa. Enligt förslaget till ändringar i hållbarhetslagen ingår sådana bränslen i uttrycken biodrivmedel (flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift) och biobränslen (fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än motordrift).

I fråga om gasformiga biobränslen som används i anläggningar som producerar el, värme eller kyla eller bränslen begränsas kravet i artikel 29 i det omarbetade förnybartdirektivet till användning i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 2 megawatt, se vidare i avsnitt 6.

Den 29 juni 2020 beslutade kommissionen att godkänna Sveriges skattebefrielse för biogas och biogasol för uppvärmning (SA.56125) respektive motordrift (SA.56908). Besluten innebär att icke livsmedelsbaserad biogas och biogasol som används för uppvärmning respektive motordrift fortsatt kan skattebefrias i Sverige. Kommissionens beslut gäller i tio år, vilket möjliggör en stabil och långsiktig hantering av dessa bränslen.

Kommissionen beslutade vidare den 8 oktober 2020 att godkänna Sveriges statsstödsansökan för skattebefrielse av rena och höginblandade biodrivmedel (SA.55695). Beslutet innebär att rena och höginblandade biodrivmedel, som E85, rapsbaserad biodiesel och HVO som inte omfattas av reduktionsplikten, kan fortsätta att skattebefrias i Sverige även under 2021.

De tre statsstödsgodkännandena innehåller som villkor att Sverige anpassar sin lagstiftning utifrån de hållbarhetskrav som finns i det omarbetade förnybartdirektivet. När det gäller de aktuella flytande motorbränslena samt biogas och biogasol för transportändamål finns redan i dag krav på hållbarhetsbesked för att medges skattebefrielse enligt lagen om skatt på energi, förkortad LSE. Några sådana krav har hittills inte funnits beträffande biogas eller biogasol för uppvärmningsändamål och finns i dag inte för användning av dessa gaser i stationära motorer.

Det föreslås därför att systemet med hållbarhetsbesked som villkor för skattebefrielse utökas till att omfatta även biogas och biogasol som används som bränsle för uppvärmning. I enlighet med vad som framgår av kraven i det omarbetade förnybartdirektivet föreslås att detta begränsas till förbrukning i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 2 megawatt, dvs. samma anläggningar som medför rapporteringsskyldighet enligt hållbarhetslagen, se vidare avsnitt 6 och 9.1.

Begreppet motorbränsle i LSE respektive ”motor fuel” i statsstöds-godkännandet avseende biogas och biogasol för motordrift (SA.56908) omfattar inte endast bränslen som förbrukas för transportändamål, utan även förbrukning i stationära motorer. Det föreslås därför att kravet på att biogas och biogasol, som förbrukats eller sålts som motorbränsle, omfattas av ett hållbarhetsbesked som villkor för skattebefrielse, utvidgas så att det

Prop. 2020/21:185 gäller oavsett ändamålet med förbrukningen. I praktiken utvidgas det nuvarande kravet till att gälla även förbrukning i stationära motorer. Detta ligger i linje med vad som sedan tidigare gäller för flytande bibränslen som används i stationära motorer.

När det gäller biogas och biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning kan skattebefrielse för stödmottagare i praktiken uppnås på två sätt. Om en skattskyldig själv förbrukar bränslet, får denne göra avdrag i sin punktskattedeklaration. Om någon som inte är skattskyldig har förbrukat bränslet medger beskattningsmyndigheten, efter ansökan från förbrukaren, återbetalning av skatten på bränslet.

Som framgår av avsnitt 9.1 föreslås användare av gasformiga bränslen som producerar el, värme eller kyla i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 2 megawatt bli rapporteringsskyldiga med möjlighet att ansöka om ett hållbarhetsbesked. Det innebär att den som genom avdrag eller återbetalning kan beviljas befrielse från energiskatt och koldioxidskatt, vid förbrukningstillfället alltid kan förväntas ha ett eget hållbarhetsbesked som omfattar gasen. Därmed är det lämpligt att villkoret för skattebefrielse är att gasen omfattas av ett hållbarhetsbesked som innehåller av förbrukaren vid förbrukningstillfället.

Skatteverket för fram att det bör förtydligas att kravet på att förbrukaren ska inneha ett hållbarhetsbesked vid förbrukningstillfället innebär att det inte är möjligt att tillämpa lagstiftningen på ett sätt där ett hållbarhetsbesked ska kunna gälla för en viss tid innan beskedet utfärdas. Regeringen föreslår att ikraftträdandet för ändringarna i LSE senareläggs till 1 januari 2022 (se avsnitt 11). Därmed ges de aktuella aktörerna möjlighet att ansöka om ett hållbarhetsbesked i tid före ikraftträdandet.

10.2 Hållbarhetsbesked som villkor för tilldelning av elcertifikat

Regeringens förslag: När el produceras med flytande, fasta eller gasformiga biobränslen, ska elcertifikat få tilldelas endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen.

För fasta och gasformiga biobränslen ska kravet gälla endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Elcertifikatssystemet är ett sådant system som omfattas av kravet i artikel 29.1 b i det omarbetade förnybartdirektivet på mätning av hur skyldigheter avseende förnybar energi uppfylls. Hållbarhetskriterierna måste därför vara uppfyllda för biobränslen som används för produktion av el som tilldelas elcertifikat.

Enligt 2 kap. 4 § lagen elcertifikatslagen får elcertifikat endast tilldelas för produktion av el från flytande biobränslen om biobränslena är att anse

som hållbara enligt hållbarhetslagen. Det bör förtydligas att det som avses är att biobränslena ska omfattas av ett hållbarhetsbesked. Det ger bättre överensstämmelse med formuleringarna i andra lagar där det finns krav på hållbarhetsbesked, bl.a. LSE. Bestämmelsen i elcertifikatslagen behöver anpassas så att även produktion av el från fasta biobränslen i anläggningar som har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt omfattas. Detsamma gäller i fråga om produktion av el från gasformiga biobränslen i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 2 megawatt. Någon motsvarande begränsning för anläggningars storlek i fråga om elproduktion där flytande biobränslen används finns inte.

11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna i hållbarhetslagen ska träda i kraft den 1 juli 2021. Ändringarna i elcertifikatslagen och i lagen om skatt på energi ska träda i kraft den 1 januari 2022.

Leverans eller användning av biodrivmedel eller biobränslen som en aktör har i lager vid ikraftträdandet eller har avtalat om före den tidpunkten och som avser leverans före den 1 juli 2022, ska inte utgöra grund för återkallelse av hållbarhetsbesked eller hinder för tillsynsmyndigheten att besluta om sådana besked.

Promemorians förslag överensstämmer inte med regeringens. I promemorian föreslås att ändringarna i elcertifikatslagen och i LSE ska träda i kraft den 1 juli 2021. Övergångsbestämmelsen har en annan utformning.

Remissinstanserna: *Skogsindustrierna*, *Lantbrukarnas riksförbund* och *Energiföretagen Sverige* anser att företag måste få rimlig tid att implementera hållbarhetskriterierna genom ändrade kontrollsystem efter det att föreskrifter och vägledningar är på plats och föreslår att lagstiftningen bör träda i kraft först den 1 januari 2022. *Svenska bioenergiföreningen (Svebio)* och *Energimyndigheten* anser att ändringarna i elcertifikatslagen bör träda i kraft först den 1 januari 2022 för att ge aktörerna tid att anpassa sig till regelverket. Svebio, Lantbrukarnas riksförbund, *Tekniska verken i Linköping AB*, *Drivkraft Sverige*, *Preem AB*, *Skogsindustrierna* och *Energiföretagen Sverige* uppmärksammar att förbrukare och leverantörer har lager av biomassa och biobränslen som uppkom före den 1 juli 2021 och att det behövs övergångsregler som innebär att bränslen i lager eller bränslen för vilka avtal om inköp slutits före den 1 juli 2021 inte behöver uppfylla de nya hållbarhetskriterierna. Energiföretagen anger att svenska energiföretag skriver avtal på årsbasis. Svebio och Energiföretagen Sverige anser att rapportering enligt 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen för fasta skogsbaserade biobränslen bör ske från och med den 1 januari 2022, vilket skulle innebära att rapportering görs för första gången 2023.

Skälen för regeringens förslag: Det omarbetade förnybartdirektivet ska vara genomfört i svensk rätt senast den 30 juni 2021. Ändringarna i

Prop. 2020/21:185 hållbarhetslagen bör träda i kraft i anslutning till detta. Ett lämpligt tillfälle bedöms vara den 1 juli 2021.

De aktörer som redan har ett hållbarhetsbesked kommer efter ikraftträdandet att behöva anpassa sina kontrollsystem till de ändrade bestämmelserna i lagen. De kommer också att, utan dröjsmål, behöva lämna in en anmälan om väsentlig ändring av kontrollsystemet enligt 3 kap. 1 c § hållbarhetslagen. Flera remissinstanser påpekar att det behövs en övergångsbestämmelse i hållbarhetslagen för att biodrivmedel, biobränslen eller biomassa som finns i lager den 1 juli 2021 eller som aktörerna har ingått avtal om före den dagen inte ska omfattas av de nya hållbarhetskriterierna.

Ett hållbarhetsbesked gäller enligt hållbarhetslagen fram till dess att det återkallas. En övergångsbestämmelse bör därför utformas så att den säkerställer att ett hållbarhetsbesked inte kan återkallas efter den 1 juli 2021 av det skälet att biodrivmedel eller biobränslen som den rapporteringskyldige aktören har i lager vid ikraftträdandet eller har avtalat om före den tidpunkten levereras till en annan aktör eller används av aktören själv. Leverans och användning av sådana biodrivmedel eller biobränslen ska inte heller utgöra hinder för tillsynsmyndigheten att besluta om hållbarhetsbesked för den som inte har ett sådant besked eller som behöver utöka ett befintligt hållbarhetsbesked till att omfatta fler typer av biobränslen. För biodrivmedel och flytande biobränslen behöver dock den rapporteringskyldige visa att hållbarhetskriterierna enligt äldre föreskrifter är uppfyllda på samma sätt som gäller före lagändringarna. Det är också viktigt att övergångsbestämmelsen inte omfattar fleråriga avtal om leveranser, eftersom det skulle innebära att direktivgenomförandet äventyras och de nya hållbarhetskriterierna i praktiken inte blir gällande. Övergångsbestämmelsen bör därför endast omfatta avtal om biodrivmedel eller biobränslen som levereras före en viss tidpunkt. Energiföretagen anger att svenska energiföretag skriver avtal på årsbasis. Övergångsbestämmelsen bör därför avse leveranser före den 1 juli 2022.

För de aktörer som inte tidigare har haft ett hållbarhetsbesked men som behöver ha det, eller som behöver utöka ett befintligt hållbarhetsbesked till att omfatta fler typer av biobränslen, är det viktigt att det finns tid för att ta fram kontrollsystem och ansöka om ett hållbarhetsbesked hos tillsynsmyndigheten. Det gäller exempelvis aktörer som behöver hållbarhetsbesked för att få elcertifikat för produktion av el med fasta biobränslen. Därför bör de nya kraven på hållbarhetsbesked i LSE och elcertifikatslagen träda i kraft först den 1 januari 2022. Ikraftträdandet kommer då även att ske samtidigt som kravet på hållbarhetsbesked för fasta och gasformiga biobränslen börjar gälla i EU ETS.

De synpunkter som remissinstanserna framför i fråga om rapportering kommer att tas om hand inom ramen för kommande förordningsarbete.

Regeringens bedömning: De nya kraven på hållbarhetskriterier för fasta och gasformiga bibränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen bedöms omfatta 200–300 anläggningar. Den skogsbiomassa som används i Sverige har i hög utsträckning sitt ursprung i Sverige. Eftersom bedömningen är att svensk skogsbiomassa uppfyller kraven för att Sverige ska vara ett s.k. A-land innebär regelverket endast mindre administrativa kostnader för aktörerna, bl.a. för rapportering av uppgifter till Energimyndigheten. Övriga förslag i propositionen förväntas inte heller leda till några större konsekvenser för aktörerna. Förslagen bedöms inte leda till några offentligfinansiella effekter.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Regelrådet* finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. *Kommerskollegium* rekommenderar att de remitterade förslagen anmäls enligt direktiv (EU) 2015/1535, om de inte utgör ett strikt genomförande av EU-rätten. Kollegiet bedömer att ändringarna i 3 kap. bör anmälas enligt direktiv (EU) 2006/123/EG, om det funnits utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet av direktivet. *Drivkraft Sverige* och *Preem AB* bedömer att det finns risk för en stor ökad administrativ börda vid införandet av en unionsdatabas och att Sverige ska verka för att rapportering till unionsdatabasen görs en gång per år och inte löpande under året. *Energigas Sverige* framför att antalet rapporteringsskyldiga för gasformiga bibränslen kan komma att bli betydligt högre än vad som antas i promemorian.

Skälen för regeringens bedömning

Nollalternativ och andra alternativa utformningar

Förslagen i hållbarhetslagen följer av Sveriges skyldighet att genomföra EU-rätten och har utformats utifrån de krav som ställs i det omarbetade förnybartdirektivet.

Ändringarna i LSE syftar till att uppfylla kraven i artikel 29, där en förutsättning för möjligheten att få finansiellt stöd för användning av bi drivmedel och bi bränslen är att bränslet ska uppfylla de hållbarhets kriterier som fastställs i direktivet. Detta innebär att de statsstöds godkän nanden som Sverige har fått innehåller villkor om att Sverige anpassar sin lagstiftning till de hållbarhetskrav som finns i det omarbetade förny bartdirektivet. När det gäller bi bränslen för motordrift finns redan i dag krav på hållbarhetsbesked för att få skattebefrielse enligt LSE. Förslaget innebär att liknande krav införs för biogas och biogasol för uppvärmnings ändamål och för stationära motorer.

Medlemsstaterna har möjlighet att införa en hårdare lagstiftning än vad direktivet föreskriver. Det skulle till exempel kunna vara att kräva hållbarhetsbesked från samtliga anläggningar, oavsett installerad effekt. En sådan lösning har bedömts vara administrativt betungande och därför valts bort.

Förslaget berör främst dem som är rapporteringsskyldiga enligt 3 kap. 1 § hållbarhetslagen. För biodrivmedel är det i huvudsak den som säljer drivmedel som är rapporteringsskyldig, men även yrkesmässiga användare av drivmedel, som större industriverksamheter, kan vara rapporteringsskyldiga. För produktion av el, värme, kyla eller bränsle kommer det i normalfallet inte att vara den som säljer biobränsle som är rapporteringsskyldig utan användaren av biobränslet. Hur många aktörer som kommer att vara rapporteringsskyldiga beror delvis på hur en anläggning och dess sammanlagda effekt definieras, vilket kommer att tydliggöras på lägre normnivå än lag.

Det befintliga regelverket för biodrivmedel och flytande biobränslen omfattar drygt 130 rapporteringsskyldiga aktörer. Preliminära uppskattningar från Energimyndigheten visar att rapporteringsskyldigheten för de nya kraven på fasta biobränslen förväntas omfatta omkring 200–300 anläggningar. En aktör kan dock äga flera anläggningar. Ett flertal aktörer har därutöver redan i dag hållbarhetsbesked, då de använder flytande biobränslen för produktion av el, värme eller kyla. De är därmed redan rapporteringsskyldiga. För gasformiga biobränslen uppskattar Energimyndigheten att ett tiotal anläggningar där användning sker i anslutning till produktionen kan ha en sammanlagd installerad tillförd effekt som överstiger 2 megawatt. Därtill kommer anläggningar för el- och värmeproduktion som inte sker i anslutning till produktionen. Inga svenska gårdsanläggningar bedöms kunna överstiga effektgränsen om 2 megawatt. Med hänsyn till vad *Energigas Sverige* anför är det dock sannolikt att antalet rapporteringsskyldiga är betydligt högre än vad som antagits av Energimyndigheten.

I 3 kap. 1 § införs en möjlighet att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked. Det kan t.ex. röra sig om företag som säljer biobränslen till anläggningar som producerar el, värme eller kyla. Antalet aktörer som kommer att utnyttja denna möjlighet är osäkert.

Hållbarhetskriterierna gäller normalt för hela produktionskedjan och kommer därmed indirekt att beröra alla aktörer som är involverade i produktionskedjan, från odling av biomassa till användning av biodrivmedel eller biobränslen. Sådana aktörer är i huvudsak jordbruks- och skogsbruksverksamheter, industriella verksamheter som ger upphov till restprodukter och avfall samt producenter av biodrivmedel och biobränslen.

Offentligfinansiella effekter

Kravet på hållbarhetsbesked bedöms inte påverka mängden bränsle som medges skattebefrielse. Förslagen bedöms därför inte leda till några offentligfinansiella effekter.

Effekter för miljön

Syftet med hållbarhetskriterierna är att säkerställa att de biodrivmedel och biobränslen som används i Sverige är hållbara. Det ställs krav både på den råvara som används i produktionen och på att användning av biobränslen ska leda till en viss minskning av utsläppen av växthusgaser jämfört med användning av fossila bränslen. De biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i Sverige bedöms redan i dag uppfylla

de hållbarhetskriterier som ställs i det omarbetade direktivet. Dessutom bedöms att mängden bränsle som används inte påverkas. Det innebär att de direkta miljöeffekterna i Sverige är försumbara. Kravet på hållbarhetskriterier gäller även för importerade biodrivmedel och biobränslen och för råvaror som importeras för att i Sverige producera sådana drivmedel eller bränslen. Därför bidrar hållbarhetskriterierna till att upprätthålla låg miljöpåverkan även från de importerade råvarorna och bränslena.

Förenlighet med EU-rätten

Förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Förslagen behöver inte anmälas enligt direktiv (EU) 2015/1535 eller direktiv (EU) 2006/123/EG då förslagen utgör ett strikt genomförande av det omarbetade förnybartdirektivet och det inte funnits utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet av direktivet.

Administrativa kostnader för rapporteringskyldiga

De administrativa kostnaderna för de aktörer som redan i dag är rapporteringskyldiga förväntas i huvudsak inte förändras genom förslagen i propositionen, även om det kan behövas mindre ändringar av kontrollsystem. Det nya kravet att lämna uppgifter till unionsdatabasen kommer dock att innebära en ökad uppgiftsbelastning. *Drivkraft Sverige* och *Preem AB* anser att är av stor vikt för att minska den administrativa bördan att uppgifter enligt unionsdatabasen bara behöver rapporteras en gång per år. Vilka uppgifter som ska rapporteras in till databasen och när detta ska ske är dock beroende av hur detta kommer att fastställas på föreskriftsnivå.

Aktörer som producerar el, värme eller kyla har tidigare endast omfattats av hållbarhetskriterierna om de använt flytande biobränslen. De kommer därmed att behöva uppfylla de krav som ställs i hållbarhetslagen. De behöver upprätta ett kontrollsystem, genomföra en oberoende granskning av kontrollsystemet, vid behov ompröva kontrollsystemet på Energimyndighetens begäran och förvalta kontrollsystemet i enlighet med lagstiftningen. Förvaltningen av kontrollsystemet kan t.ex. avse kontroller och stickprov hos leverantörer. Ett flertal av de aktörer som nu kommer att beröras av krav på fasta biobränslen bedöms redan sedan tidigare ha hållbarhetsbesked för att de använt flytande biobränslen. Den administrativa bördan av att ta fram ett kontrollsystem bedöms då vara begränsad till att komplettera kontrollsystemet med rutiner för de bränslen som tillkommer.

Den administrativa kostnaden för de aktörer som i nuläget omfattas av hållbarhetslagen har uppskattats av Energimyndigheten i rapporten Systemet för hållbarhetskriterier i Sverige: En utvärdering av regelverkets praktiska tillämpning (ER 2015:21). Den genomsnittliga årliga kostnaden för en rapporteringskyldig under den tid som systemet varit i gång när studien gjordes uppskattades till omkring 300 000 kronor per år. Kostnaden varierar dock stort mellan företag. Ansökningarna om hållbarhetsbesked och upprättande av kontrollsystem utgjorde 14 procent av kostnaden och resterande 86 procent utgjordes av kostnader för att förvalta kontrollsystemet och rapportera uppgifter till Energimyndigheten enligt 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen och tillhörande föreskrifter. Detta kan ge viss

Prop. 2020/21:185 ledning för hur kostnaderna kommer att fördelas även för de aktörer som nu tillkommer i systemet med hållbarhetskriterier.

Finansiellt stöd till biodrivmedel och bibränslen ska villkoras av att dessa bränslen är hållbara. Det viktigaste svenska stödet för dessa bränslen är de skattelättnader som beskrivs i avsnitt 10.2. Om aktörerna vid skattskyldighetens inträde inte med säkerhet skulle veta att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, skulle en ekonomisk risk uppstå i form av ett eventuellt krav på betalning av skatt på bränslet. En sådan risk skulle vara förknippad med osäkerhet och kostnader. Det finns alltså en alternativkostnad som bör beaktas vid bedömningen av de ökade administrativa kostnaderna.

Administrativa kostnader för andra aktörer än de rapporteringsskyldiga

Enligt hållbarhetslagen ska ett kontrollsystem omfatta överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och stickprov hos dessa aktörer. Det innebär att kontrollsystemet kan omfatta en lång kedja, beroende på var biomassan kommer ifrån. Exempel på aktörer i produktionskedjan är aktörer som arbetar med uttag av biomassa och åkerier som transporterar biomassa till förädlingsföretag eller transporterar den färdiga produkten till den rapporteringsskyldige. I vissa fall kan det vara en komplicerad kedja från det att råvaran produceras till dess att bränslet används. I praktiken kommer därför lagstiftningen även att innebära en viss administrativ kostnad för tidigare aktörer i produktionskedjan, som jord- och skogsbruksverksamheter och producenter av biobränsle. För svenska aktörer inom jord- och skogsbruk förväntas dock den ytterligare bördan vara mycket begränsad, då Sverige är ett så kallat A-land vid tillämpningen av hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa och då Sverige bedöms uppfylla de nya kraven på restprodukter och avfall från jordbruksmark.

För biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen kommer den som i yrkesmässig verksamhet använder bränslet att vara rapporteringsskyldig. De aktörer som levererar biobränslen till rapporteringsskyldiga aktörer kommer därmed att få en avgörande roll i systemet då det är de som kommer att behöva se till att deras kunder får rätt information om hållbarhetsegenskaper hos levererade bränslen. Möjligheten för bränsleleverantörer att själva ansöka om hållbarhetsbesked kommer att underlätta denna hantering. Kontrollsystemet hos den som producerar el, värme, kyla eller bränslen kan då bygga på att biobränslen endast köps in från aktörer med hållbarhetsbesked.

Förslagen förväntas inte ha några övriga större effekter på de aktuella verksamheterna

Införandet av hållbarhetskrav på produktion av el, värme, kyla eller bränslen från fasta och gasformiga biobränslen förväntas inte leda till mer än försumbara effekter på de aktuella verksamheterna, utöver de administrativa kostnaderna. En anläggning som producerar el, värme eller kyla och senast den 31 december 2020 använt någon form av fast eller gasformigt biobränsle omfattas inte av kravet på minskade växthusgasutsläpp vilket kraftigt begränsar tillämpningsområdet. Merparten av de fasta biobränslen som används i Sverige utgörs av restprodukter från svenskt skogsbruk som uppfyller hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa. Även

de fasta biobränslen som importeras till Sverige bedöms i dag uppfylla hållbarhetskriterierna. Detsamma gäller för den biogas som används för produktion av värme, kyla, el och bränsle. En stor andel av den råvara som används för biogasproduktion utgörs dessutom av avfall som överhuvudtaget inte omfattas av markkriterierna.

Påverkan på konkurrensförhållanden mellan företag och påverkan på små företag

Det förväntas inte uppstå någon påverkan på konkurrensförhållanden mellan företag. Enligt Energimyndighetens rapport Systemet för hållbarhetskriterier i Sverige: En utvärdering av regelverkets praktiska tillämpning (ER 2015:21) är kostnaden för att uppfylla hållbarhetslagens krav betydligt högre för små företag än för stora företag om kostnaden slås ut på varje megawattimme energi som ett företag levererar. Ett mindre företag kan inte slå ut kostnader för att upprätta kontrollsystem m.m. på en lika stor energimängd, vilket därmed ger en ökad börda. De krav som ställs på kontrollsystemet är dock normalt sett betydligt mindre för företag som köper biodrivmedel eller biobränsle från en aktör med hållbarhetsbesked. Det bör kunna leda till minskade kostnader i de fall det mindre företaget har en större leverantör som kan hjälpa till med att t.ex. samla in information från aktörer tidigare i produktionskedjan.

Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Statens energimyndighet kommer att få ökade kostnader för att ta fram föreskrifter och vägledning till regelverket, anpassa it-system till det nya regelverket och granska ansökningar om hållbarhetsbesked samt längre fram för att granska de uppgifter som de rapporteringsskyldiga ska lämna till tillsynsmyndigheten. Ökade kostnader ska finansieras inom befintliga ramar.

Energimyndighetens beslut enligt hållbarhetslagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Förslaget bedöms dock inte leda till någon ökad ärendetillströmning till domstolarna. Utgångspunkten är att alla aktörer som är rapporteringsskyldiga kommer att ansöka om hållbarhetsbesked och uppfylla de krav som ställs på kontrollsystemet. Hållbarhetssystemet för biodrivmedel och flytande biobränslen har funnits sedan 2010. Hittills har endast ett beslut prövats i domstol. Eventuella ökade kostnader ska finansieras inom befintliga ramar.

Förslaget kommer att medföra viss merkostnad för Skatteverket i form av utökad kontroll, vilket ska finansieras inom befintliga ramar.

Övrigt

Förslagen bedöms inte påverka den kommunala självstyrelsen, brottsligheten, det brottsförebyggande arbetet, jämställdheten mellan män och kvinnor, sysselsättningen och den offentliga servicen i olika delar av landet eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen får en ny rubrik. Även fasta och gasformiga biobränslen omfattas av lagen. Ordet flytande tas därför bort.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

I paragrafen regleras lagens innehåll. Ändringen görs med anledning av att hållbarhetskriterierna ska gälla även för fasta och gasformiga biobränslen. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Ordet flytande tas bort eftersom biobränslen i lagen kommer att omfatta även fasta och gasformiga bränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek, jfr den nya definitionen av biobränslen i 2 § och, i fråga om anläggningarnas storlek, 3 a §.

2 § I denna lag betyder

agrobiomassa: biomassa som produceras inom jordbruket,

biobränslen: fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

biodrivmedel: flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift,

livsmedels- eller fodergrödor: stärkelserika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte

1. restprodukter och avfall,

2. material som innehåller både cellulosa och lignin, eller

3. mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet,

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller biobränslet och börjar med

– odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, eller

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet, och

skogsbiomassa: biomassa som produceras inom skogsbruket.

I paragrafen finns definitioner av ord och uttryck som används i lagen. Ändringar görs i huvudsak för att hållbarhetskriterierna även ska gälla för fasta och gasformiga bibränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av en viss storlek. Detta genomför artikel 2.25–2.28 i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 6, 8.1, 8.2 och 9.1.

Det införs nya definitioner av agrobiomassa och skogsbiomassa. Definitionerna har samma lydelse som i direktiv (EU) 2018/2001. Med agrobiomassa avses biomassa som produceras inom jordbruket. Med skogsbiomassa avses biomassa som producerats i skogsbruk, vilket motsvarar råvaror som producerats på skogsmark. En definition av vad som avses med skogsmark finns i 2 § första stycket 1 skogsvårdslagen (1979:429).

Definitionerna av flytande och gasformiga bibränslen ersätts av en definition av bibränslen som utöver flytande och gasformiga bränslen, omfattar fasta bränslen som framställs av biomassa. Med gasformiga bibränslen avses att bränslet i rumstemperatur och normalt lufttryck uppträder i gasform. Med gasformiga bibränslen avses därmed även gaser som komprimerats till vätskeform. För att ett bränsle ska vara ett bi-bränsle ska det användas för andra energiändamål än motordrift. De energiändamål som nämns i direktivet är produktion av el, värme, kyla eller bränslen, jfr 3 a §. Kravet på hållbarhetskriterier gäller endast produktion med fasta och gasformiga bibränslen i anläggningar av viss storlek, vilket framgår av 3 a §.

I definitionen av biodrivmedel ersätts ordet vätskeformiga av flytande. Ingen ändring i sak avses. Vidare ändras definitionen så att den avser bränslen som används för motordrift. Utöver transportändamål omfattas även användning i mobila arbetsmaskiner och stationära motorer. Användning av bränsle för annat ändamål än motordrift, t.ex. för uppvärmning, omfattas inte.

Ordet flytande tas bort ur definitionen av produktionskedja, eftersom även fasta och gasformiga bibränslen ska omfattas.

3 § För att biodrivmedel och bibränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–7 §§ vara uppfyllda. *Om sådana drivmedel eller bränslen framställts av avfall eller restprodukter, gäller bara kriteriet i 2 kap. 1 § utom i fall som anges i andra stycket.*

Om biodrivmedel eller bibränslen framställts av

– restprodukter som uppkommit direkt i en vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1–7 §§,

– restprodukter som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1–8 §§, och

– avfall som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1 och 8 §§.

Fast kommunalt avfall från biomassa som används för produktion av el, värme och kyla ska anses som hållbart även om hållbarhetskriterierna i 2 kap. inte är uppfyllda.

I paragrafen regleras vilka hållbarhetskriterier som ska vara uppfyllda för att biodrivmedel och bibränslen ska anses vara hållbara. Ändringarna görs med anledning av att ytterligare hållbarhetskriterier läggs till i 2 kap.

Prop. 2020/21:185 Paragrafen genomför artikel 29.1 andra och tredje stycket och 29.2 i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 6 och 8.3. Paragrafen är utformad i enlighet med *Lagrådets* förslag.

I *första stycket första meningen* ändras hänvisningen så att den även omfattar de nya hållbarhetskriterierna i 2 kap. 6 och 7 §§, som avser biodrivmedel och biobränslen som framställs av skogsbiomassa. Det görs även en språklig ändring. I *första stycket andra meningen* och i *andra stycket* anges vilka hållbarhetskriterier som gäller för avfall och restprodukter. Även avfall och restprodukter som först bearbetas till en produkt som sedan bearbetas ytterligare till biodrivmedel eller biobränslen omfattas av andra stycket.

I ett nytt *tredje stycke* införs ett undantag från hållbarhetskriterierna för fast kommunalt avfall från biomassa som används för produktion av el, värme och kyla. Uttrycket kommunalt avfall har samma betydelse som i 15 kap. 3 § miljöbalken men omfattar i detta sammanhang endast fast sådant avfall. I 2 § finns en definition av biomassa.

3 a § *I fråga om fasta eller gasformiga biobränslen gäller 3 § första och andra styckena endast bränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med anläggningar och sammanlagd installerad tillförd effekt.

Paragrafen är ny och innebär en begränsning av hållbarhetskriterierna för fasta eller gasformiga biobränslen. Bestämmelsen genomför artikel 29.1 fjärde stycket i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I *första stycket* begränsas hållbarhetskriterierna i fråga om fasta eller gasformiga biobränslen till att endast gälla bränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen. Giltigheten begränsas också till sådan produktion i anläggningar av viss storlek, 20 megawatt eller mer för fasta biobränslen och 2 megawatt eller mer för gasformiga biobränslen.

I ett meddelande från kommissionen om det praktiska genomförandet av EU:s hållbarhetssystem för biodrivmedel och flytande biobränslen och om beräkningsregler för biodrivmedel (2010/C 160/02), avsnitt 3.1, anges vad som avses med en anläggning. Kommissionen anger i meddelandet att en anläggning även inkluderar en eventuell bearbetningsanläggning som används i en produktionsprocess. Är en bearbetningsanläggning i drift före en tidsgräns så ska hela anläggningen, enligt meddelandet, omfattas av kravet på minskade växthusgasutsläpp. Med anläggning avses alltså en hel produktionsanläggning, inklusive eventuella bearbetningsanläggningar. I 2 kap. 1 b § finns bestämmelser om när en anläggning ska anses ha tagits i drift.

Bemyndigandet i *andra stycket* får betydelse t.ex. om kommissionen meddelar ytterligare vägledning om vad som avses med en anläggning. Föreskrifter kan då meddelas i förordning eller, efter regeringens bemyndigande, i föreskrifter på myndighetsnivå. Bemyndigandet omfattar även detaljerade föreskrifter om vad som avses med sammanlagd installerad tillförd effekt.

2 kap. Hållbarhetskriterier

1 § För att biodrivmedel och flytande bibränslen ska anses som hållbara ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett, med

1. minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bibränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift senast den 5 oktober 2015,
2. minst 60 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bibränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift efter den 5 oktober 2015, och
3. minst 65 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bibränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift efter den 31 december 2020.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser för de biodrivmedel och flytande bibränslen som avses i första stycket ska beräknas.

I paragrafen regleras hur stora utsläppsminskningar av växthusgaser som krävs för att biodrivmedel och flytande bibränslen ska anses vara hållbara. Ändringarna görs med anledning av att kraven för biodrivmedel och flytande bibränslen höjs om de produceras i anläggningar som tas i drift efter utgången av 2020. Bestämmelsen genomför artikel 29.10 första stycket i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 7.

I första stycket införs en ny tredje punkt. I den ställs krav på 65 procent lägre utsläpp för biodrivmedel och flytande bibränslen som har producerats i anläggningar som tagits i drift efter utgången av 2020. I övrigt ändras stycket språkligt. Hittillsvarande andra stycket utgår. Den beräkningsregel som stycket innehållit kan meddelas i förordning eller myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigandet i andra – hittillsvarande tredje – stycket. Det bemyndigandet preciseras så att det avser biodrivmedel och flytande bibränslen.

1 a § För att fasta och gasformiga bibränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett, med

1. minst 70 procent, om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2020, och
2. minst 80 procent, om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2025.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser för de bibränslen som avses i första stycket ska beräknas.

Paragrafens hittillsvarande innehåll flyttas till en ny 1 b §. Genom paragrafens nya lydelse införs krav på växthusgasminskningar för fasta och gasformiga bibränslen för vissa användningsområden. Paragrafen genomför artikel 29.10 första stycket i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 7.

I första stycket ställs krav på växthusgasminskningar för fasta och gasformiga bibränslen som används vid produktion av el, värme eller kyla. För att kravet ska gälla så ska anläggningarna där fasta och gasformiga bibränslen används ha en viss storlek, jfr 1 kap. 3 a §. Vilken kravnivå som gäller beror på när anläggningen har tagits i drift. I 1 b § regleras när en anläggning ska anses ha tagits i drift.

I ett nytt *andra stycke* införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser för fasta och gasformiga bibränslen ska beräknas.

1 b § *En anläggning anses ha tagits i drift enligt 1 och 1 a §§ så snart det vid anläggningen förekommer fysisk produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen eller el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga biobränslen.*

Paragrafen är ny. Den reglerar när en anläggning ska anses ha tagits i drift. Paragrafens innehåll hämtas från hittillsvarande 1 a §. Det görs även ändringar med anledning av att kraven på minskade utsläpp av växthusgaser ska gälla för användning av fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla. Paragrafen genomför artikel 29.10 andra stycket i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Kraven på utsläppsminskningar av växthusgaser i 1 och 1 a §§ har som utgångspunkt när en anläggning har tagits i drift, se även prop. 2016/17:217 s. 34.

2 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande är av *detta slag* eller *inte*:

a) naturskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

b) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet förblir gräsmark och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

c) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad,

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts för *naturskydd, eller*

e) skog eller annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att råvaruuttaget varit oskadligt ur naturskyddssynpunkt.

Första stycket gäller dock inte

a) om ett område som avses i första stycket b eller c är mindre än en hektar eller om det inom ett område som anges i första stycket c är nödvändigt att skörda råvaror för att bevara markens status som gräsmark, eller

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

I paragrafen finns en begränsning av vilka marktyper som råvaran till biodrivmedel och biobränslen får komma ifrån, om drivmedlet eller bränslet ska anses som hållbart. Ändringarna görs bl.a. med anledning av att paragrafen endast ska gälla agrobiomassa. Paragrafen genomför artikel 29.3 i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Eftersom markkriterierna i paragrafen endast ska gälla för biomassa som produceras inom jordbruket byts i *första stycket* ordet råvaror ut mot agro-

biomassa. Det görs också språkliga ändringar. Det finns en definition av agrobiomassa i 1 kap. 2 §.

Paragrafen har hittills varit begränsad till att gälla biodrivmedel och flytande biobränslen. Ordet flytande tas bort ur första stycket, eftersom hållbarhetskriterierna även ska gälla för användning av fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen. För att hållbarhetskriteriet ska gälla, ska anläggningarna där fasta och gasformiga biobränslen används ha en viss storlek, jfr 1 kap. 3 a §. I *punkt d* ersätts ”till naturskyddsområden” med ”för naturskydd” eftersom uttrycket naturskyddsområden inte används i lagstiftning. Ett nytt hållbarhetskriterium som genomför artikel 29.3 d) i och ii och som avser skogar och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald läggs till i en ny *punkt e*. Biodrivmedel eller biobränslen får inte produceras från agrobiomassa som kommer från sådan mark.

I *andra stycket punkten a* införs en begränsning av markkriterierna för vissa typer av gräsmark så att de inte gäller för områden som är mindre än en hektar. Orden ”och dessa råvaror används för att producera biodrivmedel och flytande biobränslen” tas bort utan ändring i sak. Det görs även en språklig ändring utan ändring i sak. Ordet flytande tas bort i *punkten b*.

I *tredje stycket* tas hänvisningen till första stycket a–c bort, eftersom bemyndigandet ska omfatta alla de områden som anges i första stycket.

3 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om marken fortfarande är av *detta slag* eller *inte*.

Första stycket gäller *endast* om produktion av *agrobiomassa* till biodrivmedel och biobränslen påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

4 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas:

a) våtmarker, varmed avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

b) kontinuerligt beskogade områden, varmed avses markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

c) markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Första stycket gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges under c medför att kraven i 1 § uppfylls.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

5 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, om det inte visas att odling och skörd av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som avses.

I 3–5 §§ finns begränsningar av vilka marktyper som råvaran till biodrivmedel och biobränslen får komma ifrån, om biodrivmedlet och biobränslet ska anses som hållbart. Ändringarna görs för att vissa hållbarhetskriterier endast ska avse agrobiomassa och för att hållbarhetskriterierna även ska gälla för fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek. Paragraferna genomför artikel 29.3–29.5 i direktiv (EU) 2018/2001 och 5 § har utformats efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 6 och 8.1.

Omarbetningarna av direktiv (EU) 2018/2001 innebär att 3–5 §§ endast ska avse agrobiomassa och inte skogsbiomassa. Ordet råvaror ersätts därför av agrobiomassa i 3 § första och andra styckena, 4 § första stycket och 5 § första stycket. I 4 § första stycket och i 5 § första stycket tas orden ”eller avverkas” respektive ”eller avverkning” bort eftersom skogsbiomassa inte ska omfattas.

I 3 § andra stycket och 5 § första stycket tas ordet flytande bort, eftersom bestämmelserna omfattar alla biobränslen, även fasta och gasformiga, som används vid produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek. En definition av biobränslen finns i 1 kap. 2 §.

I paragraferna görs även vissa språkliga ändringar.

6 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det finns både en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och system för övervakning och kontroll av samma område som säkerställer att

1. avverkningsverksamheten sker på ett lagenligt sätt,
2. skogsförnyring sker på avverkade arealer,
3. arealer som utsetts för naturskydd skyddas,
4. det vid avverkningen tas hänsyn till att jordbeskaffenheten och den biologiska mångfalden ska bevaras, så att skadeverkningarna minimeras, och
5. avverkningen upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen anses som hållbara om det visas att det finns ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att villkor som motsvarar dem som anges i det stycket är uppfyllda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende de system för övervakning, kontroll eller förvaltning som anges i första och andra styckena är uppfyllda.

Paragrafen får ett nytt innehåll. Det införs ett nytt hållbarhetskriterium för biodrivmedel och biobränslen som produceras av skogsbiomassa. Bestämmelsen genomför artikel 29.6 i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 8.2. Paragrafen är utformad i enlighet med *Lagrådets* synpunkter och förslag.

Första stycket gäller för det land som skogsbiomassan kommer ifrån. Att kraven uppfylls ska visas genom det kontrollsystem som de rapporteringsskyldiga ska ha enligt hållbarhetslagen, jfr 3 kap. 1 a §. Anvisningar för att visa att skogsbiomassa är hållbar finns i direktiv (EU) 2018/2001. Hur det ska visas att hållbarhetskriteriet är uppfyllt beror på om skogsbiomassan kommer från ett s.k. A-land eller ett B-land. I enlighet med vad Lagrådet anför används ordet avverkning i paragrafen. I direktivet används ordet skörd i fråga om skogsbiomassa.

Ett A-land har både en lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och system för övervakning och kontroll som säkerställer att kraven för att skogsbiomassan ska anses som hållbar är uppfyllda. Det är tillräckligt att använda första- eller andrapartsgranskning fram till skogsbiomassans första samlingspunkt när skogsbiomassan kommer från ett A-land. Om det finns en generell analys och bedömning av en myndighet, som innebär att kriterierna för A-länder är uppfyllda, krävs endast en försäkran om att råvaran har producerats i den region som bedömningen gäller för. De arealer som avses i första stycket *tredje punkten* ska enligt direktivet inkludera arealer på våtmarker eller torvmarker och ha utsetts enligt internationell eller nationell rätt eller av relevant behörig myndighet.

Om det inte kan visas att skogsbiomassan kommer från ett A-land, ska det finnas förvaltningssystem för området som skogsråvaran kommer ifrån som säkerställer att motsvarande krav är uppfyllda (B-land). Detta framgår av *andra stycket*. I andra stycket används uttrycket ursprungsområde i stället för avverkning. Det motsvaras av uttrycket sourcing area i den engelska versionen av direktivet. Ursprungsområde definieras i artikel 2.30. Där anges att med ursprungsområde avses ett geografiskt avgränsat område där bränsleråvaran för skogsbiomassan tas, för vilket det finns tillförlitlig och oberoende information och där förhållandena är tillräckligt homogena för att riskerna i fråga om skogsbiomassans hållbarhet och lagenlighet ska kunna bedömas.

Kommissionen ska i enlighet med artikel 29.8 i direktiv (EU) 2018/2001 ta fram genomförandeakter för de underlag som ska visa att hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa är uppfyllda. Bemyndigandet i *tredje stycket* gör det möjligt att genomföra sådana bestämmelser i förordning eller, efter regeringens bemyndigande, i föreskrifter på myndighetsnivå.

7 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung är part i Parisavtalet och

1. har lagt fram ett sådant nationellt fastställt bidrag (NDC) för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning och som säkerställer att förändringar i kollager i samband med skörd eller avverkning av biomassa tillgodoräknas landets åtagande att minska eller begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med det nationellt fastställda bidraget, eller

2. har en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet, och visa att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen anses som hållbara om det visas att det finns ett förvaltningssystem för

Prop. 2020/21:185 *ursprungsområdet som säkerställer att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren som anges i första och andra styckena är uppfyllda.

Paragrafen är ny. Genom den införs ytterligare ett hållbarhetskriterium för biodrivmedel och biobränsle som produceras av skogsbiomassa. Bestämelsen genomför artikel 29.7 i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 8.2. Paragrafen är utformad i enlighet med *Lagrådets* synpunkter och förslag.

I *första* och *andra styckena* finns krav som ska vara uppfyllda för att biodrivmedlen och biobränslena ska anses vara hållbara. Med Parisavtalet avses Parisavtalet från 2015 om klimatförändringar, som följde på den 21:a partskonferensen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar. Att kraven uppfylls ska visas genom det kontrollsystem som aktörerna ska ha enligt 3 kap. 1 a §. Om det finns en generell analys och bedömning av en myndighet som innebär att kraven ska anses vara uppfyllda i ett visst land, krävs det endast en försäkran om att råvaran har producerats i det landet. I andra stycket används uttrycket ursprungsområde. Jfr författningskommentaren till 6 § i fråga om det uttrycket.

Kommissionen ska i enlighet med artikel 29.8 i direktiv (EU) 2018/2001 ta fram genomförandeakter för de underlag som ska visa att hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa är uppfyllda. Bemyndigandet i *tredje stycket* gör det möjligt att genomföra sådana bestämmelser i förordning eller, efter regeringens bemyndigande, i föreskrifter på myndighetsnivå.

8 § *För att biodrivmedel och biobränslen som produceras av avfall eller restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet ska anses som hållbara ska det visas att det finns övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende de övervaknings- och förvaltningsplaner som anges i första stycket är uppfyllda.

Paragrafen är ny. Genom den införs ett hållbarhetskriterium som gäller biodrivmedel och biobränslen som produceras av biomassa från avfall eller restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet. Paragrafen genomför artikel 29.2 i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 8.3. Paragrafen är utformad i enlighet med *Lagrådets* synpunkter och förslag.

Att kravet på övervaknings- eller förvaltningsplaner i *första stycket* uppfylls ska visas genom det kontrollsystem som de rapporteringsskyldiga ska ha enligt hållbarhetslagen, jfr 3 kap. 1 a §.

Kommissionen ska i enlighet med artikel 30.8 i direktiv (EU) 2018/2001 ta fram genomförandeakter bl.a. för kontroll av efterlevnaden av hållbarhetskriterierna. Bemyndigandet i *andra stycket* gör det möjligt att genomföra sådana bestämmelser i förordning eller, efter regeringens bemyndigande, i föreskrifter på myndighetsnivå.

1 § Rapporteringsskyldig är den som

1. enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel,

2. i yrkesmässig verksamhet använder ett flytande bibränsle,

3. i yrkesmässig verksamhet använder ett fast bibränsle för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt,

4. i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt bibränsle för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt, eller

5. inte omfattas av 1–4 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten enligt första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rapporteringsskyldighet. Den ändras i huvudsak med anledning av att hållbarhetskriterierna ska gälla även för användning av fasta och gasformiga bibränslen för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Första stycket första punkten ändras så att den bara gäller biodrivmedel. Genom ändringarna i *andra punkten* utvidgas rapporteringsskyldigheten för den som använder flytande bibränslen i yrkesmässig verksamhet. Punkten gäller nu även den som yrkesmässigt använder flytande bi-bränslen som är skattepliktiga enligt lagen om skatt på energi. I *tredje och fjärde punkterna*, som är nya, läggs rapporteringsskyldigheten för anläggningar som producerar el, värme, kyla eller bränslen från fasta och gasformiga bibränslen på den som i yrkesmässig verksamhet använder sådana bränslen. Hållbarhetskriterierna ska endast gälla för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 20 megawatt, om det är fasta bibränslen som används, och som uppgår till eller överskrider 2 megawatt, om det är gasformiga bibränslen som används. Rapporteringsskyldigheten har samma begränsningar.

Femte punkten är också ny. Den innebär att en rapporteringsskyldighet införs för den som ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl än de som anges i punkterna 1–4. Syftet är att aktörer ska kunna utnyttja möjligheten exempelvis om det ställs krav på att bibränslen ska omfattas av ett hållbarhetsbesked i annan lagstiftning, om det krävs för att en anläggning ska kunna ta emot statligt stöd eller om en bränsleleverantör vill ansöka om hållbarhetsbesked för att förenkla för sina kunder. Om en ansökan om hållbarhetsbesked dras tillbaka, så blir den som gjort ansökan inte rapporteringsskyldig.

Upplysningen i hittillsvarande tredje stycket utgår.

1 a § Den som är rapporteringsskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de biodrivmedel och bibränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara.

Den rapporteringsskyldige ska genom överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och genom stickprov hos dessa aktörer säkerställa att kravet i första stycket uppfylls.

En rapporteringsskyldigs kontrollsystem ska granskas av en oberoende granskare. Granskaren ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av den metod för stickprov som ska ingå i kontrollsystemet och stickprovets frekvens.

Prop. 2020/21:185 Dessutom ska granskningen innehålla en utvärdering av de uppgifter som den rapporteringsskyldige har lämnat om sitt kontrollsystem.

Den oberoende granskaren ska i ett intyg avge ett utlåtande om kontrollsystemet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem och granskning av sådana system.

1 b § Den som är rapporteringsskyldig ska till tillsynsmyndigheten ge in en beskrivning av sitt kontrollsystem tillsammans med den oberoende granskarens intyg.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om den rapporteringsskyldiges kontrollsystem uppfyller kraven enligt 1 a § (hållbarhetsbesked).

Ett hållbarhetsbesked gäller tills vidare men ska omprövas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om beskrivning av kontrollsystem samt fastställande och omprövning av hållbarhetsbesked.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och biobränslen.

1 d § Ett hållbarhetsbesked ska återkallas helt eller delvis av tillsynsmyndigheten om

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de biodrivmedel och biobränslen som rapporteras inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de biodrivmedel och biobränslen som den rapporteringsskyldige rapporterar inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de biodrivmedel och biobränslen som rapporteras inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttas.

Ett hållbarhetsbesked får även återkallas om rapporteringsskyldigheten har upphört.

Återkallelse enligt första stycket får inte ske vid ringa felaktigheter.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart.

I 1 a, 1 b och 1 d §§ finns bestämmelser om kontrollsystem, hållbarhetsbesked och återkallelse av sådana besked. Ändringarna görs för att hållbarhetskriterierna även ska gälla för fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av viss storlek. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I 1 a § första stycket, 1 b § femte stycket och 1 d § första stycket tas ordet flytande bort, eftersom bestämmelserna omfattar alla biobränslen till följd av ändringarna i direktivet. En definition av biobränslen finns i 1 kap. 2 §.

1 e § Den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–4 ska lämna uppgifter

1. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag,

2. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt samma direktiv, och

3. om sådana mängder biodrivmedel eller biobränslen som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket 1.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldigheten att lämna uppgifter och om undantag från den skyldigheten, och
2. att den som är rapporteringsskyldig ska informera konsumenter om vilken typ av biobränsle som används i den yrkesmässiga verksamheten och om bränslets geografiska ursprung.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

I *första stycket* utgår hittillsvarande första punkten. Detaljerade bestämmelser om vilka uppgifter som ska rapporteras kan i stället införas i förordning eller myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigandet i andra stycket 1. Även regleringen om att uppgifterna ska lämnas till tillsynsmyndigheten utgår. Det kan bli aktuellt att rapportering av uppgifter ska göras direkt till den unionsdatabas som ska inrättas enligt det omarbetade förnybartdirektivet. Bestämmelser som anger till vem uppgifterna ska lämnas kan meddelas i förordning eller myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigandet i andra stycket 1.

Hittillsvarande tredje och fjärde punkterna numreras om och blir första och andra punkterna. I den nya *andra punkten* ändras hänvisningen från direktiv 2009/28/EG till direktiv (EU) 2018/2001 och det anges att uppgiftsskyldigheten även gäller uppgifter till unionsdatabasen. Den nya *tredje punkten* avser föreskrifter om specifika mängder, där rapporteringen kan samordnas med rapportering enligt den officiella statistiken.

Hittillsvarande bemyndigande i andra stycket görs om till punktform. *Första punkten* utvidgas så att den även omfattar undantag från skyldigheten att lämna uppgifter. Bemyndigandet utvidgas även genom en ny *andra punkt*, som avser föreskrifter om att den som är rapporteringsskyldig ska informera konsumenter om vilken typ av biobränsle som används i den yrkesmässiga verksamheten och om bränslets geografiska ursprung.

3 § Myndigheter som utövar tillsyn över att lagar följs där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att komma i fråga för en rättighet ska, på begäran av tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga enligt 1 § och om den mängd biodrivmedel som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Paragrafen innehåller en sekretessbrytande bestämmelse. Den ändras med anledning av att bestämmelserna om vem som är rapporteringsskyldig för biobränslen ändras. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Skyldigheten att överlämna uppgifter om de mängder av flytande biobränslen för vilken den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt tas bort, eftersom rapporteringsskyldighet för dessa bränslen inte längre kopplas till skattskyldighet enligt lagen om skatt på energi, jfr 3 kap. 1 §. Det görs även en språklig ändring.

3 a kap. Anläggningsbesked

1 § Ett anläggningsbesked får begäras av den som är

1. rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel enligt 3 kap. 1 § första stycket 1, eller
2. skattskyldig för ett gasformigt biobränsle enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Prop. 2020/21:185 Med anläggningsbesked avses ett beslut av tillsynsmyndigheten om att det finns ett kontrollsystem som visar att ett bränsle eller den anläggning där bränslet har producerats uppfyller de krav som följer av detta kapitel.

I paragrafen regleras vad som avses med anläggningsbesked och vem som får begära ett sådant besked.

I paragrafen görs en följdändring i *första stycket 1*, eftersom den första punkten i 3 kap. 1 §, som hittills benämnts a, fortsättningsvis benämns 1. Därutöver ändras *första stycket 2*, som hittills benämnts b, på så sätt att orden ”annat motorbränsle som framställts av biomassa” stryks. Det är en följdändring, eftersom definitionen av biodrivmedel i 1 kap. 2 § ändras så att den omfattar annat motorbränsle.

2 § För ett biodrivmedel som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a eller 3 b § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska kontrollsystemet visa att bränslet

1. inte är framställt av livsmedels- eller fodergrödor, eller
2. är framställt av livsmedels- eller fodergrödor men har producerats i en anläggning som tagits i drift före den 31 december 2013 och inte är fullständigt avskriven.

I paragrafen regleras vad ett kontrollsystem ska visa i fråga om livsmedels- och fodergrödor.

I paragrafen stryks orden ”annat motorbränsle som framställts av biomassa”. Det är en följdändring, eftersom definitionen av biodrivmedel i 1 kap. 2 § ändras så att den omfattar annat motorbränsle.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av kontrollsystemet och de krav som enligt 2 och 2 a §§ måste vara uppfyllda för att ett anläggningsbesked ska kunna ges.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. kontrollsystemet. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Bemyndigandet utvidgas så att det även gäller föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela om krav på kontrollsystem för anläggningsbesked för gasformiga biobränslen. Ändringen är en komplettering av den ändring i lagen som trädde i kraft den 1 januari 2021.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.

2. I fråga om leverans eller användning av biodrivmedel eller biobränslen som en aktör har i lager vid ikraftträdandet eller har avtalat om före den tidpunkten och som avser leverans före den 1 juli 2022, ska de nya bestämmelserna inte utgöra grund för återkallelse av hållbarhetsbesked eller hinder för tillsynsmyndigheten att besluta om sådana besked.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

Punkten 2 innebär att de nya reglerna inte ska utgöra grund för återkallelse av befintliga hållbarhetsbesked. De ska inte heller hindra tillsynsmyndigheten att besluta om hållbarhetsbesked för den som inte har ett sådant besked, eller som behöver utöka ett befintligt hållbarhetsbesked till att omfatta fler typer av biobränslen. För sådana biodrivmedel och flytande

biobränslen som omfattas av förevarande övergångsbestämmelse ska hållbarhetskriterierna enligt äldre föreskrifter gälla.

I 3 kap. 1 d § regleras i vilka fall ett hållbarhetsbesked ska återkallas. I 3 kap. 1 b § finns bestämmelser om bl.a. beslut om hållbarhetsbesked.

Övergångsbestämmelsen tar bara sikte på avtal om leveranser före den 1 juli 2022. Det innebär att avtal med senare leveransdatum måste anpassas så att det säkerställs att de nya hållbarhetskriterier som införs genom lagändringarna uppfylls. Bestämmelser om kontrollsystem som ska säkerställa att hållbarhetskriterierna uppfylls finns i 3 kap. 1 a §.

13.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

6 a kap. Skattebefriade användningsområden m.m.

2 c § För biogas eller biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen.

Om bränslet förbrukas i en sådan anläggning som avses i 1 kap. 3 a § lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen, gäller första stycket dessutom endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet enligt 3 kap. samma lag.

I paragrafen regleras befrielse från energiskatt och koldioxidskatt för biogas och biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

I *andra stycket* görs en följdändring med anledning av att ordet flytande tas bort i rubriken till lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Tredje stycket är nytt och innebär ytterligare ett villkor för skattebefrielse vid förbrukning i anläggningar som producerar el, värme, kyla eller bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 2 megawatt. Lagtekniskt knyts kravet till sådana anläggningar som avses i 1 kap. 3 a § lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen, se kommentaren till den paragrafen. Villkoret är att skattebefrielse i dessa situationer endast medges om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet. Detta krav gäller oavsett om den skattskyldige själv gör avdrag i en egen deklaration eller om någon som inte är skattskyldig ansöker om återbetalning.

7 kap. Avdrag

3 c § Avdrag enligt 3 a och 3 b §§ medges endast om

1. motorbränslet eller beståndsdelarna omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

2. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, och

I paragrafen regleras villkor för avdrag för skatt på biodrivmedel.

I *första punkten* görs en följdändring med anledning av att ordet flytande tas bort i rubriken till lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

4 § En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas och biogasol som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,
2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare, och
3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett *hållbarhetsbesked* enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen *och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.*

I paragrafen regleras avdrag som en skattskyldig får göra för biogas och biogasol som denne förbrukat eller sålt som motorbränsle. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Ändringen i *andra stycket* innebär att skattebefrielsen villkoras av att bränslet omfattas av ett hållbarhetsbesked oavsett om bränslet används för transportändamål eller andra ändamål. Därutöver görs en följdändring med anledning av att ordet flytande tas bort i rubriken till lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Hittillsvarande *tredje stycket* där det fanns ett krav på hållbarhetsbesked för bränsle som sålts eller förbrukats för transportändamål omfattas efter ändringarna av *andra stycket*.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär exempelvis följande.

I fråga om situationer där en skattskyldig gör avdrag för skatt vid egen förbrukning av ett bränsle ska förbrukningen ha skett före ikraftträdandet för att äldre bestämmelser ska vara tillämpliga. I det fall en skattskyldig gör avdrag för skatt på bränsle som sålts som motorbränsle ska försäljningen ha skett före ikraftträdandet för att äldre bestämmelser ska vara tillämpliga. I det fall en förbrukare som inte är skattskyldig ansöker om återbetalning av skatt på ett bränsle ska förbrukningen ha skett före ikraftträdandet för att äldre bestämmelser ska vara tillämpliga.

13.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

Prop. 2020/21:185

2 kap. Tilldelning av elcertifikat

Särskilda krav för el som produceras med biobränsle

4 § När el produceras med flytande, *fasta eller gasformiga* biobränslen, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen.

För fasta och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Paragrafen innebär att hållbarhetsbesked krävs för tilldelning av elcertifikat. Den ändras med anledning av att hållbarhetskriterierna i lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen (hållbarhetslagen) även ska gälla för el som produceras av fasta och gasformiga biobränslen. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Paragrafen gäller elproduktion med biobränslen, oavsett konsistens (flytande, fasta eller gasformiga). Ordet flytande tas bort ur rubriken till bestämmelsen, eftersom även fasta och gasformiga biobränslen omfattas. Det är ett krav för tilldelning av elcertifikat att sådana bränslen anses som hållbara. I *första stycket* förtydligas att det som avses är att biobränslena ska omfattas av ett hållbarhetsbesked. Eftersom hållbarhetslagens rubrik ändras så görs en följdändring av den lagens rubrik i första stycket.

Elproduktion med fasta och gasformiga biobränslen omfattas av kravet på hållbarhet endast om de är av en viss storlek. Detta återspeglas i det nya *andra stycket*. Någon motsvarande begränsning för anläggningars storlek i fråga om elproduktion där flytande biobränslen används finns inte.

Sammanfattning av Energimyndighetens rapport

Sammanfattning

I denna rapport presenterar Energimyndigheten ett förslag till inriktning för genomförande av artikel 30 om kontroll i det omarbetade förnybartdirektivet (RED2). Myndigheten föreslår att de utökade kraven på kontroll av hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp tas om hand inom det befintliga systemet för hållbarhetskriterier och att regelverket anpassas och justeras på en rad punkter i syfte att genomföra direktivets krav och samtidigt underlätta för berörda aktörer. Därutöver finns specifika frågeställningar som behöver utredas närmare under det fortsatta genomförandet.

Energimyndighetens förslag

En utvidgning av befintligt system föreslås men det finns behov av anpassningar

Energimyndigheten föreslår att det befintliga regelverket för hållbarhetskriterier utvidgas till att även omfatta fasta och gasformiga biobränslen för el, värme och kyla. Detta innebär att nuvarande Lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (HBL) utökas med bestämmelser om kontroll, hållbarhetskriterier och krav på minskade växthusgasutsläpp även för fasta och gasformiga biomassa-bränslen för el, värme och kyla. Även om kraven på kontroll föreslås tas om hand inom det befintliga systemet finns behov av anpassningar och justeringar av regelverket som en följd av direktivets förändringar och för att underlätta myndigheters och berörda aktörers tillämpning av de bestämmelser som ges av direktivet. Energimyndigheten bedömer bland annat att följande anpassningar är nödvändiga i HBL:

1. Rapporteringsskyldigheten behöver justeras och utökas
2. Rapportering även av icke verifierad hållbar mängd för fasta och gasformiga biobränslen bör införas
3. Hållbarhetsbesked för leverantör, s.k. leverantörsbesked bör införas
4. Definitioner behöver utredas och införas

Rapporteringsskyldighet behöver utökas till fler aktörer

Energimyndigheten föreslår att rapporteringsskyldigheten utökas i lagen till att även omfatta anläggningar som använder fasta och gasformiga biomassa-bränslen samt att rapporteringsskyldigheten för flytande biobränslen ändras. Energimyndigheten föreslår att rapporteringsskyldig enligt HBL ska vara den som enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel, eller

i yrkesmässig verksamhet använder bränsle som helt eller delvis utgörs av flytande biobränsle, eller

i yrkesmässig verksamhet använder bränsle som helt eller delvis utgörs av fast biomassabränsle i anläggning för produktion av el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 20 MW, eller

i yrkesmässig verksamhet använder bränsle som helt eller delvis utgörs av gasformigt biomassabränsle i anläggning för produktion av el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 2 MW.

Följden av myndighetens förslag att utöka rapporteringsskyldigheten till att omfatta även de som använder fasta och gasformiga biobränslen blir att bestämmelserna om kontrollsystem och hållbarhetsbesked även gäller för dessa aktörer. Energimyndigheten bedömer i nuläget att det inte är möjligt att genom särregleringar införa undantag för kontroll och oberoende granskning utöver vad direktivet medger. Detta innebär att alla rapporteringsskyldiga kommer att behöva ha ett kontrollsystem men att omfattningen av detta och därmed kostnaden för att upprätta och hantera kontrollsystemet blir en följd av den riskbedömning som ska ligga till grund för utformningen av kontrollsystemet. För aktörer som hanterar bränslen med låga risker bedömer Energimyndigheten även att vägledning och mallar som tillhandahålls av tillsynsmyndigheten kan underlätta och begränsa bördan. Frågan om att kontrollsystemet ska vara utformat enligt en riskbedömning är redan omhändertaget i HBL och kräver inga justeringar.

Rapportering även av icke verifierad mängd

I syfte att hålla nere uppgiftslämnarbördan för aktörer som inte är rapporteringsskyldiga men som lämnar uppgifter till den officiella statistikens undersökningar föreslås att rapporteringsskyldiga ska rapportera både verifierade hållbara mängder och icke verifierade hållbara mängder. Med denna information som underlag föreslås att den icke verifierade mängden i samband med målberäkningar avräknas från den totala mängden förnybar energi som ges av den officiella statistikens undersökningar. Detta betyder att den officiella statistikens undersökningar inte behöver ändras på ett sätt som annars skulle öka bördan för inte minst mindre aktörer som inte omfattas av rapporteringsskyldighet enligt HBL.

Leverantörsbesked bör införas

Energimyndigheten föreslår att det i HBL införas en möjlighet för bränsleleverantörer som levererar till rapporteringsskyldiga att efter begäran erhålla ett hållbarhetsbesked för vad dessa levererar till rapporteringsskyldiga, ett s.k. leverantörsbesked. Detta bedöms underlätta och minska de totala kostnaderna för aktörerna samtidigt som det minskar riskerna för att inte minst mindre aktörer kommer att stängas ute från marknaden. Förslaget är dock förenat med kostnader för tillsynsmyndigheten och det innebär också att kostnader förskjuts bakåt i produktionskedjan då det kan

antas att leverantörer mer eller mindre kommer förutsättas ha ett sådant leverantörsbesked gentemot sina kunder.

Specifika frågeställningar behöver utredas vidare

Energimyndigheten har under utredningen identifierat vissa centrala frågeställningar som behöver klargöras under det fortsatta genomförandet med att utvidga befintligt system. Detta gäller bland annat vissa definitioner, beräkningsregler, normalvärden, massbalansregleringar, tillgängliggörande av information, kontroll av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung samt behov av anpassningar i angränsande lagstiftningar. Dessa detaljer behöver utredas vidare men Energimyndigheten gör bedömningen att utfallet av dessa frågor inte påverkar myndighetens inriktningsförslag om att utvidga befintligt system.

Begrepp behöver definieras

Energimyndigheten föreslår att begreppen ”anläggning” och ”sammanlagd installerad effekt” utreds vidare, för att i lag eller i tillhörande föreskrifter närmare precisera vad som avses. Hur dessa begrepp definieras får avgörande betydelse för vilka aktörer som blir rapporteringsskyldiga och ska uppfylla kriterierna i direktivet. I samband med utredning av begreppet anläggning är det viktigt att beakta att en av intentionerna med avgränsningarna 20 resp. 2 MW i direktivet var att minska bördan för mindre aktörer.

Begreppet ”fast kommunalt avfall” styr huruvida bestämmelser om växthusgasminskning ska tillämpas eller inte. Då begreppet inte är definierat föreslås att en definition införs i HBL som överensstämmer med regeringens förslag till definition till miljöbalken med anledning av införandet av det förändrade avfallsdirektivet där begreppet definierats.

Behov i annan lagstiftning behöver utredas

Bestämmelser om att hållbarhetskriterier ska vara uppfyllda finns i flera lagstiftningar. Dessa lagstiftningar innebär också ett krav för rapporteringsskyldig aktör att ansöka om hållbarhetsbesked och uppfylla kriterierna. I samband med de uppdaterade hållbarhetskriterierna och den utvidgning av befintligt regelverk som Energimyndigheten föreslår kan det behövas justeringar i dessa regelverk. Dessa frågor behöver utredas vidare inom respektive lagområde. Detta gäller även sekretessregler som påverkar förutsättningarna för tillgängliggörande av rapporterad information.

Vägledning och samverkan med berörda branscher behövs

Regelverket i direktivet är detaljerat och komplicerat. Även det svenska regelverket kommer att bli omfattande och tekniskt komplicerat. I syfte att underlätta för aktörer att göra rätt ser Energimyndigheten att behovet av vägledning kommer att vara stort framöver. För att vägledningen ska bli effektiv är det viktigt att denna utarbetas i nära samverkan med berörda

branschorganisationer. Energimyndigheten vill därför uppmana branschorganisationer att vara delaktiga i tillsynsmyndighetens arbete med detaljfrågor som kräver vägledning. Detta gäller också initiativ till framtagande av verktyg för beräkning av växthusgasminskning.

Prop. 2020/21:185
Bilaga 1

Utgångspunkter och överväganden för förslaget

Utgångspunkter för förslaget

Energimyndighetens förslag tar sin utgångspunkt i de krav som direktivet ställer, nuvarande system för biodrivmedel och flytande biobränslen, angränsande lagstiftningar samt hur olika fasta och gasformiga biobränslen som används i Sverige träffas av direktivets nya bestämmelser. En utgångspunkt i myndighetens förslag har också varit att förenkla för aktörer och myndigheter genom att finna lösningar inom ramen för vad som är möjligt enligt direktivets krav.

Detaljbestämmelser begränsar handlingsutrymmet

Energimyndigheten kan konstatera att direktivet innehåller en mängd detaljerade bestämmelser, gällande vilka syften kriterierna ska vara uppfyllda för, vilka aktörer som ska åläggas verifieringskrav samt vilka krav på kontroll som ska ställas på efterlevnaden. Denna detaljeringsgrad utgör en betydande begränsning av det handlingsutrymme som finns för olika alternativa lösningar för utformning av kraven på kontroll. När det gäller bestämmelser kring krav på kontroll liknar upplägget i RED2 det i RED1, även om nya bränslekedjor och aktörer nu omfattas. Det är därför naturligt att utgå från befintligt system men beakta de förutsättningar som gäller fasta och gasformiga biobränslen för el, värme och kyla i Sverige.

Stor variation av bränslen med olika risker behöver beaktas

Fasta och gasformiga biobränslen för el, värme och kyla i Sverige omfattar en betydande mängd av olika kategorier av biobränslen med stor variation vad gäller egenskaper och produktionskedjor. Även om bränsleråvaran i nuläget i betydande grad kan hänföras till Sverige förekommer import av bränslen. Den variation som finns bland dessa råvaror, bränslen och försörjningskedjor innebär olika risker för att kriterierna inte ska anses vara uppfyllda. Det är myndighetens bedömning att flera risker kan bedömas vara låga för en stor andel av de fasta och gasformiga biobränslen som i Sverige används för el, värme och kyla. Detta betyder att kraven på kontroll bör vara anpassade till den variation som finns bland dessa råvaror, bränslen och försörjningskedjor och samtidigt även kunna ta hänsyn till dess särart.

Kraven förutsätter starka incitament från angränsande lagstiftning

Den skyldighet som direktivet ålägger ekonomiska aktörer att verifiera, granska och rapportera uppgifter som Sverige som medlemsstat ska rapportera vidare till kommissionen förutsätter att tillräckliga incitament och drivkrafter ges de aktörer som åläggs dessa skyldigheter. Genom incitament eller krav från andra styrande regelverk som skattenedsättning och EU:s handelssystem för utsläppsrätter (EU ETS) skapas drivkrafter för aktörer. Energimyndighetens förslag förutsätter att sådana drivkrafter kommer att ges av angränsande regelverk som är tillräckligt kraftiga för att ge förutsättningar för att uppfylla de krav på underlag för vidare-rapportering och målberäkningar som direktivet ålägger Sverige som medlemsstat. Myndigheten har inte inom uppdraget utrett huruvida tillräckliga incitament finns för alla de bränslekategorier som omfattas av den föreslagna rapporteringsskyldigheten.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1, 2 och 3 §§, 2 kap. 1–6 §§, 3 kap. 1–1 b, 1 d, 1 e och 3 §§ och 3 a kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 1 kap. 3 a § och 2 kap. 1 a, 7 och 8 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen

1 kap.

1 §²

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och *flytande* biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

2 §³

I denna lag betyder

agrobiomassa: biomassa som produceras inom jordbruket,

biobränslen: fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än transporter,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

² Senaste lydelse 2020:1044.

³ Senaste lydelse 2020:1044.

biodrivmedel: vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål,

biodrivmedel: flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål och i mobila arbetsmaskiner,

livsmedels- eller fodergrödor: stärkelserika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte

1. restprodukter och avfall,
2. material som innehåller både cellulosa och lignin, eller
3. mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

flytande biobränslen: vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

gasformiga biobränslen: gasformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet, och

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet,

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller det flytande biobränslet och börjar med

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller biobränslet och börjar med

– odling av biomassa, *inbegripet framställning av gödsel för odlingen*, eller

– odling av biomassa, eller

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller det flytande biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet.

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet, och

skogsbiomassa: biomassa som produceras inom skogsbruket.

3 §⁴

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–5 §§ vara uppfyllda.

Biodrivmedel och flytande biobränslen som framställts av avfall eller restprodukter ska anses som hållbara även om kriterierna i 2 kap. 2–5 §§ inte är uppfyllda. Om en restprodukt har uppkommit direkt i en *jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet gäller dock kriterierna i 2 kap. 2–5 §§.*

För att biodrivmedel *och* biobränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–7 §§ vara uppfyllda.

Biodrivmedel och biobränslen som framställts av avfall eller restprodukter ska anses som hållbara även om kriterierna i 2 kap. 2–7 §§ inte är uppfyllda. *Som undantag från första meningen gäller dock*

– kriterierna i 2 kap. 2–7 §§ om en restprodukt har uppkommit direkt i en vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet, och kriterierna i 2 kap. 2–8 §§ om en restprodukt har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet, och

– kriteriet i 2 kap. 8 § om ett avfall har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet.

Fast kommunalt avfall från biomassa som används för produktion av el, värme och kyla ska anses som hållbart även om hållbarhetskriterierna i 2 kap. inte är uppfyllda.

3 a §

I fråga om fasta eller gasformiga biobränslen gäller 3 § första och andra styckena endast bränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med anläggningar och sammanlagd installerad tillförd effekt.

⁴ Senaste lydelse 2017:1094.

2 kap.

1 §⁵

För att biodrivmedel *eller* flytande bibränslen ska anses som hållbara ska användningen av *dessa bränslen* medföra *en minskning av utsläppen av växthusgaser, jämfört med de utsläpp som användning av fossila bränslen hade gett, med*

1. minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift senast den 5 oktober 2015, *och*

2. minst 60 procent om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift efter den 5 oktober 2015.

Utsläppen ska räknas från den produktionsprocess som börjar med odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, och som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet eller, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet framställs av avfall eller restprodukter, den produktionsprocess som börjar med omhändertagandet av avfallet eller restprodukterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas.

1 a §⁶

En anläggning anses vara tagen i drift enligt 1 § så snart det förekommer fysisk produktion av biodrivmedel eller flytande bi-bränslen på anläggningen.

För att biodrivmedel *och* flytande bi-bränslen ska anses som hållbara ska användningen av *dem* medföra *att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett, med*

1. minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift senast den 5 oktober 2015,

2. minst 60 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift efter den 5 oktober 2015, *och*

3. *minst 65 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bi-bränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift efter den 31 december 2020.*

⁵ Senaste lydelse 2017:1094. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

⁶ Senaste lydelse 2017:1094.

utsläppen av växthusgaser under-
stiger de utsläpp som använd-
ningen av fossila bränslen hade
gett, med

1. minst 70 procent, om anlägg-
ningen där biobränslet används
har tagits i drift efter den
31 december 2020, och

2. minst 80 procent, om anlägg-
ningen där biobränslet används
har tagits i drift efter den 31 decem-
ber 2025.

Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela ytterligare föreskrifter om
hur minskningen av utsläppen av
växthusgaser ska beräknas.

1 b §

En anläggning anses vara tagen i
drift enligt 1 och 1 a §§ så snart det
vid anläggningen förekommer
fysisk produktion av biodrivmedel,
flytande biobränslen eller el,
värme, kyla eller bränslen från
fasta eller gasformiga biobränslen.

2 §⁷

För att biodrivmedel *eller*
flytande biobränslen ska anses som
hållbara får *inte dessa bränslen*
produceras av råvaror från mark
som den 1 januari 2008 eller senare
utgjordes av någon av följande
typer av områden, oavsett om mar-
ken fortfarande *har denna be-
skaffenhet* eller *ej*:

a) naturskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det
inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de
ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

b) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig
verksamhet förblir gräsmark och som bibehåller den naturliga
artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

c) gräsmark med stor biologisk
mångfald som i avsaknad av
mänsklig verksamhet skulle upp-
höra att vara gräsmark och som är
rik på arter och inte skadad, *eller*

För att biodrivmedel *och*
biobränslen ska anses som hållbara
får *de* inte produceras av *agro-
biomassa* från mark som den
1 januari 2008 eller senare ut-
gjordes av någon av följande typer
av områden, oavsett om marken
fortfarande *är av detta slag* eller
inte:

a) naturskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det
inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de
ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

b) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig
verksamhet förblir gräsmark och som bibehåller den naturliga
artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

c) gräsmark med stor biologisk
mångfald som i avsaknad av
mänsklig verksamhet skulle upp-
höra att vara gräsmark och som är
rik på arter och inte skadad,

⁷ Senaste lydelse 2011:1065.

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts till naturskyddsområden.

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts för naturskydd, eller

e) skog eller annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att råvaruuttaget varit oskadligt ur naturskyddssynpunkt.

Första stycket gäller dock inte

a) om det inom ett område som anges under första stycket c är nödvändigt att samla in råvaror för att bevara markens status som gräsmark och dessa råvaror används för att producera biodrivmedel och flytande biobränslen, eller

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och flytande biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket a–c.

a) om ett område som avses i första stycket b eller c är mindre än en hektar eller om det inom ett område som anges under första stycket c är nödvändigt att samla in råvaror för att bevara markens status som gräsmark, eller

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

3 §⁸

För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett

För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte produceras av agrobiomassa från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om

om marken fortfarande *har denna beskaffenhet* eller *ej*.

Första stycket gäller *dock inte* om produktion av *råvaror* till biodrivmedel och *flytande* biobränslen *inte* påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

marken fortfarande *är av detta slag* eller *inte*.

Första stycket gäller *endast* om produktion av *agrobiomassa* till biodrivmedel och biobränslen påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges i första stycket.

4 §⁹

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får *inte dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas:

a) våtmarker, varmed avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

b) kontinuerligt beskogade områden, varmed avses markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

c) markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Första stycket gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges under c medför att kraven i 1 § uppfylls.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

5 §¹⁰

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får *inte dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, *såvida* det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

För att biodrivmedel *och* biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, *om* det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

⁹ Senaste lydelse 2011:1065

¹⁰ Senaste lydelse 2011:1065.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som avses.

6 §

För att biodrivmedel eller flytande biobränslen, som har producerats av jordbruksråvaror som odlats i Europeiska unionen, ska anses som hållbara ska råvaran vara framställd i enlighet med

a) artikel 6.1 och bilaga III i rådets förordning (EG) nr 73/2009 av den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003, och

b) de rättsakter som anges i bilaga II till förordningen, punkterna 1–5 och 9.

För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det finnas både en lagstiftning som är tillämplig inom skördeområdet och system för övervakning, kontroll eller förvaltning av samma område som säkerställer att

1. skördeverksamheten sker på ett lagenligt sätt,

2. skogsförnyring sker på skördade arealer,

3. arealer som utsetts för naturskydd skyddas,

4. det vid skörden tas hänsyn till att jordbeskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras, så att skadeverkningarna minimeras, och

5. skörden upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de system för övervakning, kontroll och förvaltning som avses i första stycket.

7 §

För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska

1. det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung vara part i Parisavtalet och

a) ha lagt fram ett nationellt fastställt bidrag (NDC) till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning som säkerställer

att förändringar i kollager i samband med skörd av biomassa tillgodoräknas landets åtagande att minska eller begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med det nationellt fastställda bidraget, eller

b) ha en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet, och visa att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget.

Om inte villkoren i första stycket är uppfyllda, ska det finnas ett förvaltningssystem för skördeområdet som säkerställer att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren i första stycket är uppfyllda och om det förvaltningssystem som avses i andra stycket.

8 §

För att biodrivmedel och biobränslen som produceras av avfall eller restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet ska anses som hållbara ska det finnas övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenhet och markens kollager.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de övervaknings- och förvaltningsplaner som avses i första stycket.

3 kap.

1 §¹¹

Rapporteringskyldig är den som
a) enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel *eller flytande biobränsle, eller*

b) i yrkesmässig verksamhet använder flytande biobränsle som *varken utgör eller ingår i bränsle som är skattepliktigt enligt lagen om skatt på energi.*

Rapporteringskyldig är den som
1. enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel,

2. i yrkesmässig verksamhet använder *ett* flytande biobränsle,

3. i yrkesmässig verksamhet använder *ett fast* biobränsle för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt,

4. i yrkesmässig verksamhet använder *ett gasformigt* biobränsle i en anläggning för produktion av el, värme, kyla eller bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt, eller

5. inte omfattas av 1–4 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringskyldigheten enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om rapporteringskyldigheten.

1 a §¹²

Den som är rapporteringskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de biodrivmedel och *flytande* biobränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara.

Den som är rapporteringskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de biodrivmedel och biobränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara.

Den rapporteringskyldige ska genom överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och genom stickprov hos dessa aktörer säkerställa att kravet i första stycket uppfylls.

En rapporteringskyldigs kontrollsystem ska granskas av en oberoende granskare. Granskaren ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av den metod för stickprov som ska ingå i

¹¹ Senaste lydelse 2011:1065.

¹² Senaste lydelse 2011:1065.

kontrollsystemet och stickprovets frekvens. Dessutom ska granskningen innehålla en utvärdering av de uppgifter som den rapporteringsskyldige har lämnat om sitt kontrollsystem.

Den oberoende granskaren ska i ett intyg avge ett utlåtande om kontrollsystemet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem och granskning av sådana system.

1 b §¹³

Den som är rapporteringsskyldig ska till tillsynsmyndigheten ge in en beskrivning av sitt kontrollsystem tillsammans med den oberoende granskarens intyg.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om den rapporteringsskyldiges kontrollsystem uppfyller kraven enligt 1 a § (hållbarhetsbesked).

Ett hållbarhetsbesked gäller tills vidare men ska omprövas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om beskrivning av kontrollsystem samt fastställande och omprövning av hållbarhetsbesked.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och *flytande* bi-
bränslen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och biobränslen.

1 d §¹⁴

Ett hållbarhetsbesked ska återkallas helt eller delvis av tillsynsmyndigheten om

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de biodrivmedel och *flytande* bi-
bränslen som rapporteras inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de biodrivmedel och *flytande* bi-
bränslen som den rapporterings-

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de biodrivmedel och biobränslen som rapporteras inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de biodrivmedel och biobränslen som den rapporterings-

¹³ Senaste lydelse 2011:1065.

¹⁴ Senaste lydelse 2017:1094.

skyldige rapporterar inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de biodrivmedel och *flytande* biobränslen som rapporteras inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttas.

Ett hållbarhetsbesked får även återkallas om rapporteringsskyldigheten har upphört.

Återkallelse enligt första stycket får inte ske vid ringa felaktigheter.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart.

terar inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de biodrivmedel och biobränslen som rapporteras inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttas.

1 e §

Den som är rapporteringsskyldig ska lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten

1. om den mängd hållbart biodrivmedel och hållbart flytande biobränsle, som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi,

2. om den mängd hållbart flytande biobränsle som avses i 1 § första stycket b och som den rapporteringsskyldige har använt,

3. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag, och

4. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1513.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter.

Den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–4 ska lämna uppgifter

1. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag,

2. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt samma direktiv, och

3. om sådana mängder biodrivmedel eller biobränslen som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket 1.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldigheten att lämna uppgifter, och

2. att den som är rapporteringsskyldig ska informera konsumenter

3 §¹⁵

Myndigheter som utövar tillsyn över att lagar följs där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att komma i fråga för en rättighet ska, på begäran *från* tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringskyldiga enligt 1 § och om den mängd biodrivmedel *och flytande biobränsle* som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Myndigheter som utövar tillsyn över att lagar följs där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att komma i fråga för en rättighet ska, på begäran *av* tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringskyldiga enligt 1 § och om den mängd biodrivmedel som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

3 a kap.

3 §¹⁶

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av kontrollsystemet och de krav som enligt 2 § måste vara uppfyllda för att ett anläggningsbesked ska kunna ges.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av kontrollsystemet och de krav som enligt 2 *och 2 a* §§ måste vara uppfyllda för att ett anläggningsbesked ska kunna ges.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.

2. Den rapportering enligt 3 kap. 1 e § som gäller fasta och gasformiga biobränslen som används vid produktion av el, värme, kyla och bränslen ska för 2021 avse juli–december.

¹⁵ Senaste lydelse 2017:1094.

¹⁶ Senaste lydelse 2015:838.

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:1200) om elcertifikat att 2 kap. 4 § och att rubriken närmast före 2 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Särskilda krav för el som produceras med flytande biobränsle

Särskilda krav för el som produceras med biobränsle

2 kap.

4 §

När el produceras med *sådana flytande biobränslen som avses i lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen*, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena är att anse som hållbara enligt *samma lag*.

När el produceras med *flytande, fasta eller gasformiga biobränslen*, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt *lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för biodrivmedel och biobränslen*.

För fasta och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 2020/21:185
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi att 6 a kap. 2 c § och 7 kap. 3 c och 4 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 c §¹

För biogas eller biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen.

Om bränslet förbrukas i en sådan anläggning som avses i 1 kap. 3 a § lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen, gäller första stycket dessutom endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet enligt 3 kap. samma lag.

7 kap.

3 c §²

Avdrag enligt 3 a och 3 b §§ medges endast om

1. motorbränslet eller beståndsdelens del omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

1. motorbränslet eller beståndsdelens del omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

2. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, och

3. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare.

¹ Senaste lydelse 2020:1045.

² Senaste lydelse 2017:1231.

En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas och biogasol som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,
 2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare, och
 3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett *anläggningsbesked* enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen.
3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett *hållbarhetsbesked* enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen *och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.*

Om biogasen eller biogasolen förbrukats eller sålts som motorbränsle för transportändamål, gäller skattebefrielse enligt denna paragraf endast om biogasen eller biogasolen dessutom omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2020/21:185

Bilaga 3

Efter remiss har yttranden kommit in från Drivkraft Sverige, Energiföretagen Sverige, Energigas Sverige, Förvaltningsrätten i Linköping, Greenpeace, Kammarrätten i Jönköping, Konkurrensverket, Kommerskollegium, Konjunkturinstitutet, Lantbrukarnas riksförbund, Naturvårdsverket, Regelrådet, Skatteverket, Skogsindustrierna, Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Svenska bioenergiföreningen (Svebio), Sveriges Energiföreningars Riksorganisation (SERO) och Svenska trädbränsleföreningen.

Därutöver har yttranden kommit in från Avfall Sverige, Preem AB och Tekniska verken i Linköping AB.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Biometria ekonomisk förening, Fastighetsägarna, Svenska naturskyddsföreningen, Svenskt Näringsliv, Tillväxtverket och Världsnaturfonden (WWF)

För fastställandet av andelen el vid tillämpningen av punkt 1 i denna artikel ska genom undantag från första stycket i denna punkt el som fås genom direkt anslutning till en anläggning som producerar förnybar el och som levereras till fordon i vägtrafik fullt ut räknas som förnybar.

För att säkerställa att den förväntade ökningen av efterfrågan på el i transportsektorn utöver det nuvarande referensscenariot tillgodoses genom ytterligare förnybar kapacitet ska kommissionen utarbeta en ram för additionalitet inom transportsektorn och ska utveckla olika alternativ för att fastställa medlemsstaternas referensscenario och för att mäta additionalitet.

Vid tillämpningen av denna punkt får den genomsnittliga andelen el från förnybara energikällor i produktionslandet, uppmätt två år före året i fråga, användas för att fastställa andelen förnybar energi, när el används för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung, antingen direkt eller för produktion av mellanprodukter ska den genomsnittliga andelen el från förnybara energikällor i produktionslandet, uppmätt två år före året i fråga, användas för att fastställa andelen förnybar energi.

El som fås genom direkt anslutning till en anläggning som producerar förnybar el som dock fullt ut räknas som förnybar el när den används för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung, förutsatt att anläggningen:

- a) tas i drift efter eller samtidigt som anläggningen för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung, och
- b) inte är ansluten till elnätet eller är ansluten till elnätet, men bevis kan tillhandahållas att den berörda elen har levererats utan att el har tagits från nätet.

El som har tagits från nätet får räknas som helt förnybar förutsatt att elen har producerats uteslutande från förnybara energikällor och de förnybara egenskaperna och andra lämpliga kriterier har visats, för att säkerställa att anspråk på denna els förnybara egenskaper endast görs en gång och endast i en slutanvändningssektor.

Kommissionen ska senast den 31 december 2021 anta en delegerad akt i enlighet med artikel 35 för att komplettera detta direktiv genom att fastställa en unionsmetod med närmare regler genom vilka ekonomiska aktörer ska uppfylla de krav som fastställs i femte och sjätte styckena i denna punkt.

Artikel 28

Övriga bestämmelser om förnybar energi inom transportsektorn

1. För att minska risken för att det görs mer än ett anspråk på enskilda leveranser i unionen ska medlemsstaterna och kommissionen stärka samarbetet mellan nationella system samt mellan nationella system och frivilliga system och kontrollanter som inrättas i enlighet med artikel 30, inklusive utbyte av uppgifter om så är lämpligt. Om den behöriga myndigheten i en medlemsstat misstänker eller upptäcker ett bedrägeri ska den om så är lämpligt informera övriga medlemsstater.

2. Kommissionen ska säkerställa att en unionsdatabas inrättas som gör det möjligt att spåra flytande och gasformiga drivmedel som kan medräknas i den täljare som avses i artikel 27.1 b eller som beaktas för de ändamål som avses i artikel 29.1 första stycket a, b och c, och medlemsstaterna ska kräva att de berörda ekonomiska aktörerna för in uppgifter i den databasen om de transaktioner som gjorts och om hållbarhetsegenskaperna hos dessa drivmedel, inklusive deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln, från produktionsplatsen till den drivmedelsleverantör som släpper ut drivmedlet på marknaden. En medlemsstat får inrätta en nationell databas som är kopplad till unionsdatabasen vilket säkerställer att de uppgifter som förs in omedelbart överförs mellan databaserna.

Bränsleleverantörer ska föra in den information som krävs för att kontrollera att de krav som anges i artikel 25.1 första och fjärde styckena uppfylls i den relevanta databasen.

3. Senast den 31 december 2021 ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att säkerställa tillgången till drivmedel från förnybara energikällor för transport, däribland i fråga om snabbaddningsstationer som är tillgängliga för allmänheten och annan tankningsinfrastruktur som föreskrivs i deras nationella handlingsprogram i enlighet med direktiv 2014/94/EU.

4. Medlemsstaterna ska ha tillgång till den unionsdatabas som avses i punkt 2 i denna artikel. De ska vidta åtgärder för att säkerställa att ekonomiska aktörer för in korrekta uppgifter i den relevanta databasen. Kommissionen ska kräva att de system som är föremål för ett beslut enligt artikel 30.4 i detta direktiv kontrollerar att det kravet uppfylls vid kontroll av efterlevnaden av hållbarhetskriterierna för biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassabränslen. Den ska vartannat år offentliggöra sammanställda uppgifter från unionsdatabasen i enlighet med bilaga VIII till förordning (EU) 2018/1999.

5. Kommissionen ska senast den 31 december 2021 anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att komplettera detta direktiv genom att specificera metoden för att fastställa andelen biodrivmedel, och biogas för transport, som är resultatet av biomassa som bearbetas med fossila bränslen i en gemensam process, och för att ange metoden för att utvärdera minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen, vilket ska säkerställa att kredit för utsläpp som undvikits inte ges för avskiljning av koldioxid för vilken en utsläppskredit redan erhållits i enlighet med andra rättsliga bestämmelser.

6. Kommissionen ska senast den 25 juni 2019 och därefter vartannat år se över förteckningen över bränsleråvaror i delarna A och B i bilaga IX för att lägga till bränsleråvaror i enlighet med de principer som anges i tredje stycket.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att ändra förteckningen över bränsleråvaror i delarna A och B i bilaga IX för att lägga till, men inte avföra, bränsleråvaror. Bränsleråvaror som endast kan bearbetas med avancerad teknik ska läggas till i del A i bilaga IX. Råvaror som kan bearbetas till biodrivmedel, eller biogas för transport, med beprövad teknik ska läggas till i del B i bilaga IX.

En sådan delegerad akt ska baseras på en analys av råvarans potential som bränsleråvara för framställning av biodrivmedel och biogas för transport med beaktande av samtliga följande aspekter:

- a) Principerna för den cirkulära ekonomin och för avfallshierarkin som fastställs i direktiv 2008/98/EG.
- b) Unionens hållbarhetskriterier som fastställs i artikel 29.2–29.7.
- c) Behovet av att undvika betydande snedvridande effekter på marknaderna för (bi)produkter, avfall eller restprodukter.
- d) Potentialen för en betydande minskning av växthusgasutsläpp jämfört med fossila bränslen baserat på en livscykelbedömning av utsläpp.
- e) Behovet av att undvika negativa effekter på miljön och den biologiska mångfalden.
- f) Behovet av att undvika att skapa ytterligare efterfrågan på mark.

7. Kommissionen ska senast den 31 december 2025, inom ramen för en bedömning vartannat år av framstegen enligt förordning (EU) 2018/1999, bedöma om den skyldighet avseende avancerade biodrivmedel och biogas som producerats av råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX som föreskrivs i artikel 25.1 fjärde stycket faktiskt främjar innovation och säkerställer minskade växthusgasutsläpp inom transportsektorn. Kommissionen ska även, i den bedömningen, analysera om tillämpningen av den här artikeln faktiskt leder till att dubbel redovisning av förnybar energi undviks.

Kommissionen ska, om så är lämpligt, lägga fram ett förslag om ändring av den skyldighet avseende avancerade biodrivmedel och biogas som producerats av råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX som föreskrivs i artikel 25.1 fjärde stycket.

Artikel 29

Hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

1. Energi från biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen ska beaktas för de syften som avses i leden a, b och c i detta stycke endast om de uppfyller hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp enligt punkterna 2–7 och 10:

- a) Bidrag till det unionsmål som fastställs i artikel 3.1 och medlemsstaternas andel energi från förnybara energikällor.

- b) Mätning av hur skyldigheter avseende förnybar energi, inklusive den skyldighet som fastställs i artikel 25, uppfylls.
- c) Möjlighet att få finansiellt stöd för användning av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen.

Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som framställts av avfall och restprodukter, utom restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk, behöver emellertid endast uppfylla kriterierna för minskade växthusgasutsläpp i punkt 10 för att beaktas för de syften som avses i första stycket a, b och c. Detta stycke ska också tillämpas på avfall och restprodukter som först bearbetas till en produkt innan den bearbetas ytterligare till biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen.

El, värme och kyla som produceras från fast kommunalt avfall ska inte omfattas av de kriterier för minskade växthusgasutsläpp som anges i punkt 10.

Biomassa-bränslen ska uppfylla de hållbarhetskrav och de kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i punkterna 2–7 och 10 om de används i anläggningar som producerar el, värme eller kyla eller bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 20 MW när det gäller fasta biomassa-bränslen och med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överskrider 2 MW i fråga om gasformiga biomassa-bränslen. Medlemsstaterna får tillämpa hållbarhetskraven och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp på anläggningar med lägre sammanlagd installerad tillförd effekt.

De hållbarhetskrav och de kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i punkterna 2–7 och 10 ska gälla oberoende av biomassans geografiska ursprung.

2. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som framställts av avfall och restprodukter som inte härstammar från skog utan från jordbruksmark ska beaktas för de ändamål som avses i punkt 1 första stycket a, b och c endast om operatörer eller nationella myndigheter har övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager. Information om hur den påverkan övervakas och hanteras ska rapporteras i enlighet med artikel 30.3.

3. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen producerade från agrobiomassa som beaktas för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c får inte produceras från råvaror från mark som har stort värde för den biologiska mångfalden, dvs. mark vars status i januari 2008 eller därefter utgjordes av något av följande, oberoende av om marken fortfarande har denna status:

- a) Naturskog och annan trädbevuxen mark, dvs. skog och annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning.
- b) Skogar och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som den relevanta behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen varit oskadlig ur naturskyddssynvinkel.

c) Områden som utsetts

- i) i lag eller av den relevanta behöriga myndigheten för naturskyddssyften, eller
- ii) för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter som är erkända i internationella avtal eller ingår i förteckningar som utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen, förutsatt att de erkänts i enlighet med artikel 30.4 första stycket,

om det inte finns belägg för att produktionen av råvarorna inte påverkar dessa naturskyddssyften.

d) Gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som är

- i) naturlig, dvs. gräsmark som skulle förbli gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som bibehåller den naturliga artammansättningen och ekologiska särdrag och processer, eller
- ii) icke naturlig, dvs. gräsmark som skulle upphöra att vara gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som är rik på arter och inte skadad och som den relevanta behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att skörd av råvaran är nödvändig för att bevara markens status som gräsmark med stor biologisk mångfald.

Kommissionen får anta genomförandeakter för att närmare specificera kriterier för att avgöra vilken gräsmark som ska omfattas av första stycket d i denna punkt. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.

4. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen producerade från agrobiomassa som beaktas för de syften som anges i punkt 1 första stycket a, b och c ska inte produceras från råvaror från mark med stora kollager, dvs. mark vars status i januari 2008 utgjordes av något av följande, men som inte längre gör det:

- a) Våtmarker, dvs. mark som under hela året, eller en betydande del av året, är täckt eller genomdränkt av vatten.
- b) Kontinuerligt skogsklädda områden, dvs. mark som omfattar mer än en hektar med träd som är högre än fem meter och trädkronor som täcker mer än 30 % av ytan, eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.
- c) Mark som omfattar mer än en hektar med träd som är högre än fem meter och trädkronor som täcker mellan 10 % och 30 % av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, om det inte kan visas att kollagret i området före och efter omställning är sådant att, när den metod som anges i del C i bilaga V tillämpas, villkoren i punkt 10 i denna artikel skulle uppfyllas.

Denna punkt är inte tillämplig om marken, vid tidpunkten då råvarorna anskaffades, hade samma status som i januari 2008.

5. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som produceras från agrobiomassa som beaktas för de syften som anges i punkt 1 första stycket a, b och c ska inte framställas från råvaror som erhålls från mark som var torvmark i januari 2008, såvida inte bevis kan tillhandahållas för att odling och skörd av dessa råvaror inte medför dränering av tidigare odikad mark.

6. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som produceras från skogsbiomassa, beaktade för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c, ska uppfylla följande kriterier för att minimera risken för användning av skogsbiomassa som erhållits från ohållbar produktion.

- a) Det land där skogsbiomassan skördades har en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom skördeområdet samt övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer att
 - i) skördeverksamheten sker på ett lagenligt sätt,
 - ii) skogsförnyring sker på skördade arealer,
 - iii) arealer som enligt internationell eller nationell rätt eller av relevant behörig myndighet utsetts för naturskyddsändamål, inklusive sådana arealer på våtmarker och torvmarker, skyddas,
 - iv) det vid skörden tas hänsyn till att jordbeskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras, så att skadeverkningarna minimeras, och
 - v) skörden upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt.
- b) När bevis som avses i led a i denna punkt inte finns tillgängliga ska biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som produceras från skogsbiomassa beaktas för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c om det på nivå för försörjningsområde för skogsråvara finns förvaltningssystem för att säkerställa att
 - i) skördeverksamheten sker på ett lagenligt sätt,
 - ii) skogsförnyring sker på skördade arealer,
 - iii) arealer som enligt internationell eller nationell rätt eller av relevant behörig myndighet avsatts för naturskyddsändamål, inklusive sådana arealer på våtmarker och torvmarker, är skyddade, såvida inte bevis kan tillhandahållas för att skörd av råvarorna inte inverkar negativt på dessa naturskyddsytten,
 - iv) det vid skörden tas hänsyn till att markens beskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras, i syfte att minimera skadeverkningarna, och
 - v) skörden upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt.

7. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som produceras från skogsbiomassa och som beaktas för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c ska uppfylla följande krav som gäller markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk:

- a) Det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung
 - i) är part i Parisavtalet,
 - ii) har lagt fram ett nationellt fastställt bidrag (NDC) för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning som säkerställer att förändringar i kollager i samband med skörd av biomassa tillgodoräknas landets åtagande att minska eller begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med det nationellt fastställda bidraget, eller
 - iii) har nationell eller regional lagstiftning i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, och det finns belägg för att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget.
- b) När bevis som avses i led a i denna punkt inte finns tillgängliga ska biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som produceras från skogsbiomassa beaktas för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c, om det på nivå för försörjningsområde för skogsråvara finns förvaltningssystem för att säkerställa att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt.

8. Kommissionen ska senast den 31 januari 2021 anta genomförandeakter för att fastställa vägledning vad gäller det underlag som visar att de kriterier som anges i punkterna 6 och 7 i denna artikel efterlevs. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.

9. Kommissionen ska senast den 31 december 2026 utvärdera huruvida de kriterier som anges i punkterna 6 och 7 på ett effektivt sätt minimerar risken för användning av skogsbiomassa som erhållits från ohållbar produktion och uppfyller de kriterier som gäller markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, baserat på tillgängliga uppgifter.

Kommissionen ska vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag om ändring av de kriterier som föreskrivs i punkterna 6 och 7 för perioden efter 2030.

10. De minskade växthusgasutsläppen genom användningen av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen för de syften som avses i punkt 1 ska vara

- a) minst 50 % för biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen som produceras i anläggningar som var i drift den 5 oktober 2015 eller tidigare,
- b) minst 60 % för biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen som produceras i anläggningar där driften inleddes från den 6 oktober 2015 till den 31 december 2020,
- c) minst 65 % för biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen som produceras i anläggningar där driften inleddes från den 1 januari 2021,
- d) minst 70 % för produktion av el, värme och kyla från biomassa-bränslen som används i anläggningar där driften inleddes från den 1 januari 2021 till den 31 december 2025, och 80 % för anläggningar där driften inleddes från den 1 januari 2026.

En anläggning ska anses vara i drift när den fysiska produktionen av biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen och den fysiska produktionen av värme och kyla samt el från biomassa-bränslen har inletts.

Den minskning av växthusgasutsläpp som uppnås genom användning av biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn, flytande biobränslen och biomassa-bränslen i anläggningar som producerar värme, kyla och el ska beräknas i enlighet med artikel 31.1.

11. El från biomassabränslen ska beaktas för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c endast om den uppfyller ett eller flera av följande krav:

- a) Elen produceras i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 50 MW.
- b) För anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt från 50 till 100 MW, produceras el genom tillämpning av högeffektiv kraftvärmeteknik, eller för anläggningar som enbart produceras el genom uppfyllande av verkningsgrader som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEEL) enligt definitionen i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/1442 ⁽¹⁾.
- c) För anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på över 100 MW produceras el antingen genom tillämpning av högeffektiv kraftvärmeteknik, eller, för anläggningar som enbart producerar el, genom uppnående av en elverkningsgrad netto på 36 %.
- d) Elen produceras genom tillämpning av avskiljning och lagring av koldioxid genom användning av biomassa.

För de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c i denna artikel ska anläggningar som enbart producerar el endast tas i beaktande om de inte använder fossila bränslen som huvudsakligt bränsle och om det inte finns en kostnads-effektiv potential för tillämpning av högeffektiv kraftvärme enligt den bedömning som gjorts i enlighet med artikel 14 i direktiv 2012/27/EU.

Vid tillämpningen av punkt 1 första stycket a och b i denna artikel ska denna punkt endast gälla anläggningar som tas i drift eller ställs om till användning av biomassabränslen efter den 25 december 2021. Vid tillämpningen av punkt 1 första stycket c i denna artikel ska denna punkt inte påverka offentligt stöd beviljat enligt stödssystem i enlighet med artikel 4 som godkänns senast den 25 december 2021.

Medlemsstaterna får tillämpa högre energieffektivitetskrav än de som avses i första stycket för anläggningar med lägre en installerad tillförd effekt.

Första stycket ska inte tillämpas på el från anläggningar som är föremål för en särskild underrättelse från en medlemsstat till kommissionen baserad på att det på goda grunder anses föreligga ett hot mot en trygg elförsörjning. Vid bedömningen av underrättelsen ska kommissionen anta ett beslut där den tar hänsyn till de element som ingår i underrättelsen.

12. Med avseende på de syften som anges i punkt 1 första stycket a, b och c i denna artikel, och utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 25 och 26 får medlemsstaterna inte av andra skäl som rör hållbarhet vägra att beakta biodrivmedel och flytande biobränslen som erhållits i enlighet med den här artikeln. Denna punkt ska inte påverka offentligt stöd som beviljats enligt stödssystem som godkänts före den 24 december 2018.

13. För det syfte som avses i punkt 1 första stycket c i denna artikel får medlemsstaterna under en begränsad tid avvika från de kriterier som anges i punkterna 2–7 och 10 i denna artikel genom att anta andra kriterier för

- a) anläggningar belägna i ett av de yttersta randområdena enligt artikel 349 i EUF-fördraget i den mån sådana anläggningar producerar el, värme eller kyla från biomassabränslen, och
- b) biomassabränslen som används i de anläggningar som avses i led a i detta stycke, oberoende av denna biomassas ursprungsort, förutsatt att dessa kriterier är objektivt motiverade på grund av att de syftar till att, för detta yttersta randområde, säkerställa en smidig infasning av de kriterier som fastställs i punkterna 2–7, 10 och 11 i denna artikel och därigenom ge incitament för övergången från fossila bränslen till hållbara biomassabränslen.

De andra kriterier som avses i denna punkt ska vara föremål för en särskild anmälan från medlemsstaten till kommissionen.

14. För de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c får medlemsstaterna fastställa ytterligare hållbarhets-kriterier för biomassabränslen.

Kommissionen ska senast den 31 december 2026 bedöma effekten av sådana ytterligare kriterier på den inre marknaden, vid behov åtföljt av ett lagstiftningsförslag för att säkerställa harmonisering av dem.

⁽¹⁾ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/1442 av den 31 juli 2017 om fastställande av BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU (EUT L 212, 17.8.2017, s. 1).

Artikel 30

Kontroll av efterlevnaden av hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp

1. I de fall biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller andra drivmedel som kan medräknas i den täljare som avses i artikel 27.1 b ska beaktas för de syften som avses i artiklarna 23 och 25 och artikel 29.1 första stycket a, b och c, ska medlemsstaterna kräva att de ekonomiska aktörerna visar att de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade utsläpp av växthusgaser som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 har uppfyllts. För dessa syften ska de kräva att de ekonomiska aktörerna använder ett massbalanssystem som

- a) medger att partier med råvaror eller drivmedel med olika hållbarhetsegenskaper och egenskaper vad gäller utsläpp av växthusgaser kan blandas t.ex. i en behållare eller i en bearbetnings- eller logistikplanläggning eller en infrastruktur eller plats för överföring och distribution,
- b) medger att partier med råvaror med olika energiinnehåll blandas för ytterligare bearbetning, under förutsättning att partiernas storlek anpassas i förhållande till deras energiinnehåll,
- c) kräver att information om hållbarhetsegenskaper och egenskaper vad gäller minskade utsläpp av växthusgaser hos och storleken på de partier som avses i led a förblir kopplad till blandningen, och
- d) fastställer att summan av alla partier som tas från blandningen ska beskrivas ha samma hållbarhetsegenskaper, i samma mängder, som summan av alla partier som har tillförts blandningen och kräver att denna balans ska uppnås under en lämplig tidsperiod.

Massbalanssystemet ska säkerställa att varje parti endast räknas i ett av alternativen i artikel 7.1 första stycket a, b eller c vid beräkningen av den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara energikällor och ska innehålla information om huruvida stöd har tillhandahållits till produktionen av det partiet samt i så fall om typen av stödsystem.

2. Om ett parti bearbetas ska informationen om hållbarhetsegenskaperna och egenskaperna vad gäller minskade utsläpp av växthusgaser anpassas och tilldelas produkterna i enlighet med följande regler:

- a) När bearbetningen av ett råvaruparti endast ger en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassabränslen, förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung eller återvunna kolbaserade bränslen, ska partiets storlek och de berörda kvantiteterna av hållbarhetsegenskaper och egenskaper som gäller minskade utsläpp av växthusgaser anpassas genom tillämpning av en omräkningsfaktor som anger förhållandet mellan massan av den produkt som är avsedd för sådan framställning och massan av den råvara som kommer in i processen.
- b) När bearbetningen av ett råvaruparti ger mer än en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassabränslen, förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung eller återvunna kolbaserade bränslen, ska för varje produkt en separat omräkningsfaktor tillämpas och en separat massbalans användas.

3. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att ekonomiska aktörer tillhandahåller tillförlitlig information vad gäller efterlevnaden av de tröskelvärden för minskade utsläpp av växthusgaser som fastställs i, och antagits enligt, artikel 25.2, och de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 och att ekonomiska aktörer på begäran gör de uppgifter som läggs till grund för informationen tillgängliga för den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna ser till att informationen genomgår en tillfredsställande oberoende granskning och att de tillhandahåller bevis på att detta har gjorts. För efterlevnad av artiklarna 29.6 a och 29.7 a får första- eller andrapartsgranskning användas upp till skogsbiomassans första samlingspunkt. Granskningen ska kontrollera att de system som de ekonomiska aktörerna använder är korrekta, tillförlitliga och skyddade mot bedrägerier, inklusive kontroll av att råvarorna inte avsiktligt ändrats eller tagits ur bruk så att partiet eller en del av det kunde bli avfall eller restprodukt. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av provtagningens frekvens och den metod som använts för den samt av uppgifternas tillförlitlighet.

De skyldigheter som fastställs i denna punkt ska gälla oberoende av om biodrivmedlen, de flytande biobränslena, och biomassabränslena, de förnybara flytande eller gasformiga drivmedlen av icke-biologiskt ursprung eller de återvunna kolbaserade bränslena produceras inom unionen eller importeras. Information om geografiskt ursprung och typ av bränsleråvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen per bränsleleverantör ska göras tillgänglig för konsumenter på operatörers, leverantörers eller berörda behöriga myndigheters webbplatser och ska uppdateras årligen.

Medlemsstaterna ska i aggregerad form överlämna den information som avses i första stycket i denna punkt för kommissionen. Kommissionen ska offentliggöra denna information på den plattform för e-rapportering som avses i artikel 28 i förordning (EU) 2018/1999 i sammanfattad form, med respekt för konfidentialiteten hos kommersiellt känsliga uppgifter.

4. Kommissionen får besluta att frivilliga nationella eller internationella system med normer för produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassa-bränslen eller andra drivmedel som kan medräknas i den täljare som avses i artikel 27.1 b tillhandahåller de tillförlitliga uppgifter om minskade växthusgasutsläpp som krävs för de syften som anges i artiklarna 25.2 och 29.10, visar efterlevnad av artikel 27.3, 28.2 och 28.4 eller visar att leveranserna av biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassa-bränslen uppfyller hållbarhetskriterierna i artikel 29.2–29.7. När aktörer visar att de kriterier som fastställs i artikel 29.6 och 29.7 är uppfyllda får de lägga fram de bevis som krävs direkt på nivå för försörjningsområde. Kommissionen får erkänna skyddsområden för sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter som erkänns genom internationella avtal eller ingår i förteckningar som utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen med avseende på tillämpning av artikel 29.3 första stycket c ii.

Kommissionen får besluta att dessa system innehåller information om åtgärder som vidtagits för skydd av mark, vatten och luft, för återställande av skadad mark, för undvikande av överdriven vattenförbrukning i områden med knapp vattentillgång samt för certifiering av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen med låg risk för indirekt ändring av markanvändning.

5. Kommissionen ska anta beslut enligt punkt 4 i denna artikel genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3. De ska ha en giltighetsperiod på högst fem år.

Kommissionen ska kräva att varje frivilligt system, för vilket ett beslut har antagits enligt punkt 4 årligen senast den 30 april lägger fram en rapport för kommissionen som omfattar var och en av de punkter som anges i bilaga IX till förordning (EU) 2018/1999. Rapporten ska omfatta det föregående kalenderåret. Kravet på framläggande av rapport ska endast gälla frivilliga system som har varit i drift under minst 12 månader.

Kommissionen ska göra de rapporter som upprättats inom de frivilliga systemen tillgängliga, i samlad form eller om så är lämpligt i sin helhet, på den plattform för e-rapportering som avses i artikel 28 i förordning (EU) 2018/1999.

6. Medlemsstaterna får inrätta nationella system där efterlevnaden av de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 och med de tröskelvärden för minskade växthusgasutsläpp för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbaserade bränslen som fastställs i, och antagits enligt, artiklarna 25.2, och i enlighet med artikel 28.5 kontrolleras genom hela försörjningskedjan, med deltagande av behöriga nationella myndigheter.

En medlemsstat får anmäla sitt nationella system till kommissionen. Kommissionen ska prioritera bedömningen av ett sådant system för att underlätta ömsesidigt bilateralt eller multilateralt erkännande av kontrollsystem som säkerställer att hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen och de tröskelvärden för minskade växthusgasutsläpp för andra bränslen, som kan medräknas i den täljare som avses i artikel 27.1 b. Kommissionen får genom genomförandeakter besluta om ett på så sätt anmält nationellt system uppfyller de villkor som fastställs i detta direktiv. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.

Om beslutet är positivt får system som inrättats i enlighet med denna artikel inte vägra att ömsesidigt erkänna den medlemsstatens system när det gäller kontrollen av att de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 och de tröskelvärden för minskade växthusgasutsläpp som anges i, och antagits enligt, artikel 25.2.

7. Kommissionen ska fatta beslut enligt punkt 4 i denna artikel endast om systemet uppfyller tillfredsställande normer för tillförlitlighet, öppenhet och oberoende granskning och lämnar tillfredsställande försäkringar om att inga

material avsiktligt har manipulerats eller kasserats så att leveranserna eller delar av dem skulle omfattas av bilaga IX. System för att mäta minskningen av växthusgasutsläpp ska också uppfylla de krav på metoder som anges i bilaga V eller VI. Förteckningar över de områden med stort värde för den biologiska mångfalden som avses i artikel 29.3 första stycket c ii ska uppfylla tillfredsställande normer för objektivitet och överensstämma med internationellt erkända normer samt kunna överklagas på lämpligt sätt.

De frivilliga system som avses i punkt 4 ska regelbundet och minst en gång om året offentliggöra en förteckning över de certifieringsorgan som de använder för oberoende granskning och för varje certifieringsorgan ange av vilken enhet eller nationell myndighet det har erkänts och vilken enhet eller nationell myndighet som utövar tillsyn över det.

8. För att säkerställa att efterlevnaden av hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp samt av bestämmelserna om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen med låg eller hög risk för direkt eller indirekt ändrad markanvändning kontrolleras på ett effektivt och harmoniserat sätt och framför allt att bedrägerier förhindras, ska kommissionen anta genomförandeakter för att ange närmare genomförandebestämmelser, inklusive lämpliga normer för tillförlitlighet, öppenhet och oberoende granskning och kräva att samtliga frivilliga system ska tillämpa dessa normer. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.

I dessa genomförandeakter ska kommissionen särskilt uppmärksamma behovet av att minimera den administrativa bördan. Genomförandeakterna ska ange en tidsram inom vilken frivilliga system är skyldiga att tillämpa dessa normer. Kommissionen får upphäva beslut om godkännande av frivilliga system enligt punkt 4 om dessa system inte tillämpar dessa normer inom föreskriven tid. Om en medlemsstat uttrycker oro för huruvida ett frivilligt system drivs i enlighet med de normer för tillförlitlighet, öppenhet och oberoende granskning som utgör grunden för beslut enligt punkt 4 ska kommissionen undersöka saken och vidta lämpliga åtgärder.

9. Om en ekonomisk aktör lägger fram bevis eller uppgifter som erhållits i enlighet med ett system som varit föremål för ett beslut enligt punkt 4 eller 6 i den här artikeln, i den utsträckning som omfattas av det beslutet, får en medlemsstat inte kräva att leverantören tillhandahåller ytterligare bevis på överensstämmelse med de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10.

Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska övervaka den verksamhet som bedrivs av certifieringsorgan som utför oberoende granskning inom ramen för ett frivilligt system. Certifieringsorgan ska på begäran av behöriga myndigheter lämna all relevant information som krävs för att övervaka verksamheten, inklusive exakt datum, tidpunkt och plats för granskningarna. Om medlemsstaterna upptäcker problem med bristande överensstämmelse ska de skyndsamt informera det frivilliga systemet.

10. På begäran av en medlemsstat, vilken kan baseras på en begäran från en ekonomisk aktör, ska kommissionen, baserat på alla tillgängliga bevis undersöka huruvida de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade utsläpp av växthusgaser som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 har uppfyllts med avseende på en källa till biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen och de tröskelvärden för minskade växthusgasutsläpp som anges i, och antagits enligt, artikel 25.2.

Inom sex månader från mottagandet av en sådan begäran och i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3 ska kommissionen genom genomförandeakter besluta om den berörda medlemsstaten antingen får

- a) beakta biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassa-bränslen och andra bränslen som kan medräknas i den täljare som avses i artikel 27.1 b, från den källan med avseende på de syften som anges i artikel 29.1 första stycket a, b och c, eller
- b) genom undantag från punkt 9 i den här artikeln, kräva att leverantörer av biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassa-bränslen och andra bränslen som kan medräknas i den täljare som avses i artikel 27.1 b tillhandahåller ytterligare bevis på överensstämmelse med hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp och tröskelvärdena för minskade växthusgasutsläpp.

Artikel 31

Beräkning av växthusgaspåverkan av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen

1. Med avseende på tillämpningen av artikel 29.10 ska de minskade växthusgasutsläppen genom användningen av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen beräknas på ett av följande sätt:

- a) genom att använda normalvärdet när ett normalvärde för minskningen av växthusgasutsläppen för en produktionskedja fastställs i del A eller B i bilaga V för biodrivmedel och flytande biobränslen och i del A i bilaga VI för biomassa-bränslen, när e_f -värdet för dessa biodrivmedel eller flytande biobränslen, som beräknas i enlighet med del C punkt 7 i bilaga V och för de biomassa-bränslen som beräknas i enlighet med del B punkt 7 i bilaga VI, är lika med eller mindre än noll,
- b) genom att använda ett faktiskt värde som beräknas i enlighet med den metod som fastställs i del C i bilaga V för biodrivmedel och flytande biobränslen och i del B i bilaga VI för biomassa-bränslen,
- c) genom att använda ett värde beräknat som summan av faktorerna i de formler som avses i del C punkt 1 i bilaga V, varvid de disaggregerade normalvärdena i del D eller E i bilaga V får användas för vissa faktorer, och faktiska värden beräknade i enlighet med den metod som fastställs i del C i bilaga V för alla övriga faktorer, eller
- d) genom att använda ett värde beräknat som summan av faktorerna i de formler som avses i del B punkt 1 i bilaga VI, varvid de disaggregerade normalvärdena i del C i bilaga VI får användas för vissa faktorer, och faktiska värden beräknade i enlighet med den metod som fastställs i del B i bilaga VI för alla övriga faktorer.

2. Medlemsstaterna får till kommissionen överlämna rapporter med information om typiska värden för växthusgasutsläppen från odling av jordbruksråvaror för de områden på deras territorier som klassificeras som nivå 2 enligt den gemensamma nomenklaturen för statistiska territoriella enheter (Nuts) eller som en mer disaggregerad Nuts-nivå i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003⁽¹⁾. Dessa rapporter ska åtföljas av en beskrivning av den metod och de uppgiftskällor som använts för att beräkna utsläppsnivån. Metoden ska beakta markegenskaper, klimat och förväntad skördenivå.

3. När det gäller territorier utanför unionen, får rapporter som motsvarar dem som avses i punkt 2 och som har utarbetats av behöriga organ lämnas till kommissionen.

4. Kommissionen får genom en genomförandeakt fastställa att de rapporter som avses i punkterna 2 och 3 i denna artikel innehåller de tillförlitliga uppgifter som krävs för beräkningen av växthusgasutsläppen i samband med odling av bränsleråvaror för agrobiomassa som produceras i de områden som omfattas av sådana rapporter, vid tillämpning av artikel 29.10. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.

Dessa uppgifter kan, enligt sådana beslut, användas i stället för de disaggregerade normalvärden för odling som anges i del D eller E i bilaga V för biodrivmedel och flytande biobränslen och i del C i bilaga VI för biomassa-bränslen.

5. Kommissionen ska se över bilagorna V och VI i syfte att, när så är motiverat, lägga till eller ändra värden för produktionskedjor för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen. Dessa granskningar ska också överväga ändring av den metod som fastställs i bilaga V, del C, och bilaga VI, del B.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att, när det är lämpligt, ändra bilagorna V och VI genom att lägga till, eller ändra, normalvärden eller ändra metoden.

I händelse av eventuella ändringar av, eller tillägg till, förteckningen över normalvärden i bilagorna V och VI gäller följande:

- a) Om bidraget till de totala utsläppen från en faktor är litet, om avvikelsen är begränsad eller om det är mycket dyrt eller besvärligt att fastställa de faktiska värdena, ska normalvärdena vara typiska för normala produktionsprocesser.
- b) I alla övriga fall ska normalvärdena vara konservativa jämfört med normala produktionsprocesser.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 av den 26 maj 2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (NUTS) (EUT L 154, 21.6.2003, s. 1).

6. När så är nödvändigt för att säkerställa en enhetlig tillämpning av bilaga V, del C, och bilaga VI, del B, får kommissionen anta genomförandeakter som innehåller detaljerade tekniska specifikationer inklusive definitioner, omvandlingsfaktorer, beräkning av årliga utsläpp eller minskade utsläpp från odling orsakade av förändringar i kollager ovan och under jord på redan odlad mark, beräkning av utsläppsminskningar genom avskiljning av koldioxid, ersättning av koldioxid och geologisk lagring av koldioxid. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.

Artikel 32

Genomförandeakter

De genomförandeakter som avses i artiklarna 29.3 andra stycket, 29.8, 30.5 första stycket, 30.6 andra stycket, 30.8 första stycket, 31.4 första stycket och 31.6 i detta direktiv, ska fullt ut beakta bestämmelserna avseende minskade växthusgasutsläpp i enlighet med artikel 7a i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG (*).

Artikel 33

Kommissionens övervakning

1. Kommissionen ska övervaka ursprunget för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen som används i unionen samt de konsekvenser som produktionen får på markanvändningen i unionen och i de viktigaste tredjeländer som tillhandahåller produkterna, inklusive konsekvenser som beror på förskjutning. Övervakningen ska grunda sig på medlemsstaternas integrerade nationella energi- och klimatplaner och motsvarande lägesrapporter som krävs enligt artiklarna 3, 17 och 20 i förordning (EU) 2018/1999, och på rapporter från relevanta tredjeländer och mellanstatliga organisationer samt på vetenskapliga studier och annan information av värde. Kommissionen ska också övervaka de förändringar av råvarupriser som är kopplade till användningen av biomassa för energiändamål och dithörande positiva och negativa effekter på livsmedelstryggheten.

2. Kommissionen ska upprätthålla en dialog och utbyta information med tredjeländer, producenter av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen, konsumentorganisationer och det civila samhället beträffande genomförandet av de åtgärder i detta direktiv som gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen. Den ska härvid vara särskilt uppmärksam på hur produktionen av biodrivmedlet, det flytande biobränslet och biomassa-bränslet påverkar livsmedelspriserna.

3. Kommissionen ska 2026 vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag om ett regelverk för främjande av energi från förnybara energikällor för perioden efter 2030.

I detta förslag ska hänsyn tas till de erfarenheter som gjorts vid genomförandet av detta direktiv, inklusive dess hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp, samt den tekniska utvecklingen inom området energi från förnybara energikällor.

4. Kommissionen ska 2032 offentliggöra en rapport med en översyn av tillämpningen av detta direktiv.

Artikel 34

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av kommittén för energiunionen, som inrättats genom artikel 44 i förordning (EU) 2018/1999.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 ska kommissionen i frågor som rör biodrivmedels, flytande biobränslens och biomassa-bränslens hållbarhet biträdas av kommittén för hållbarhet för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998 om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändring av rådets direktiv 93/12/EEG (EGT L 350, 28.12.1998, s. 58).

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om
hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande
biobränslen

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1, 2 och 3 §§, 2 kap. 1–6 §§, 3 kap. 1–1 b, 1 d, 1 e och 3 §§ och 3 a kap. 1–3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 1 kap. 3 a § och 2 kap. 1 b, 7 och 8 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

**Lag om hållbarhetskriterier
för biodrivmedel och
flytande biobränslen**

Föreslagen lydelse

**Lag om hållbarhetskriterier
för biodrivmedel och
biobränslen**

1 kap.

1 §²

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och *flytande* biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

2 §³

I denna lag betyder

agrobiomassa: biomassa som produceras inom jordbruket,

biobränslen: fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

biodrivmedel: vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs

biodrivmedel: flytande eller gasformiga bränslen som framställs av

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

² Senaste lydelse 2020:1044.

³ Senaste lydelse 2020:1044.

av biomassa och som används för transportändamål, biomassa och som används för motordrift,

livsmedels- eller fodergrödor: stärkelsrika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte

1. restprodukter och avfall,
2. material som innehåller både cellulosa och lignin, eller
3. mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

flytande biobränslen: vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

gasformiga biobränslen: gasformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet, och

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller *det flytande* biobränslet och börjar med

– odling av biomassa, *inbegripet framställning av gödsel för odlingen*, eller

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller *det flytande* biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet.

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet,

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller biobränslet och börjar med

– odling av biomassa, eller

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet, och

skogsbiomassa: biomassa som produceras inom skogsbruket.

3 §⁴

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–5 §§ vara uppfyllda.

För att biodrivmedel *och* biobränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–7 §§ vara uppfyllda.

Biodrivmedel och *flytande* bi-
bränslen som framställts av avfall
eller restprodukter ska anses som
hållbara även om kriterierna i
2 kap. 2–5 §§ inte är uppfyllda. Om
en restprodukt har uppkommit di-
rekt i en jordbruks-, vattenbruks-,
fiske- eller skogsbruksverksamhet
gäller dock kriterierna i 2 kap. 2–
5 §§.

Biodrivmedel och bibränslen
som framställts av avfall eller rest-
produkter ska anses som hållbara
även om kriterierna i 2 kap. 2–7 §§
inte är uppfyllda. Om en rest-
produkt har uppkommit direkt i en
jordbruks-, vattenbruks-, fiske-
eller skogsbruksverksamhet gäller
dock kriterierna i 2 kap. 2–7 §§.
*Därutöver gäller kriteriet i 2 kap.
8 § för en restprodukt som har
uppkommit direkt i en jordbruks-
verksamhet. Det kriteriet gäller
även för avfall som har uppkommit
direkt i en jordbruksverksamhet.*

*Fast kommunalt avfall från bio-
massa som används för produktion
av el, värme och kyla ska anses som
hållbart även om hållbarhetskrite-
rierna i 2 kap. inte är uppfyllda.*

3 a §

*I fråga om fasta eller gasformiga
biobränslen gäller 3 § första och
andra styckena endast bränslen
som används för produktion av el,
värme, kyla eller bränslen i anlägg-
ningar med en sammanlagd in-
stallerad tillförd effekt på minst
20 megawatt för fasta biobränslen
och på minst 2 megawatt för
gasformiga biobränslen.*

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela ytterligare föreskrifter om
vad som avses med anläggningar
och sammanlagd installerad till-
förd effekt.*

2 kap.

1 §⁵

För att biodrivmedel *eller*
flytande biobränslen ska anses som
hållbara ska användningen av *dessa
bränslen* medföra *en minskning av
utsläppen av växthusgaser, jämfört
med de utsläpp som användning av
fossila bränslen hade gett, med*

För att biodrivmedel *och
flytande biobränslen* ska anses
som hållbara ska användningen
av *dem* medföra *att utsläppen av
växthusgaser understiger de ut-
släpp som användningen av
fossila bränslen hade gett, med*

⁵ Senaste lydelse 2017:1094. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

1. minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift senast den 5 oktober 2015, *och*

2. minst 60 procent om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som tagits i drift efter den 5 oktober 2015.

1. minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som *har* tagits i drift senast den 5 oktober 2015,

2. minst 60 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som *har* tagits i drift efter den 5 oktober 2015, *och*

3. *minst 65 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift efter den 31 december 2020.*

Utsläppen ska räknas från den produktionsprocess som börjar med odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, och som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller det flytande biobränslet eller, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet framställs av avfall eller restprodukter, den produktionsprocess som börjar med omhändertagandet av avfallet eller restprodukterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas.

1 a §⁶

En anläggning anses vara tagen i drift enligt 1 § så snart det förekommer fysisk produktion av biodrivmedel eller flytande biobränslen på anläggningen.

För att fasta och gasformiga biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett, med

1. minst 70 procent, om anläggningen där biobränslet används har tagits i drift efter den 31 december 2020, och

2. minst 80 procent, om anläggningen där biobränslet används har

tagits i drift efter den 31 december 2025.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas.

1 b §

En anläggning anses ha tagits i drift enligt 1 och 1 a §§ så snart det vid anläggningen förekommer fysisk produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen eller el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga biobränslen.

2 §⁷

För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande har denna beskaffenhet eller ej:

För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte produceras av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande är av detta slag eller inte:

a) naturskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

b) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet förblir gräsmark och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

c) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad, eller

c) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad,

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts till naturskyddsområden.

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts för naturskydd, eller

e) skog eller annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad eller som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att

⁷ Senaste lydelse 2011:1065.

Första stycket gäller dock inte

a) om det inom ett område som anges *under* första stycket c är nödvändigt att *samla in* råvaror för att bevara markens status som gräs-*mark och dessa råvaror används för att producera biodrivmedel och flytande biobränslen, eller*

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och *flytande* biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket *a–c*.

råvaruuttaget varit oskadligt ur naturskyddssynpunkt.

a) *om ett område som avses i första stycket b eller c är mindre än en hektar eller om det inom ett område som anges i första stycket c är nödvändigt att skörda råvaror för att bevara markens status som gräs-*mark, eller**

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

3 §⁸

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får inte *dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om marken fortfarande *har denna beskaffenhet* eller *ej*.

Första stycket gäller *dock inte* om produktion av *råvaror* till biodrivmedel och *flytande* biobränslen *inte* påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

För att biodrivmedel *och* biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om marken fortfarande *är av detta slag* eller *inte*.

Första stycket gäller *endast* om produktion av *agrobiomassa* till biodrivmedel och biobränslen påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges i första stycket.

4 §⁹

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får inte *dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas *eller avverkas*:

a) våtmarker, varmed avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

b) kontinuerligt beskogade områden, varmed avses markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

c) markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Första stycket gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges under c medför att kraven i 1 § uppfylls.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket.

5 §¹⁰

För att biodrivmedel *eller flytande* biobränslen ska anses som hållbara får inte *dessa bränslen* produceras av *råvaror* från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, *såvida* det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

För att biodrivmedel *och* biobränslen ska anses som hållbara får *de* inte produceras av *agrobiomassa* från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, *om* det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som avses.

6 §

För att biodrivmedel eller flytande biobränslen, som har producerats av jordbruksråvaror som odlats i Europeiska unionen, ska anses som hållbara ska råvaran vara framställd i enlighet med

a) artikel 6.1 och bilaga III i rådets förordning (EG) nr 73/2009 av

För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det finnas både en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom skördeområdet och system för övervakning och

⁹ Senaste lydelse 2011:1065.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:1065.

den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003, och

b) de rättsakter som anges i bilaga II till förordningen, punkterna 1–5 och 9.

kontroll av samma område som säkerställer att

1. skördeverksamheten sker på ett lagenligt sätt,

2. skogsförnygring sker på skördade arealer,

3. arealer som utsetts för naturskydd skyddas,

4. det vid skörden tas hänsyn till att jordbeskaffenheten och den biologiska mångfalden ska bevaras, så att skadeverkningarna minimeras, och

5. skörden upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt.

Om inte villkoren i första stycket är uppfyllda, ska det för att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara finnas ett förvaltningssystem för skördeområdet som säkerställer att villkor som motsvarar dem som anges i det stycket är uppfyllda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de system för övervakning, kontroll eller förvaltning som avses i första och andra styckena.

7 §

För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung vara part i Parisavtalet och

1. ha lagt fram ett sådant nationellt fastställt bidrag (NDC) för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning och som säkerställer att förändringar i kollager i samband med skörd av biomassa tillgodoräknas landets åtagande att minska eller

begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med det nationellt fastställda bidraget, eller

2. ha en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet, och visa att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget.

Om inte villkoren i första stycket är uppfyllda, ska det för att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara finnas ett förvaltningssystem för skördeområdet som säkerställer att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren i första stycket är uppfyllda och om det förvaltningssystem som avses i andra stycket.

8 §

För att biodrivmedel och biobränslen som produceras av avfall eller restprodukter som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet ska anses som hållbara ska det finnas övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de övervaknings- och förvaltningsplaner som avses i första stycket.

3 kap.
1 §¹¹

Rapporteringskyldig är den som
a) enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel *eller flytande biobränsle, eller*
b) i yrkesmässig verksamhet använder flytande biobränsle som *varken utgör eller ingår i bränsle som är skattepliktigt enligt lagen om skatt på energi.*

Rapporteringskyldig är den som
1. enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel,

2. i yrkesmässig verksamhet använder *ett* flytande biobränsle,

3. i yrkesmässig verksamhet använder *ett fast* biobränsle för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt,

4. i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt biobränsle i en anläggning för produktion av el, värme, kyla eller bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt, eller

5. inte omfattas av 1–4 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringskyldigheten enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om rapporteringskyldigheten.

1 a §¹²

Den som är rapporteringskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de biodrivmedel och *flytande* biobränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara.

Den rapporteringskyldige ska genom överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och genom stickprov hos dessa aktörer säkerställa att kravet i första stycket uppfylls.

En rapporteringskyldigs kontrollsystem ska granskas av en oberoende granskare. Granskaren ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt,

Den som är rapporteringskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de biodrivmedel och biobränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara.

¹¹ Senaste lydelse 2011:1065.

¹² Senaste lydelse 2011:1065.

tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av den metod för stickprov som ska ingå i kontrollsystemet och stickprovets frekvens. Dessutom ska granskningen innehålla en utvärdering av de uppgifter som den rapporteringsskyldige har lämnat om sitt kontrollsystem.

Den oberoende granskaren ska i ett intyg avge ett utlåtande om kontrollsystemet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem och granskning av sådana system.

1 b §¹³

Den som är rapporteringsskyldig ska till tillsynsmyndigheten ge in en beskrivning av sitt kontrollsystem tillsammans med den oberoende granskarens intyg.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om den rapporteringsskyldiges kontrollsystem uppfyller kraven enligt 1 a § (hållbarhetsbesked).

Ett hållbarhetsbesked gäller tills vidare men ska omprövas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om beskrivning av kontrollsystem samt fastställande och omprövning av hållbarhetsbesked.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och *flytande* biobränslen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos biodrivmedel och biobränslen.

1 d §¹⁴

Ett hållbarhetsbesked ska återkallas helt eller delvis av tillsynsmyndigheten om

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de biodrivmedel och *flytande* biobränslen som rapporteras inte kan anses vara hållbara,

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de biodrivmedel och biobränslen som rapporteras inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de bio-drivmedel och *flytande* bio-bränslen som den

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de biodrivmedel och biobränslen som den rapporte-

¹³ Senaste lydelse 2011:1065.

¹⁴ Senaste lydelse 2017:1094.

rapporteringskyldige rapporterar inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de biodrivmedel och *flytande* bibränslen som rapporteras inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttagas.

Ett hållbarhetsbesked får även återkallas om rapporteringskyldigheten har upphört.

Återkallelse enligt första stycket får inte ske vid ringa felaktigheter.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart.

ringsskyldige rapporterar inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de biodrivmedel och bibränslen som rapporteras inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttagas.

1 e §

Den som är rapporteringskyldig ska lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten

1. om den mängd hållbart biodrivmedel och hållbart flytande bibränsle, som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi,

2. om den mängd hållbart flytande bibränsle som avses i 1 § första stycket b och som den rapporteringskyldige har använt,

3. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag, och

4. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1513.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter.

Den som är rapporteringskyldig enligt 1 § första stycket 1–4 ska lämna uppgifter

1. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag,

2. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt samma direktiv, och

3. om sådana mängder biodrivmedel eller bibränslen som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket 1.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldigheten att lämna uppgifter och om undantag från den skyldigheten, och

2. att den som är rapporterings-
skyldig ska informera konsumenter
om vilken typ av biobränsle som
används i den yrkesmässiga verk-
samheten och om bränslets geo-
grafiska ursprung.

3 §¹⁵

Myndigheter som utövar tillsyn över att lagar följs där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att komma i fråga för en rättighet ska, på begäran *från* tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga enligt 1 § och om den mängd biodrivmedel *och flytande biobränsle* som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Myndigheter som utövar tillsyn över att lagar följs där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att komma i fråga för en rättighet ska, på begäran *av* tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga enligt 1 § och om den mängd biodrivmedel som utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

3 a kap.

1 §¹⁶

Ett anläggningsbesked får begäras av den som är

1. rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel enligt 3 kap. 1 § första stycket *a*, eller

2. skattskyldig för ett *annat motorbränsle som framställts av biomassa eller ett gasformigt biobränsle* enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Ett anläggningsbesked får begäras av den som är

1. rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel enligt 3 kap. 1 § första stycket *l*, eller

2. skattskyldig för ett gasformigt biobränsle enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Med anläggningsbesked avses ett beslut av tillsynsmyndigheten om att det finns ett kontrollsystem som visar att ett bränsle eller den anläggning där bränslet har producerats uppfyller de krav som följer av detta kapitel.

2 §¹⁷

För ett biodrivmedel *eller annat motorbränsle som framställts av biomassa och* som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a eller 3 b § lagen (1994:1776) om skatt

För ett biodrivmedel som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a eller 3 b § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska kontrollsystemet visa att bränslet

¹⁵ Senaste lydelse 2017:1094.

¹⁶ Senaste lydelse 2020:1044.

¹⁷ Senaste lydelse 2020:1044.

Prop. 2020/21:185 på energi ska kontrollsystemet visa
Bilaga 5 att bränslet

1. inte är framställt av livsmedels- eller fodergrödor, eller
2. är framställt av livsmedels- eller fodergrödor men har producerats i en anläggning som tagits i drift före den 31 december 2013 och inte är fullständigt avskriven.

3 §¹⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av kontrollsystemet och de krav som enligt 2 § måste vara uppfyllda för att ett anläggningsbesked ska kunna ges.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av kontrollsystemet och de krav som enligt 2 och 2 a §§ måste vara uppfyllda för att ett anläggningsbesked ska kunna ges.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.
 2. I fråga om leverans eller användning av biodrivmedel eller bio-bränslen som en aktör har i lager vid ikraftträdandet eller har avtalat om före den tidpunkten och som avser leverans före den 1 juli 2022, ska de nya bestämmelserna inte utgöra grund för återkallelse av hållbarhetsbesked eller hinder för tillsynsmyndigheten att besluta om sådana besked.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § och rubriken närmast före 2 kap. 4 § lagen (2011:1200) om elcertifikat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Särskilda krav för el som produceras med flytande biobränsle **Särskilda krav för el som produceras med biobränsle**

2 kap.

4 §

När el produceras med *sådana* flytande biobränslen *som avses i lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen*, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena är att anse som hållbara enligt *samma lag*.

När el produceras med flytande, *fasta eller gasformiga* biobränslen, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt *lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för biodrivmedel och biobränslen*.

För fasta och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 c § och 7 kap. 3 c och 4 §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 c §¹

För biogas eller biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen.

Om bränslet förbrukas i en sådan anläggning som avses i 1 kap. 3 a § lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen, gäller första stycket dessutom endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet enligt 3 kap. samma lag.

7 kap.

3 c §²

Avdrag enligt 3 a och 3 b §§ medges endast om

1. motorbränslet eller beståndsdelens del omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och *flytande* biobränslen och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

1. motorbränslet eller beståndsdelens del omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

2. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, och

3. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare.

¹ Senaste lydelse 2020:1045.

² Senaste lydelse 2017:1231.

En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas och biogasol som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,
 2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare, och
 3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett *anläggningsbesked* enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.
3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett *hållbarhetsbesked* enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen *och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.*

Om biogasen eller biogasolen förbrukats eller sålts som motorbränsle för transportändamål, gäller skattebefrielse enligt denna paragraf endast om biogasen eller biogasolen dessutom omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2020:1045. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2021-04-14

Närvarande: F.d. justitierådet Ella Nyström samt justitieråden
Per Classon och Stefan Johansson

Hållbarhetskriterier – genomförande av det omarbetade förnybartdirektivet

Enligt en lagrådsremiss den 1 april 2021 har regeringen (Infrastruktur-
departementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för
biodrivmedel och flytande biobränslen,
2. lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat,
3. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Christina
Nordenbladh och departementssekreteraren Henrik Kjellberg, biträdda av
departementssekreteraren Andreas Kannesten.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

1 kap. 3 §

Paragrafen föreskriver som huvudregel att hållbarhetskriterierna som an-
ges i 2 kap. 1–7 §§ ska vara uppfyllda för att biodrivmedel och biobränslen
ska anses som hållbara. Därutöver föreskrivs undantag från huvudregeln
såvitt avser biodrivmedel och biobränslen som framställts av avfall eller
restprodukter. Undantaget åtföljs av flera olika särbestämmelser avseende
specifika typer av sådana bränslen och drivmedel. Som paragrafen ut-
formats har den blivit svårtillgänglig avseende vilka kriterier i 2 kap. som
gäller för de bränslen och drivmedel som omfattas av undantaget och
särbestämmelserna. Lagrådet föreslår därför att första och andra styckena
ges följande utformning.

För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara ska hållbar-
hetskriterierna i 2 kap. 1–7 §§ vara uppfyllda. Om sådana drivmedel eller
bränslen framställts av avfall eller restprodukter gäller bara kriteriet i
2 kap. 1 § utom i fall som anges i andra stycket.

Om biodrivmedel eller biobränslen framställts av
– restprodukter som uppkommit direkt i en vattenbruks-, fiske- eller
skogsbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1–7 §§,
– restprodukter som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller
kriterierna i 2 kap. 1–8 §§, och

– avfall som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1 och 8 §§.

Prop. 2020/21:185
Bilaga 6

2 kap. 5 – 8 §§

Av författningskommentaren framgår att avsikten har varit att använda ordet ”skörd” i de paragrafer som tar sikte på agrobiomassa och ordet ”avverkning” när paragraferna avser skogsbiomassa. Detta är dock inte konsekvent genomfört.

En förnyad genomgång bör ske av 5–7 §§ med syfte att åstadkomma att orden skörd och avverkning, ensamma och i sammansättning, används på ett konsekvent sätt.

I 6 § anges vissa villkor avseende lagstiftning och system för övervakning och kontroll (s.k. A-land) respektive förvaltningssystem (s.k. B-land) avseende det avverkningsområde som skogsbiomassan har sitt ursprung i. Vid föredragningen har det framkommit att vad som avses är att det ska visas att de angivna villkoren i första eller andra stycket är uppfyllda för att biodrivmedlet eller biobränslet ska anses som hållbart. Detta bör komma till uttryck i lagtexten. Härutöver bör det göras vissa redaktionella justeringar, bl.a. i enlighet med vad som anges ovan. 6 § kan formuleras enligt följande.

För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det finns både en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och system för övervakning och kontroll av samma område som säkerställer att

1. avverkningsverksamheten sker på ett lagenligt sätt,
2. skogsförnyring sker på avverkade arealer,
3. arealer som utsetts för naturskydd skyddas,
4. det vid avverkningen tas hänsyn till att jordbeskaffenheten och den biologiska mångfalden ska bevaras, så att skadeverkningarna minimeras, och
5. avverkningen upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda ska biodrivmedel och biobränslen anses som hållbara om det visas att det finns ett förvaltningssystem för avverkningsområdet som säkerställer att villkor som motsvarar dem som anges i det stycket är uppfyllda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur det ska visas att villkoren avseende de system för övervakning, kontroll eller förvaltning som anges i första och andra styckena, är uppfyllda.

Motsvarande ändringar bör göras i 7 och 8 §§.

Prop. 2020/21:185 Övriga lagförslag
Bilaga 6

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Infrastrukturdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 april 2021

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Bolund, Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkran, Lindhagen, Lind, Hallberg, Nordmark, Micko, Stenevi, Olsson Fridh

Föredragande: statsrådet Ygeman

Regeringen beslutar proposition 2020/21:185 Hållbarhetskriterier – genomförande av det omarbetade förnybartdirektivet.